

Balance do turismo en Galicia

Ano 2023

TURISMO
DE
GALICIA

galicia

OCUPACIÓN ALOXAMENTOS

Fonte: INE

PRINCIPAIS INDICADORES

Viaxeiros aloxados

7,02 mill.
(6,6%)

Noites

13,38 mill.
(5,8%)

Estadía media

1,91
noites

ADR

71,4 €
(5,1%)

RevPAR

34,1 €
(6,7%)

Ingresos hoteleiros

405,1 mill.
(9,9%)

Recup. demanda
23/19

109,9%

Prazas

103,3 mil
(3,1%)

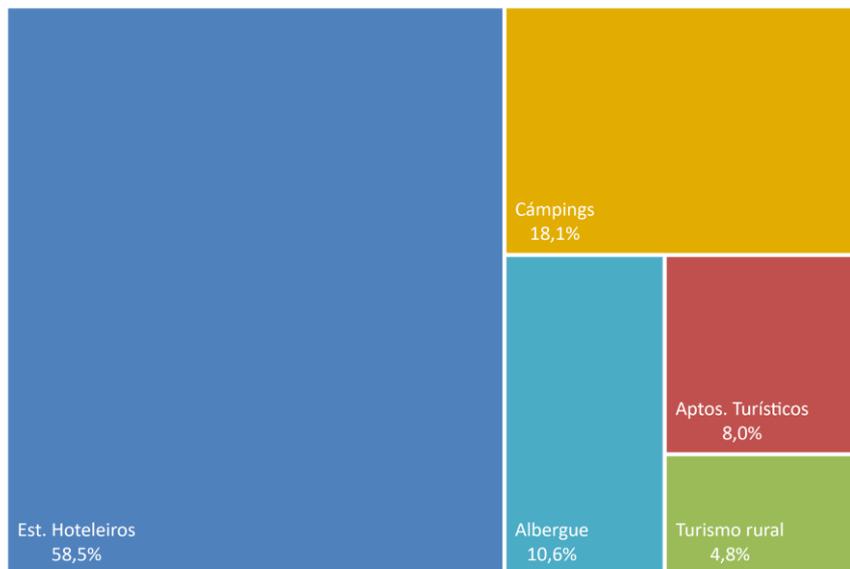
OFERTA DE ALOXAMENTO

Con algo máis de 103 mil prazas de media no aloxamento turístico Galicia ofertou neste ano 2023 un 3,1% máis que no anterior 2022, situándose igualmente por encima da cifra media de 2019 –nun 5,6% neste caso-. Recuperou e mesmo superou, por tanto, a oferta perdida durante a crise –o promedio de prazas de 2019 sitúase no contorno das 88 mil-.

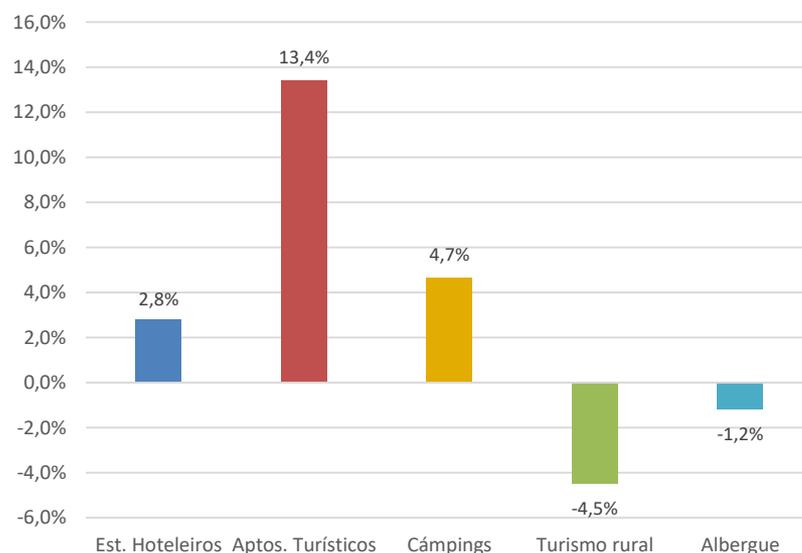
O 58% das prazas ofertadas corresponden ao segmento hoteleiro ficando a porcentaxe restante repartido entre os cámpings –co 18%-, os albergues –co 11%-, os apartamentos turísticos –co 8%– e os establecementos de turismo rural –segmento de menor volume e peso, que oferta o 5% das prazas totais consideradas-.

A recuperación do nivel de oferta dispoñible varía en relación ás diferentes tipoloxías. Tres delas superan as cifras do pasado ano en porcentaxes variables pero importantes. O incremento é de maior intensidade nos apartamentos turísticos –supera nun 13% a oferta dispoñible en 2022- e máis suave nos cámpings –do 4,7%- e no segmento hoteleiro –do 2,8% neste caso-. No lado contrario a oferta decae nos albergues e no segmento de turismo rural –nun 1,2% nos primeiros e nun 4,5% nestes últimos-.

**Prazas de aloxamento turístico, por tipoloxía.
Promedio 2023**

**Variación das prazas dispoñibles, por tipoloxía.
2023/22**

OFERTA DE ALOXAMENTO

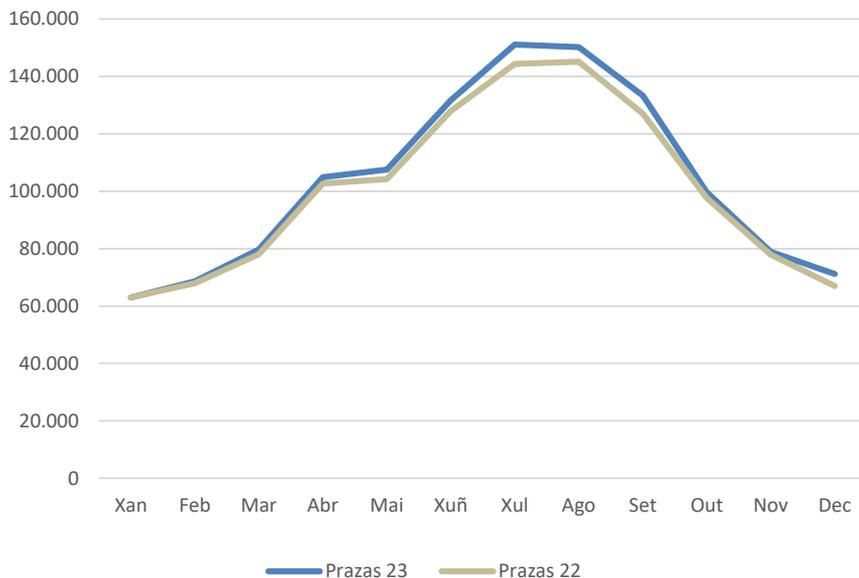
No curto prazo, a análise da conxuntura turística amosa unha evolución relativamente homoxénea no sentido de que o volume de prazas sobe e supera o nivel do pasado en todos os meses agás en xaneiro –cando se observa unha estabilidade en termos interanuais-. Os incrementos son de similar intensidade, con variacións menos destacadas –do contorno do 1%- en febreiro e novembro, por exemplo, e máis notables en decembro –do 6,2% neste caso-.

A dinámica en relación aos volumes previos á pandemia é similar. O nivel de oferta dispoñible supera mes a mes os valores anteriores á crise, de 2019 –con maior distancia na segunda parte do ano fronte ao primeiro semestre-.

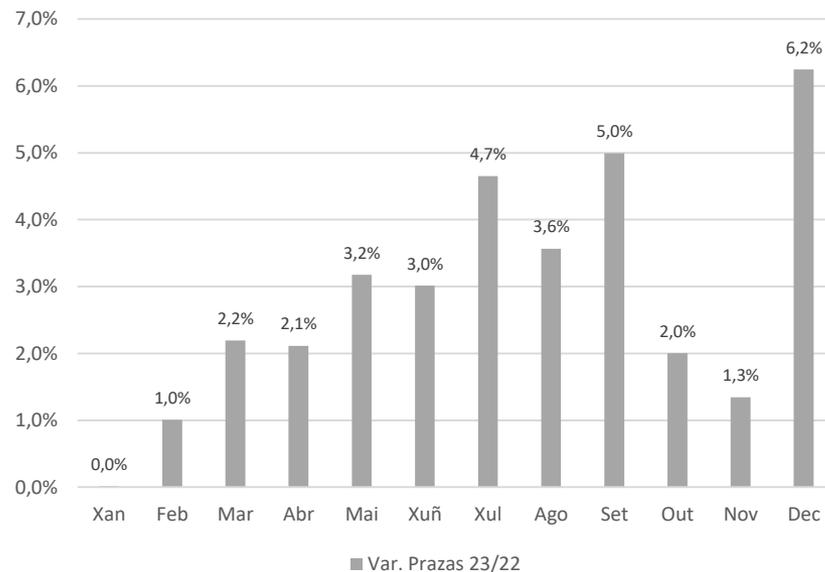
O incremento da oferta ten un carácter máis homoxéneo no segmento hoteleiro e nos apartamentos turísticos –ambos superan os niveis de 2022 en todos os meses, con intensidade variable-.

Nas tres restantes tipoloxías a evolución é máis dispar, concentrándose a variación positiva na temporada media e alta nos cámpings e no primeiro semestre nos albergues. Os aloxamentos de turismo rural amosan, en cambio, unha dinámica diferente, con descensos interanuais en boa parte dos meses do ano.

Evolución prazas en aloxamentos colectivos. Anos 2022 e 2023, por meses

Variación interanual do número de prazas abertas. Ano 2023/22

DEMANDA TURISTICA

Datos globais de demanda turística nos aloxamentos de Galicia. Ano 2023

	T. Interno	T. Receptor Nacional	T. Internacional	TOTAL GALICIA
VIAXEIROS	1.527.081	3.030.953	2.463.200	7.021.235
NOITES	3.208.624	6.305.032	3.863.937	13.377.594
ESTADÍA MEDIA	2,10	2,08	1,57	1,91

DEMANDA TURISTICA

Do lado da demanda obsérvase tamén un comportamento positivo nos establecementos colectivos de Galicia –hoteis, pensións, apartamentos turísticos, cámpings, albergues e turismo rural- neste 2023. Neste caso supéranse de forma importante os niveis do pasado ano –nun 6,6% a cifra de viaxeiros aloxados e nun 5,8% o volume de noites– así como as cifras previas á pandemia, correspondentes ao 2019 –o incremento global sitúase no 9,9% para o número de noites-. Recupéranse e mesmo se superan, por tanto, os volumes de demanda anteriores á crise da Covid19.

En termos de viaxeiros aloxados a recuperación tradúcese nun incremento do 13,7% sobre o nivel de 2019.

A estadía media mantense relativamente estable en relación ao pasado ano para situarse, en consecuencia, por debaixo do valor de hai tres anos –descende neste caso un 3,3%-, rexistrando 1,9 noites.

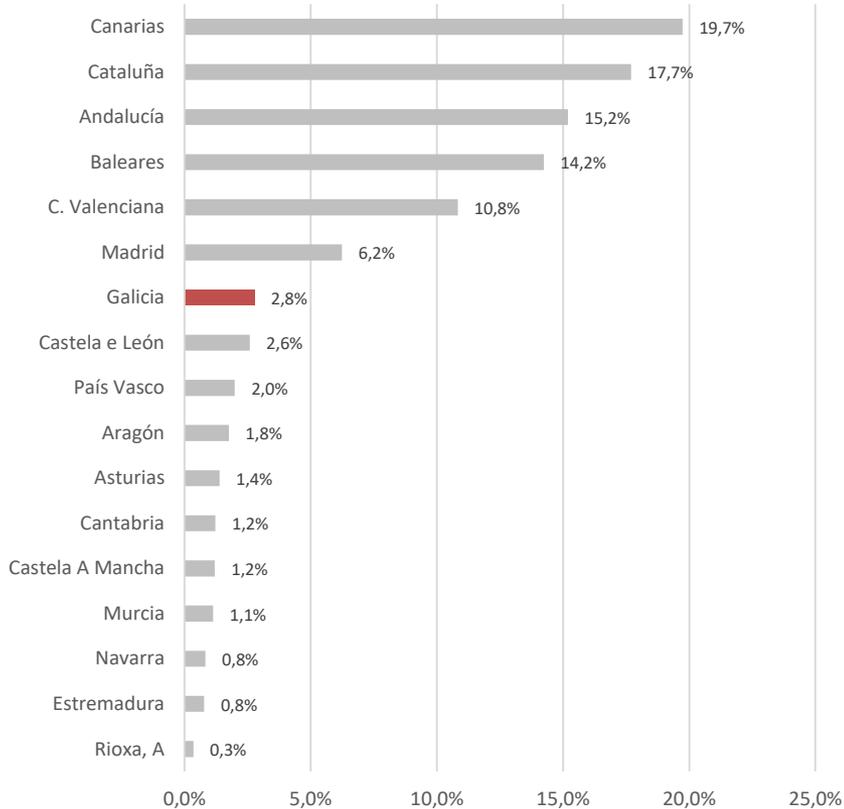
O mercado nacional absorbe o 71% do total da demanda neste 2023, porcentaxe que se reparte entre o turismo interno –dos residentes en Galicia, cun 24% do total- e o receptor nacional –que supoñen o 47% neste caso-. O mercado internacional representa o 29% da demanda global.

Evolución da demanda turística nos establecementos regrados. 2023/22 e 2023/19

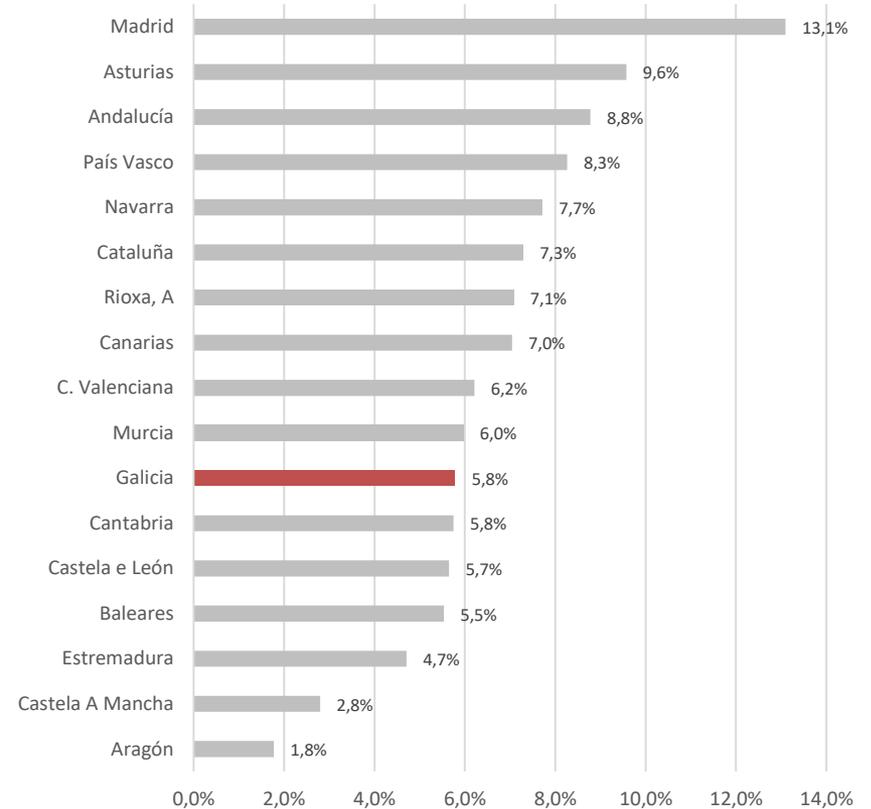
	Viaxeiros	Noites	Estadía Media	Prazas
2023/22	6,6%	5,8%	-0,7%	3,1%
2023/19	13,7%	9,9%	-3,3%	5,6%

DEMANDA TURISTICA

Reparto da demanda por CC.AA. Ano 2023

Variación da demanda nos establecementos turísticos 2023/22

DEMANDA TURISTICA

Posición de Galicia no ranking estatal, por tipoloxías de aloxamento. Ano 2023

ESTABLECEMENTOS HOTELEIROS

Ranking	CC.AA.	Noites
1ª	CANARIAS	69.713.864
7ª	GALICIA	9.523.655

Ranking	CC.AA.	Var. 23/22
1ª	MADRID	13,8%
13ª	GALICIA	4,5%

APARTAMENTOS TURÍSTICOS

Ranking	CC.AA.	Noites
1ª	CANARIAS	25.152.489
7ª	GALICIA	812.977

Ranking	CC.AA.	Var. 23/22
1ª	A RIOXA	34,7%
3ª	GALICIA	23,7%

CAMPINGS

Ranking	CC.AA.	Noites
1ª	CATALUÑA	19.266.925
7ª	GALICIA	1.268.212

Ranking	CC.AA.	Var. 23/22
1ª	CANARIAS	21,0%
5ª	GALICIA	10,6%

TURISMO RURAL

Ranking	CC.AA.	Noites
1ª	CASTELA E LEÓN	1.896.758
13ª	GALICIA	380.436

Ranking	CC.AA.	Var. 23/22
1ª	A RIOXA	15,7%
14ª	GALICIA	-3,8%

ALBERGUES

Ranking	CC.AA.	Noites
1ª	GALICIA	1.392.314
-	-	-

Ranking	CC.AA.	Var. 23/22
1ª	ESTREMADURA	43,2%
12ª	GALICIA	4,5%

DEMANDA TURÍSTICA

- O comportamento da demanda turística no conxunto do Estado ten un carácter homoxéneo en relación ao pasado ano mais varía levemente se comparamos as cifras co 2019, cos niveis previos á crise.
- Todos os destinos superan de forma notable os niveis de demanda do pasado ano, con maior intensidade Madrid –que supera nun 13,1% o volume de noites de 2022-. Amosan tamén un crecemento notable, por encima do 8% interanual, Asturias, Andalucía e o País Vasco. No lado contrario é Aragón o destino que rexistra a suba máis moderada –do 1,8% neste caso-. Galicia colócase nunha posición intermedia, cun comportamento parello ao observado en Cantabria.
- Esta dinámica positiva permite a boa parte dos destinos españois superar tamén as cifras de 2019. Doce en concreto melloran os datos de hai tres anos, con maior intensidade o País Vasco –presenta un incremento do 15,6%- por diante de Asturias, Navarra e Galicia –que superan o nivel anterior á pandemia nunha porcentaxe igual ou superior ao 10%-. Por tanto, tres das catro comunidades da España Verde lideran a recuperación da demanda en termos relativos fronte ás cifras anteriores á crise.
- Catro destinos mantéñense en niveis parellos aos de hai tres anos mentres que só un –A Rioxa neste caso- sitúase por debaixo das cifras anteriores á pandemia, cunha porcentaxe de recuperación do 97%.
- En termos de volume Canarias, con algo máis de 95,5 millóns de noites, é o destino de maior peso no conxunto de España neste 2023 –absorbe o 19,7% do total estatal-. Seguen en orde de importancia Cataluña, Andalucía, Baleares e a C. Valenciana. Estes cinco destinos representan o 78% do total da demanda turística do Estado.
- Galicia ocupa o sétimo lugar no ranking das CC.AA., xusto por detrás das cinco anteriores e de Madrid, representando o 2,8% do total de España neste ano –porcentaxe equivalente á de 2019-. Mellora a súa posición no segmento dos albergues –Galicia lidera o ranking estatal nesta modalidade de aloxamento- mais empeora, por exemplo, no caso do segmento de turismo rural –ocupando o posto número trece en orde de importancia-.
- En termos dinámicos Galicia presenta mellor comportamento relativo no segmento extrahoteleiro fronte ao hoteleiro, e concretamente nos apartamentos turísticos e nos cámpings –no primeiro deles rexistra a terceira taxa de crecemento máis alta do conxunto do Estado-. No ámbito hoteleiro así como no segmento de turismo rural e nos albergues presenta unha dinámica de baixa intensidade.

DEMANDA TURÍSTICA

O comportamento positivo da demanda neste 2023 vén como consecuencia dos incrementos rexistrados en dez dos doce meses considerados, concretamente no primeiro semestre -con subas do 32% en xaneiro, do 8% en febreiro, do 20% en marzo, do 15% en abril, do 7,5% en maio e do 3,1% en xuño- e en agosto -do 2,5%-, setembro -do 7,9%-, outubro -do 4,6%- e en decembro -do 9,2% neste caso-.

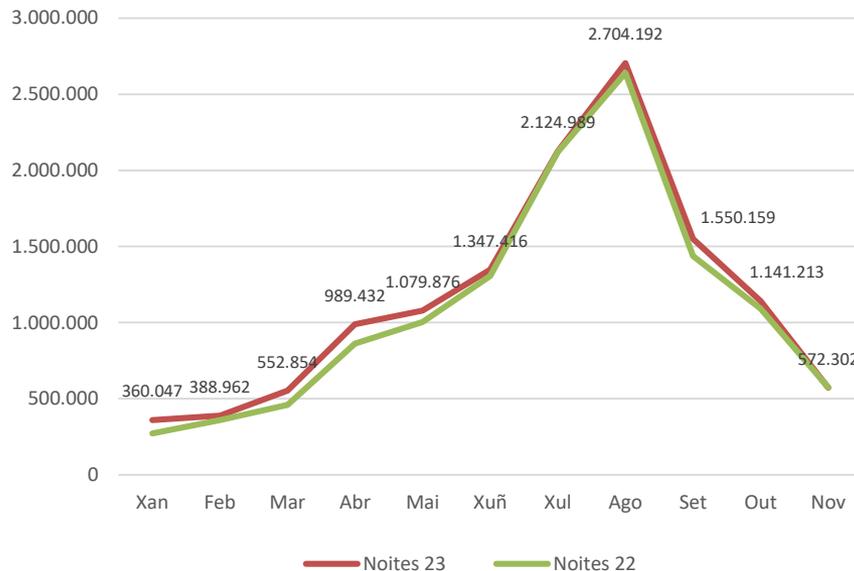
En xullo e novembro o volume de noites mantense estable en termos interanuais, en niveis parellos aos do pasado ano.

Obsérvase, por tanto, un comportamento homoxéneo a nivel temporal con incrementos xeneralizados da demanda ao longo de 2023, de maior intensidade na primeira parte do ano fronte ao segundo semestre.

A comparación co anterior ano 2019 amosa tamén unha dinámica positiva xeneralizada, presentando incrementos en todos os meses considerados.

O verán é o período de maior afluencia turística a Galicia. Con máis de 4,8 millóns de noites representa o 36% da demanda que visitou a nosa comunidade en 2023.

Demanda nos establecementos turísticos. Anos 2022 e 2023, por meses

Variación da demanda turística. 2023/22, por meses

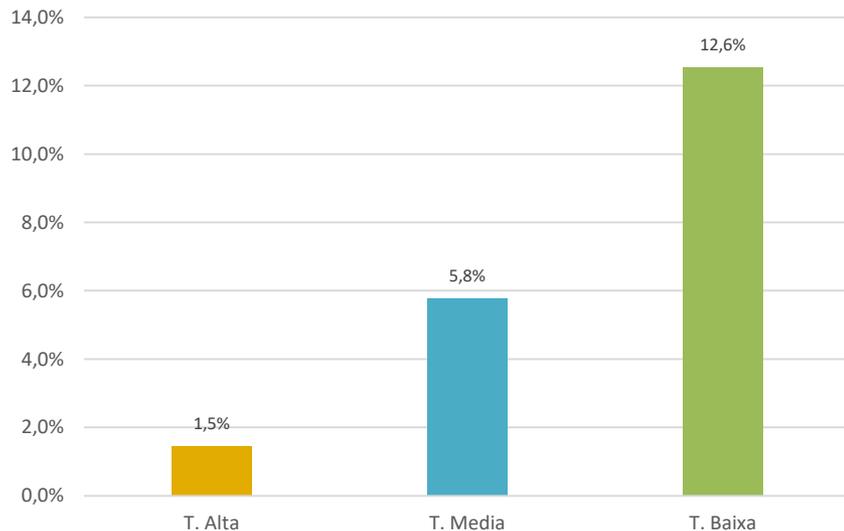
DEMANDA TURÍSTICA

En termos globais obsérvase un comportamento homoxéneo da demanda nos tres grandes períodos do ano. Neste sentido, o volume de noites supera os niveis do pasado ano nun 1,5% na temporada alta, nun 5,8% na temporada media e nun 12,6% na temporada baixa. O incremento de maior intensidade fóra do verán débese a unha recuperación máis forte fronte a uns niveis de demanda máis baixos en 2022 –a actividade turística no verán xa marcara volumes moi elevados entre outros motivos por ser un ano Xacobeo-.

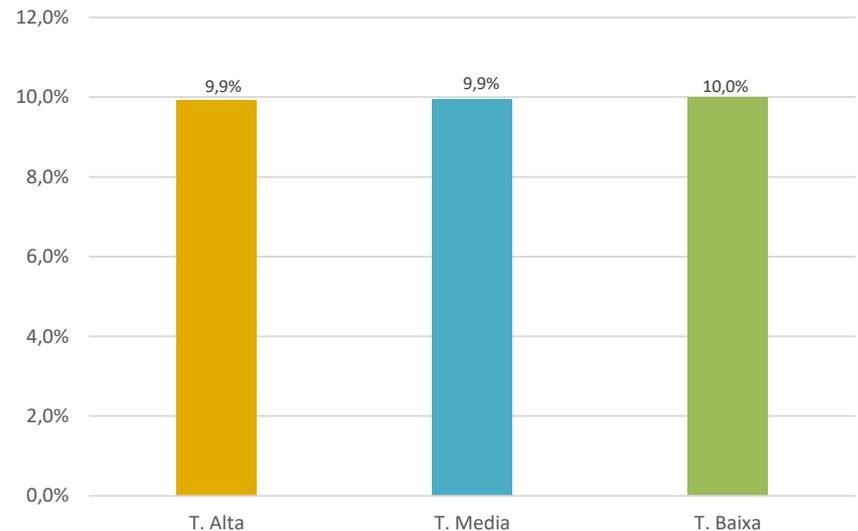
Esta dinámica permite ao segmento do aloxamento colectivo de Galicia situarse tamén por encima dos niveis de demanda previos á pandemia, a equivalente distancia en cada un dos períodos considerados –un 10% por encima das cifras de 2019 nas temporadas alta, media e baixa-.

En consecuencia, o comportamento positivo da demanda permite acadar máximos da serie histórica nos tres grandes períodos considerados, con algo máis de 4,8 millóns de noites no verán, con 5,1 millóns de noites na temporada media e máis de 3,4 millóns de noites na temporada baixa.

Variación demanda turística. 2023/22, por temporadas

Variación demanda turística. 2023/19, por temporadas

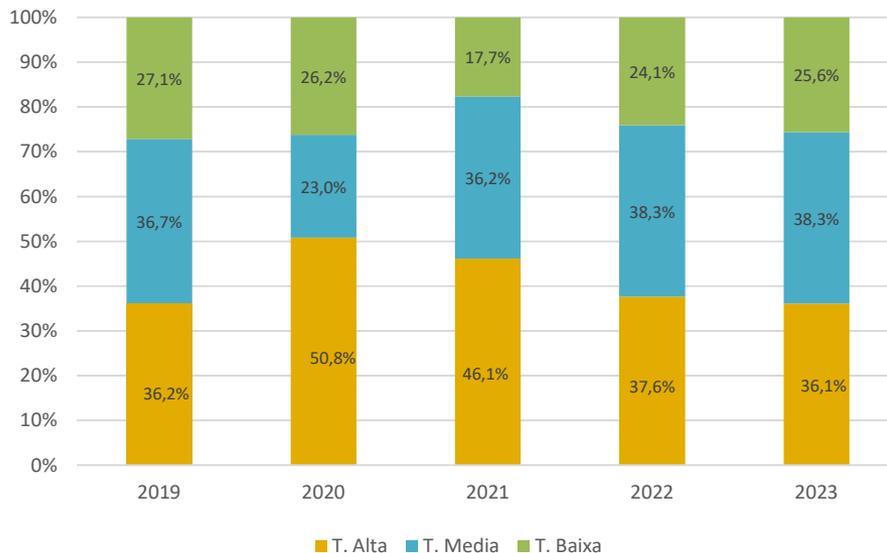
DEMANDA TURÍSTICA

Como consecuencia do comportamento comentado anteriormente obsérvase un cambio na estrutura da demanda desde o punto de vista temporal. Neste sentido apréciase que o 36% do volume de noites de 2023 concéntrase no verán –meses de xullo e agosto-, porcentaxe inferior á do pasado ano–cando absorbía o 38%- pero similar á de 2019. O 38% da demanda concéntrase na temporada media mentres que o 26% corresponde ao período de temporada baixa, de novembro a abril –porcentaxe dous puntos superior á de 2022-.

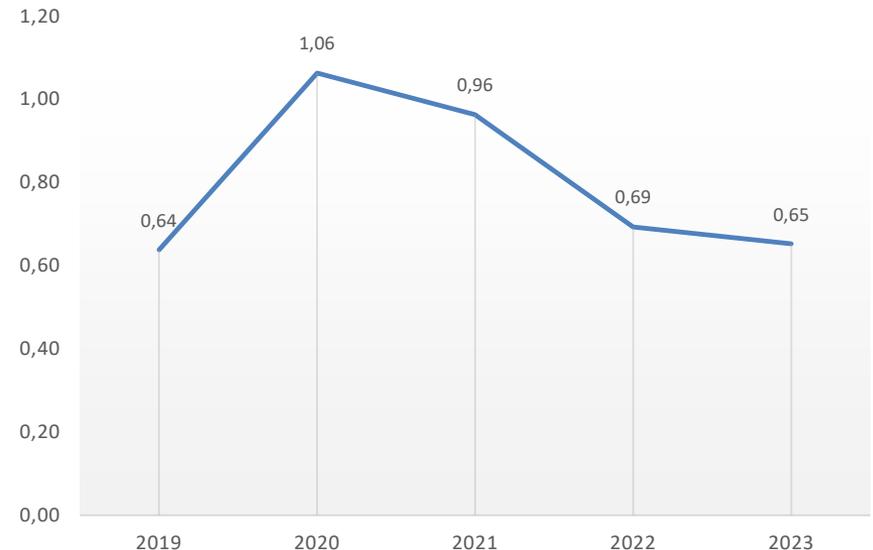
A distribución temporal da demanda neste 2023 regresa dalgunha maneira á estrutura “habitual” en Galicia, con pequenas diferenzas respecto do que se observaba antes da pandemia, cun peso importante e moi parello das temporadas alta e media, e menor representatividade da temporada baixa. A distribución observada en 2020 e 2021 vén moi marcada pola evolución da pandemia e das diferentes medidas que se foron tomando para facer fronte á mesma, medidas que afectaron á mobilidade da poboación e que supuxeron restricións importantes de acceso a diferentes recursos turísticos, entre outras.

Redúcese así o carácter estacional do turismo respecto do observado nos últimos anos, regresando a valores parellos aos que se rexistraban antes da crise, en 2019.

Reparto da demanda turística nos establecementos turísticos. Temporadas 2019-23

Índice de estacionalidade da demanda. 2019-23

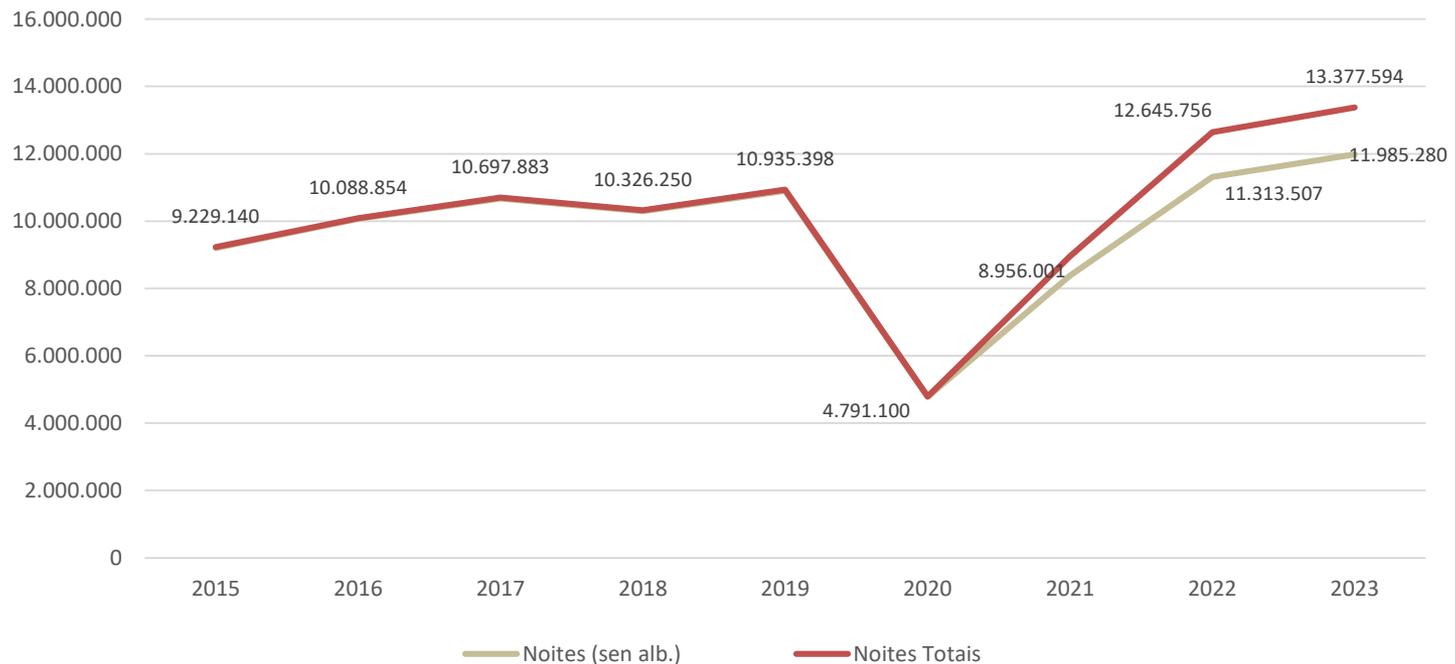
DEMANDA TURISTICA

Galicia rexistra neste ano preto de 13,4 millóns de pernoctacións no conxunto da oferta de aloxamento colectivo. Este dato final vén de agregar o número de noites de todas as tipoloxías contempladas nas operacións de ocupación do INE –hoteles, pensións, apartamentos turísticos, cámpings, aloxamentos de turismo rural e albergues-. Estes últimos incorpóranse ao listado global en 2021, computando agora en 2023 preto de 1,4 millóns de noites.

Con estes niveis Galicia acada agora neste ano un máximo da serie histórica de demanda turística. Nunca antes a nosa comunidade conseguira superar os 13 millóns de noites nun ano completo, cifra que mesmo quitando os albergues fica por encima dos valores previos á pandemia –no cuatrienio 2016-19 o nivel de demanda situábase entre os 10 e 11 millóns de noites.

En termos absolutos o incremento da demanda supón a xeración de 432 mil novas pernoctacións respecto do rexistrado no pasado ano, dato que na súa maior parte -295 mil noites- corresponde ao segmento hoteleiro.

Evolución das noites nos establecementos de aloxamento turístico. Período 2015-23

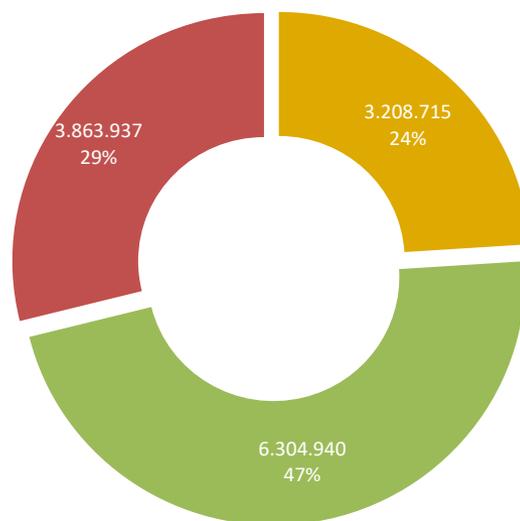
MERCADOS TURÍSTICOS

Neste ano o 71% da demanda turística do aloxamento colectivo corresponde ao turismo de orixe estatal, cifra que engloba ao mercado interno –dos residentes en Galicia, que xeraron 3,2 millóns de pernoctacións, o 24% do total- e ao receptor nacional –españóis que proceden doutras comunidades autónomas, segmento maioritario que xerou 6,3 millóns de noites, o 47% do total da comunidade-.

O turismo internacional supón o 29% restante con preto de 3,9 millóns de noites, acadando con isto un nivel e peso superior ao mercado interno. Tal circunstancia débese en parte á incorporación dos albergues ao cómputo global, segmento no que o mercado internacional ten un peso moi notable – superior ás restantes tipoloxías- e tamén, sobre todo, ao mellor comportamento observado polo segmento dos estranxeiros fronte ao mercado nacional.

Esta distribución da demanda cambia levemente respecto da observada nos últimos anos. Refórzase o peso do mercado internacional –en 2021 representaba o 14% e no pasado ano 2022 ascendía ao 25%- en detrimento do peso do mercado nacional –que perde cuota respecto dos valores acadados no pasado ano, tanto o interno coma o que procede do resto do Estado-.

Peso dos principais mercados nos establecementos de aloxamento turístico. Ano 2023

■ GALICIA ■ R. ESPAÑA ■ ESTRANXEIRO

MERCADOS TURÍSTICOS

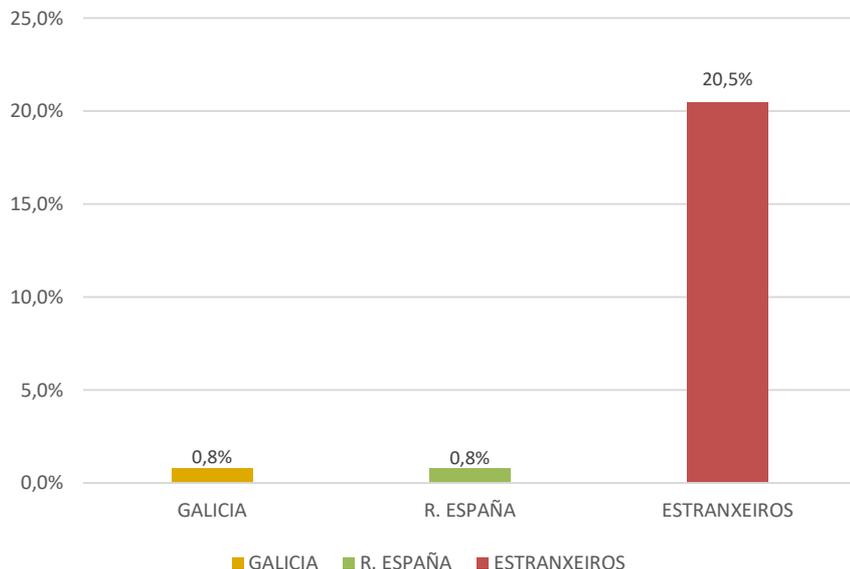
A nivel de mercados obsérvase un comportamento parello neste 2023 no sentido de que os tres grandes segmentos sitúanse por encima dos niveis de demanda do pasado mais con notables diferenzas de intensidade. A grandes trazos, en realidade, só un segmento -o internacional neste caso- supera os niveis de demanda de 2022 -nun 20,5% en particular-, circunstancia que leva a marcar un máximo histórico en Galicia con preto de 3,9 millóns de noites.

O mercado nacional presenta un comportamento máis estable pois tanto o interno coma o receptor -o que procede do resto do Estado- superan en menos do 1% o volume de noites de 2022. Son subas pequenas que falan máis ben de certa estabilidade da demanda.

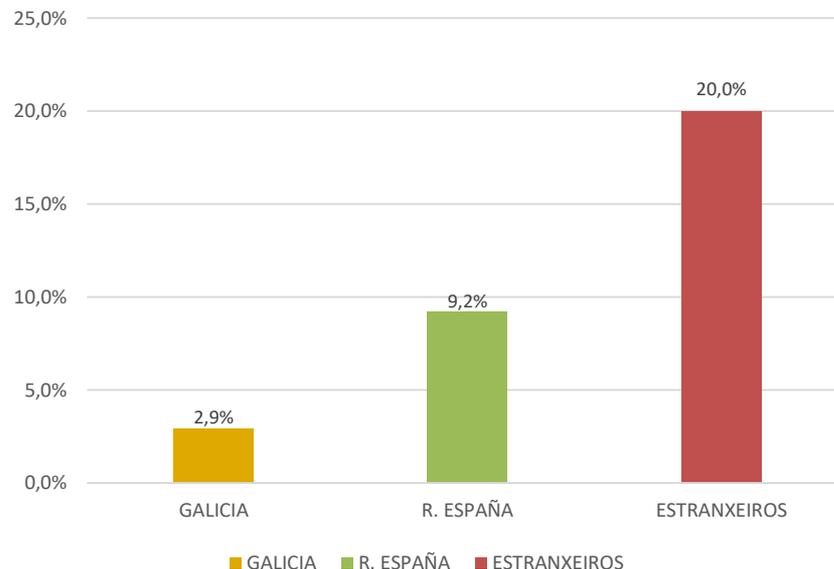
Con esta dinámica os tres segmentos de mercado conseguen superar tamén os niveis de demanda previos á pandemia, de 2019, con distancias variables que van do 3% para o interno, do 9% para o receptor nacional e do 20% para o internacional.

O mellor comportamento relativo do mercado internacional fronte ao nacional en relación ao 2022 é unha característica que se observa en todos os meses do ano. De feito, é o único que consegue resultados positivos de xaneiro a decembro -con incrementos que superan o 20% interanual en sete dos doce meses considerados-.

Variación da demanda nos aloxamentos turísticos, por mercados. 2023/22

Variación da demanda nos aloxamentos turísticos, por mercados. 2023/19

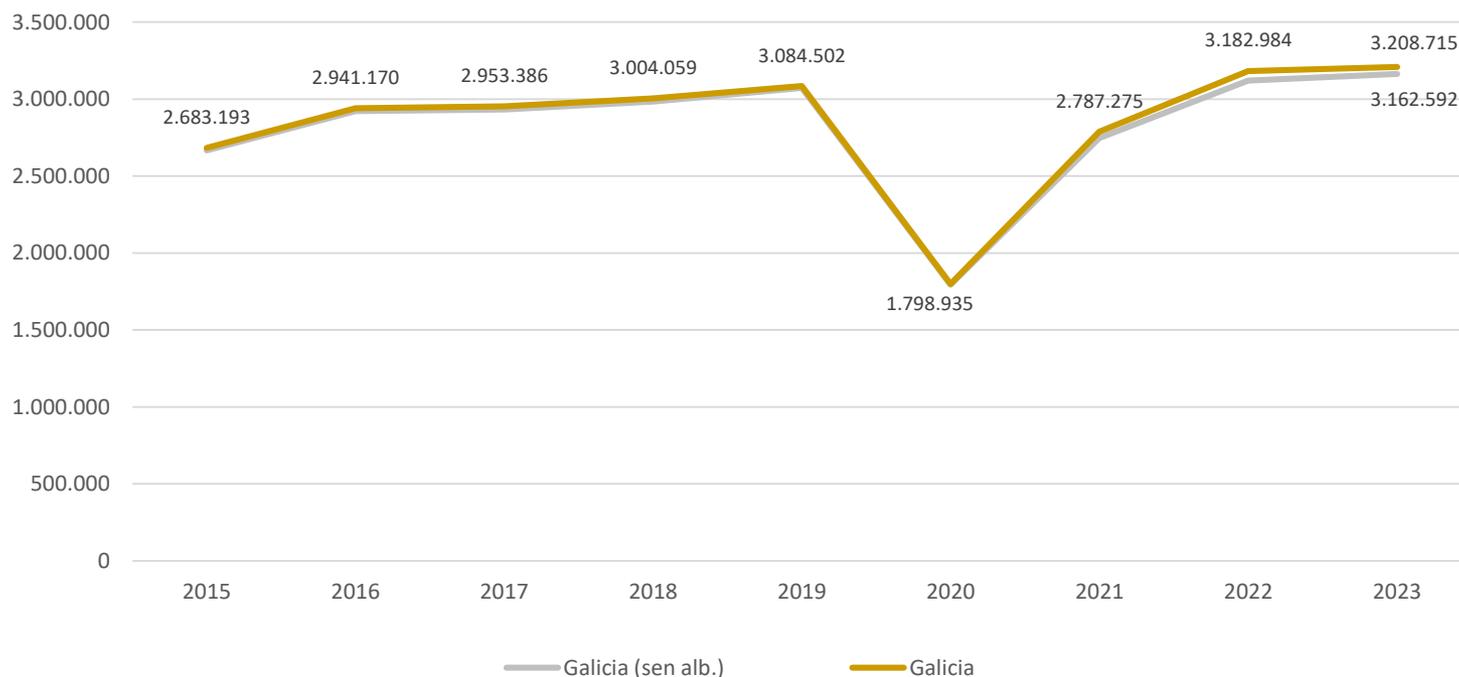
MERCADOS TURÍSTICOS

A dinámica do mercado interno levou a que este segmento xerarse en 2023 pouco máis de 3,2 millóns de noites, cifra que en sentido estrito supón un máximo da serie histórica. A distancia co valor rexistrado en 2022 –último valor máis alto- fica arredor das 26 mil pernoctacións.

O mercado interno tivo un comportamento moi destacado nos anos fortes de pandemia. A pesar de sufrir obviamente as consecuencias da crise, este segmento presentou desde o primeiro momento unha rápida resposta e capacidade de recuperación. Dalgunha maneira forma parte desa primeira resposta da demanda en tempos de crise, co incremento das viaxes de proximidade buscando seguridade, confianza e destinos de baixo risco. Isto levou a que en 2021 conseguira mellor capacidade de recuperación fronte ao turismo receptor, tendencia que mantivo pero con menor intensidade en 2022.

Obviando a cifra dos albergues –para ter unha comparación máis exacta cos niveis anteriores a 2021- o volume de noites apenas varía, circunstancia que reflicte o baixo peso que o turismo interno ten nesta tipoloxía de aloxamento e que permite manterse, aínda descontando isto, por encima das cifras de hai catro anos –cunha distancia menor en calquera caso-.

Evolución do mercado INTERNO nos establecementos de aloxamento turístico. Noites 2015-23

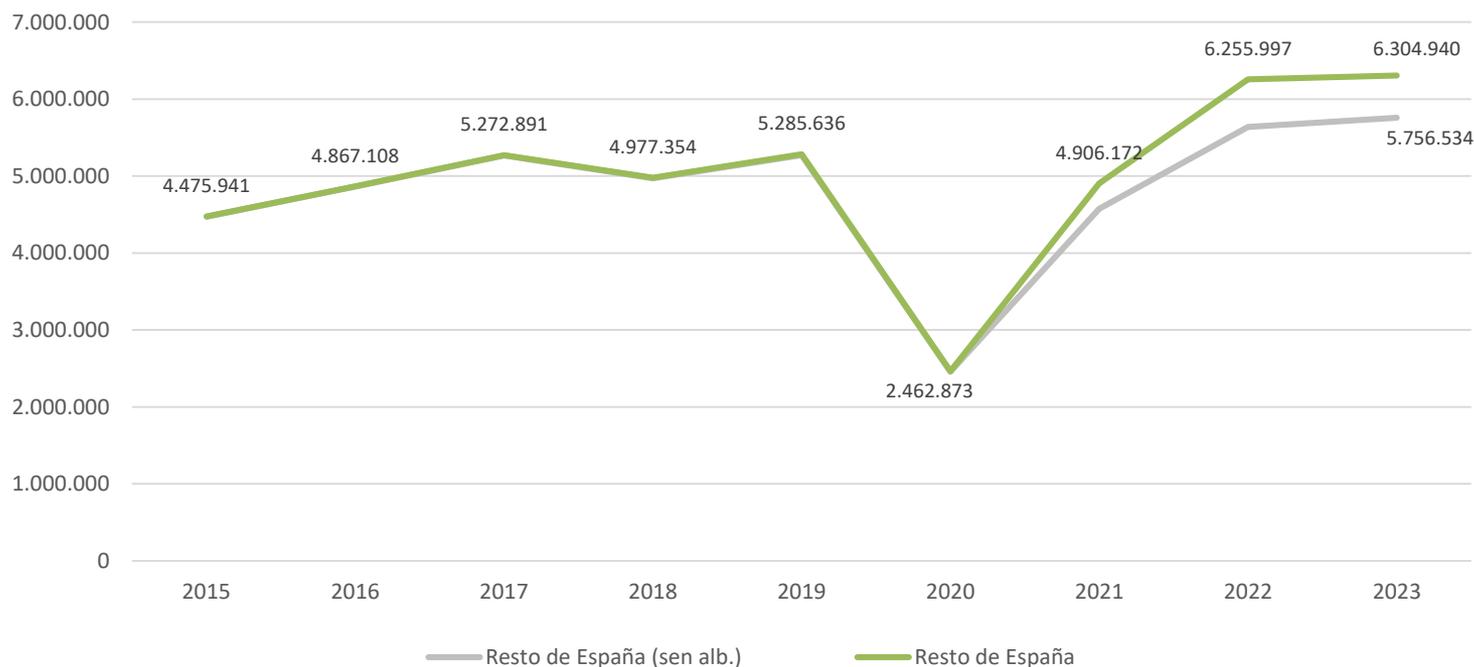
MERCADOS TURÍSTICOS

O mercado receptor nacional amosou neste 2023 un comportamento parello ao interno, cun leve incremento do número de noites nos aloxamentos turísticos de Galicia –do 0,8%- que en termos globais fala de estabilidade da demanda. Indo ao detalle este segmento xerou 6,3 millóns de noites que en esencia supón igualmente un máximo da serie histórica e engloba, entre outros, o dato dos albergues. Descontando esta tipoloxía, para facer a comparación máis real fronte aos valores anteriores á crise, vemos que o mercado receptor nacional continúa rexistrando niveis máximos de demanda con máis de 5,7 millóns de noites no conxunto da comunidade.

A distancia co dato de 2019 –último valor máximo- fica por encima do millón de pernoctacións, das cales preto da metade supoñen un crecemento real da demanda –comparando os mesmos valores en ambos anos- e o resto provén da incorporación dos albergues.

En síntese Galicia consegue agora en 2023 consolidar o nivel de demanda do mercado nacional, circunstancia moi positiva por canto acontece nun ano pos-Xacobeo no que habitualmente o nivel de afluencia turística á comunidade descende en termos interanuais.

Evolución do mercado RECEPTOR NACIONAL nos establecementos de aloxamento turístico. Noites 2015-23

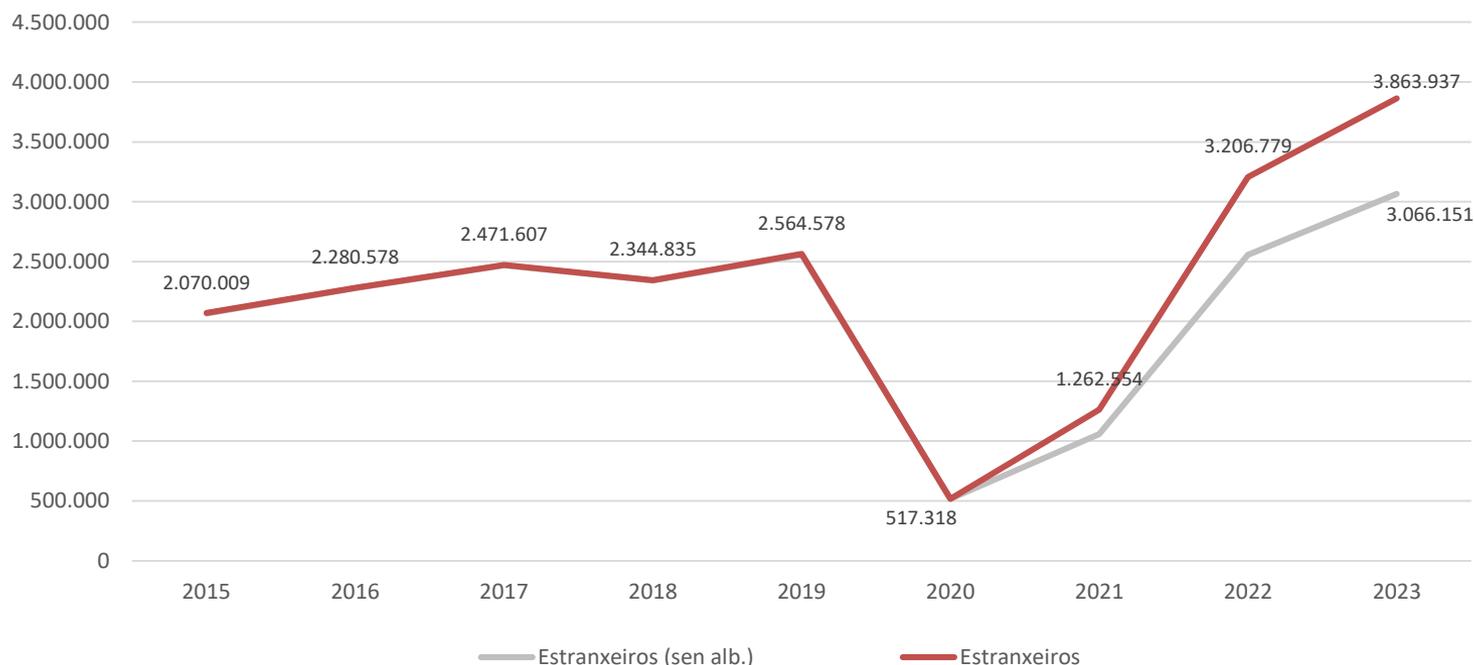
MERCADOS TURÍSTICOS

No caso do mercado internacional a dinámica cambia pois este segmento presentou en 2023 un crecemento espectacular que o levou a rexistrar preto de 3,9 millóns de noites no conxunto do aloxamento colectivo de Galicia, cifra que supón obviamente un máximo da serie histórica. En termos absolutos este incremento supón a xeración de 657 mil novas pernoctacións respecto do dato do pasado ano 2022.

A distancia co dato de 2019 –previo á pandemia- sitúase en 1,3 millóns de pernoctacións mais esta cifra engloba dúas realidades diferentes: a incorporación dos albergues –que supón engadir preto de 790 mil noites ao cómputo global- e o crecemento real da demanda, comparando os mesmos valores en ambos períodos –e que neste caso supón a xeración de pouco máis de medio millón de noites-.

Así pois, o bo comportamento da demanda turística en Galicia neste 2023 vén dado pola consolidación do mercado nacional –circunstancia non menor nun ano pos-Xacobeo- e polo forte impulso do turismo internacional.

Evolución do mercado INTERNACIONAL nos establecementos de aloxamento turístico. Noites 2015-23

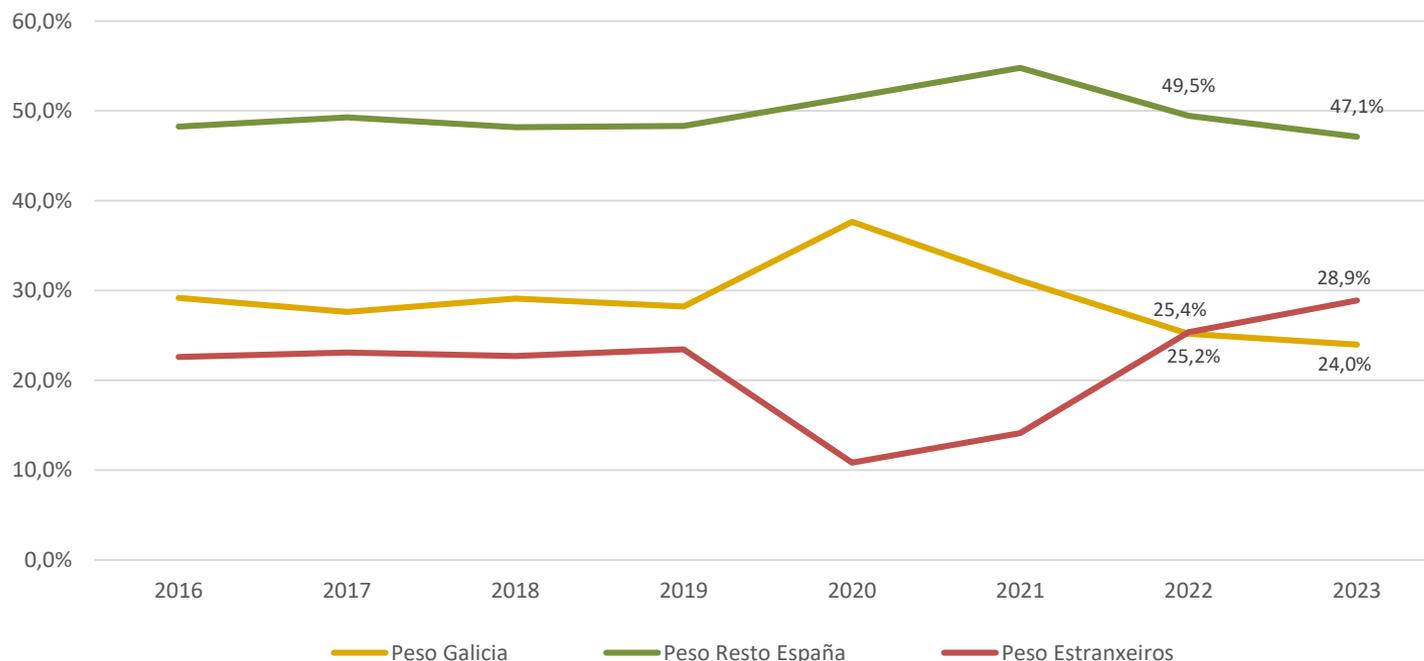
MERCADOS TURÍSTICOS

A diferenza de intensidade na evolución dos niveis de demanda dos tres grandes segmentos de mercado provoca que neste ano varíe o peso dos mesmos dentro da estrutura global. Neste sentido en relación ao pasado ano gaña representatividade o segmento internacional que acada neste ano 2023 un máximo histórico de cuota de mercado en Galicia, absorbindo o 29% do total da demanda –no pasado ano 2022 supoñía o 25%–.

O mercado nacional perde peso nunha proporción equivalente, circunstancia que afecta tanto ao interno –que pasa do 25% ao 24% nun só ano, rexistrando con isto a cuota de mercado máis baixa de toda a serie histórica- como ao receptor nacional –que perde máis de dous puntos neste caso absorbindo o 47% do total da demanda na comunidade, porcentaxe que se coloca tamén en mínimos da serie histórica-.

Así, por vez primeira desde que hai rexistros estatísticos o mercado internacional supera en volume e peso ao interno en Galicia, con máis de 600 mil pernoitacións e con preto de cinco puntos de diferenza entre ambos. A estrutura da demanda cambia, por tanto, respecto do habitual na comunidade. Tal circunstancia explícase, en parte, pola incorporación dos albergues ao cómputo global pois esta tipoloxía ten unha presenza importante de viaxeiros de fóra de Galicia, principalmente estranxeiros. En ausencia de albergues a estrutura da demanda asemellaríase máis á observada antes da pandemia.

Evolución PESO dos diferentes segmentos de mercado na demanda turística. Período 2016-23

MERCADOS TURÍSTICOS

A distribución temporal dos tres grandes segmentos de mercado amosa comportamentos diferentes ao longo do ano.

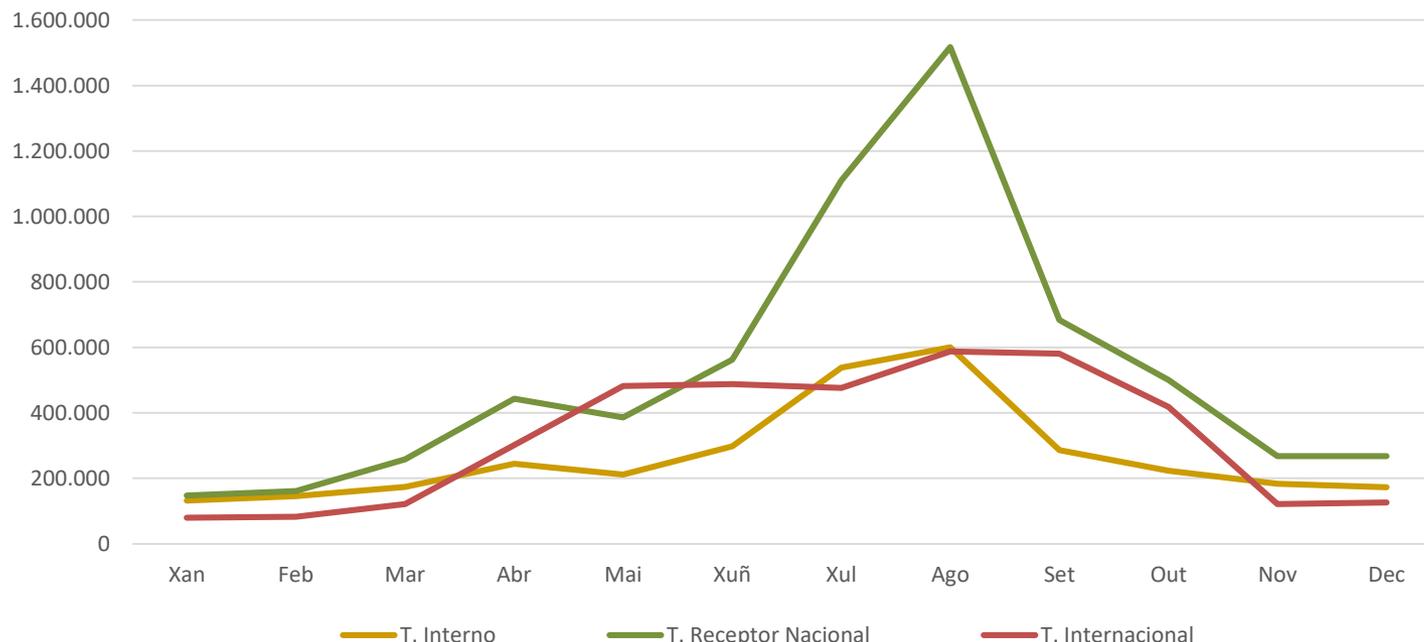
Neste sentido é o turismo procedente do resto do Estado, o receptor nacional, o que presenta maior estacionalidade por canto o 42% do volume de noites concéntrase soamente no verán, sendo agosto o mes de maior afluencia co 24% do total anual –unha cuarta parte da afluencia turística con orixe no resto do Estado concéntrase nun só mes do ano-. Un 34% corresponde á temporada media quedando a porcentaxe restante –o 24%- distribuída entre novembro e abril.

No lado contrario está o turismo interno. Presenta menor perfil estacional respecto dos outros dous: no verán concentra o 35% do total anual e aínda que agosto é o mes de maior afluencia absorbe tan só o 19% da cifra global.

O segmento internacional presenta un comportamento diferente. Rexistra o seu pico de demanda entre agosto e setembro co 15% do total anual. Neste caso a metade das noites dos residentes no estranxeiro rexístranse na temporada media e tan só o 22% restante para a temporada baixa.

En practicamente todos os meses o mercado receptor nacional supera en volume e peso aos outros dous considerados, marcando maior distancia –maior cuota de mercado- en agosto. Marca a excepción maio, único mes no que lidera o mercado galego o segmento internacional.

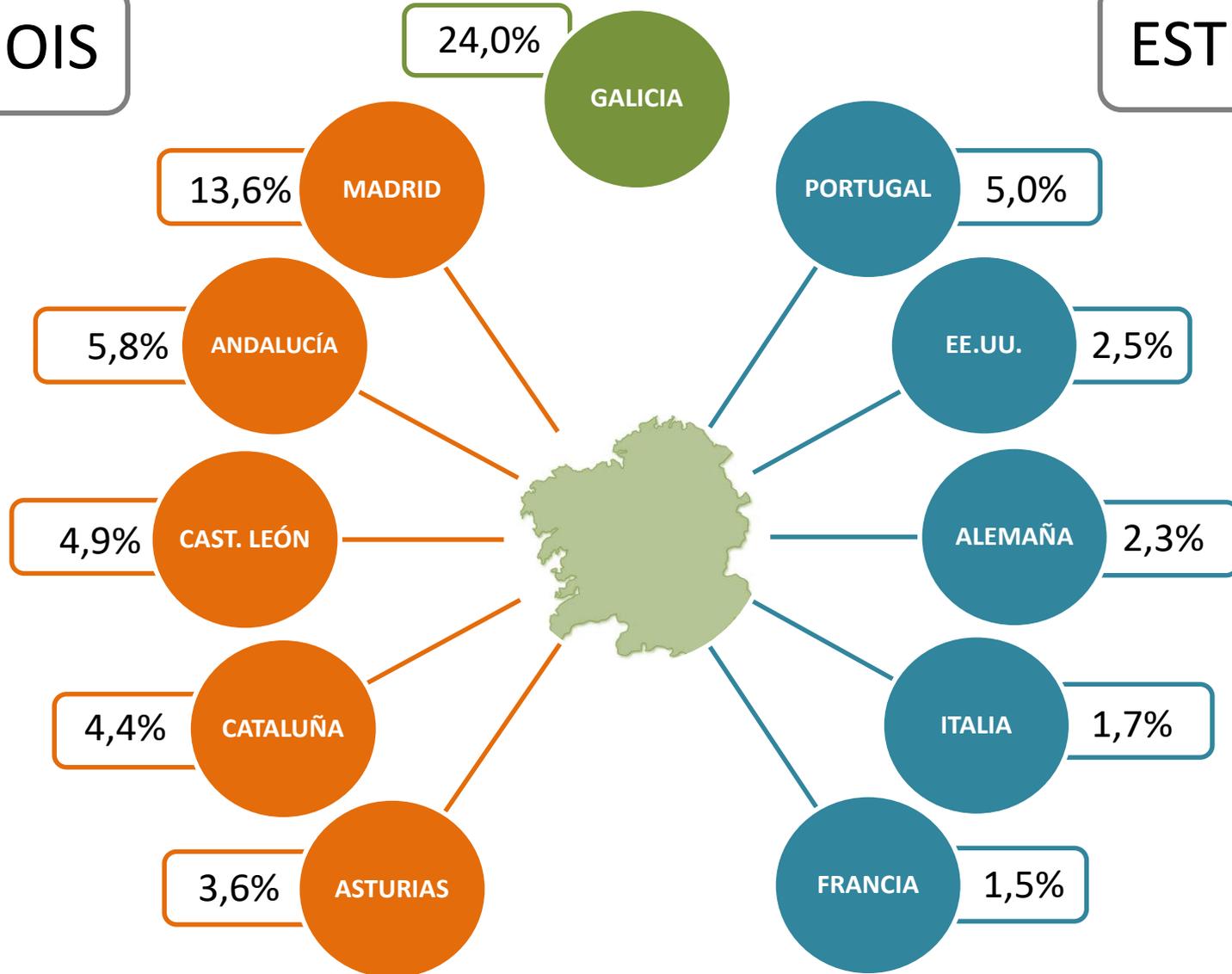
Estacionalidade dos mercados no aloxamento colectivo. Ano 2023, por meses

MERCADOS TURÍSTICOS

ESPAÑOIS

ESTRANX.

MERCADOS TURÍSTICOS

- Tendo en conta o volume global da demanda turística, o mercado interno –dos residentes en Galicia- representa neste ano, tal como se citou anteriormente, o 24,0% do total das pernoctacións da comunidade –a cifra máis baixa dos últimos anos como consecuencia do mellor comportamento relativo do turismo receptor –esencialmente o internacional- e pola incorporación dos albergues ao cómputo global que provoca un incremento do peso dos mercados estranxeiros fronte aos nacionais.
- Madrid é o principal mercado emisor a nivel estatal. Con algo máis de 1,8 millóns de noites representa o 13,6% do total da demanda nos aloxamentos turísticos. Ten un peso notable e superior ao dos restantes mercados nacionais. Puntualmente no verán acada os seus niveis máis elevados, superando incluso en volume ao mercado interno.
- Despois de Madrid seguen en orde de importancia Andalucía –co 5,8%-, Castela e León –co 4,9%-, Cataluña –co 4,4%- e Asturias –co 3,6% do total da demanda turística neste caso-. Por tanto, logo de Madrid sitúanse como mercados máis importantes aqueles de maior poboación –Andalucía e Cataluña- e aqueles de maior proximidade -Castela e León neste caso xunto con Asturias-.
- A Comunidade Valenciana e o País Vasco sitúanse a continuación cunha cuota global do contorno do 3% ambos.
- No ámbito internacional mantense Portugal como o principal mercado emisor a Galicia. Neste ano rexístranse algo máis de 624 mil pernoctacións procedentes do país veciño, o 5,0% do total da comunidade e o 20,4% do total internacional.
- Logo de Portugal, e por segunda vez consecutiva en toda a serie histórica, sitúase un mercado non europeo –EE.UU. neste caso-. Con preto de 320 mil noites representa o 2,5% do total da demanda e o 10,4% do segmento internacional.
- Sitúanse a continuación os mercados europeos tradicionais na nosa comunidade, coa seguinte orde: Alemaña – absorbendo o 2,3% do total-, Italia –co 1,7%-, Francia –co 1,5%- e Reino Unido –co 1,4% da demanda total neste caso-.
- Nun segundo plano, con volumes inferiores ás 100 mil noites, sitúanse Irlanda e Países Baixos.
- Con carácter xeral todos os mercados internacionais fican con volumes e peso inferiores a calquera dos principais mercados nacionais salvo no caso de Portugal, que supera por exemplo a mercados como Cataluña, Asturias ou a C. Valenciana.

MERCADOS TURÍSTICOS

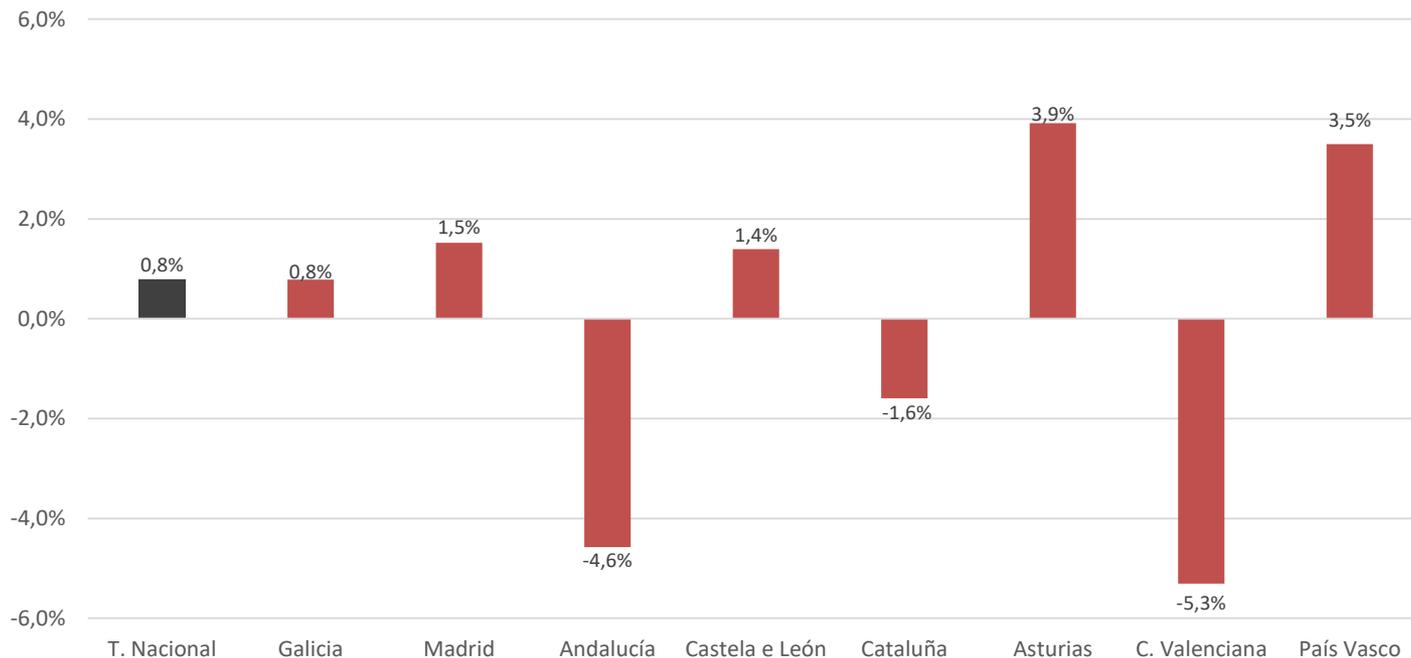
O comportamento do turismo de ámbito nacional presenta disparidades en función do mercado de orixe ou procedencia. Con carácter xeral, as variacións en relación ao pasado ano non son moi elevadas nin significativas. Neste sentido destacan en positivo os incrementos rexistrados por dous mercados do norte peninsular –Asturias e o País Vasco, que superan nun 4% os niveis de demanda do pasado ano-. Crecen tamén, pero con menor intensidade –por debaixo do 2% interanual- dous mercados de interior –Castela e León, e Madrid neste caso-.

No lado contrario presentan unha dinámica negativa, con caídas do número de noites en relación ao pasado ano, dous mercados de maior poboación e distancia a Galicia. Son, en concreto, Andalucía e a C. Valenciana –ambos presentan un descenso do contorno do 5% interanual-. Cataluña sitúase tamén neste grupo de comportamento negativo pero de menor intensidade, cunha caída próxima ao 2% neste caso.

Tal como se comentou antes, Madrid, o principal mercado emisor fóra de Galicia, supera nun 1,5% o nivel que tiña en 2022.

Con esta dinámica todos os principais mercados emisores nacionais agás aqueles de maior proximidade –o propio interno, Asturias e Castela e León- sitúanse ou mantéñense por encima dos niveis previos á pandemia, de 2019.

Evolución dos principais mercados nacionais nos aloxamentos turísticos. Noites 2023/22

MERCADOS TURÍSTICOS

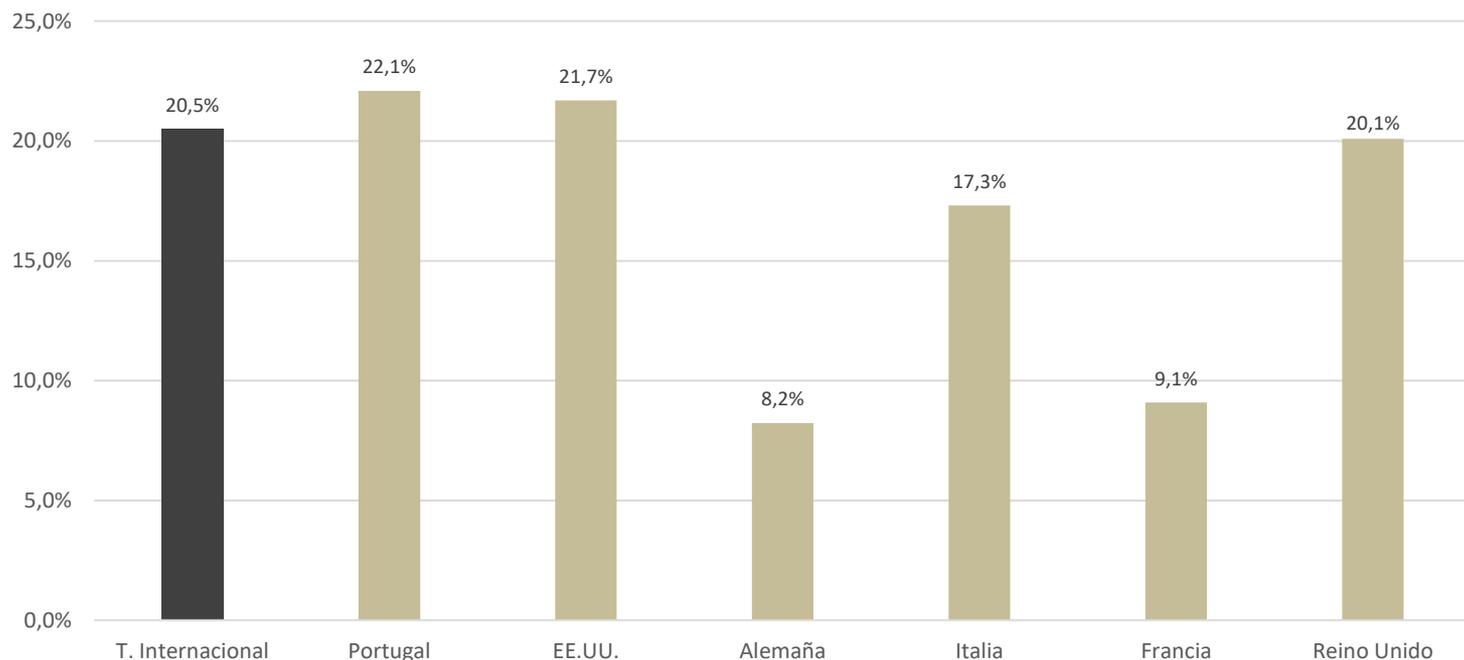
A nivel internacional obsérvase un comportamento parello en termos de variación interanual, isto é, en comparación coas cifras do pasado ano. Todos os principais mercados superan os volumes de demanda de 2022 en porcentaxes elevadas que igualan ou superan o 20% en tres deles –Portugal, EE.UU. e Reino Unido-. Así pois, xustamente os dous principais mercados internacionais de Galicia amosan maior intensidade de crecemento en relación ao pasado ano.

O mercado italiano presenta tamén un crecemento importante, do 17,3% neste caso, ficando Alemaña e Francia con subas máis moderadas aínda que tamén importantes –do 8% e 9%, respectivamente-.

Este forte impulso permite a todos os grandes mercados internacionais superar as cifras anteriores á pandemia, con maior distancia EE.UU. –que se sitúa un 45% por encima dos valores de 2019-. Portugal presenta tamén unha distancia notable, de máis do 25% neste caso.

Tres dos principais mercados estranxeiros rexistran agora en 2023 máximos históricos de demanda. Son Portugal, EE.UU. e Alemaña.

Evolución dos principais mercados internacionais nos aloxamentos turísticos. Noites 2023/22

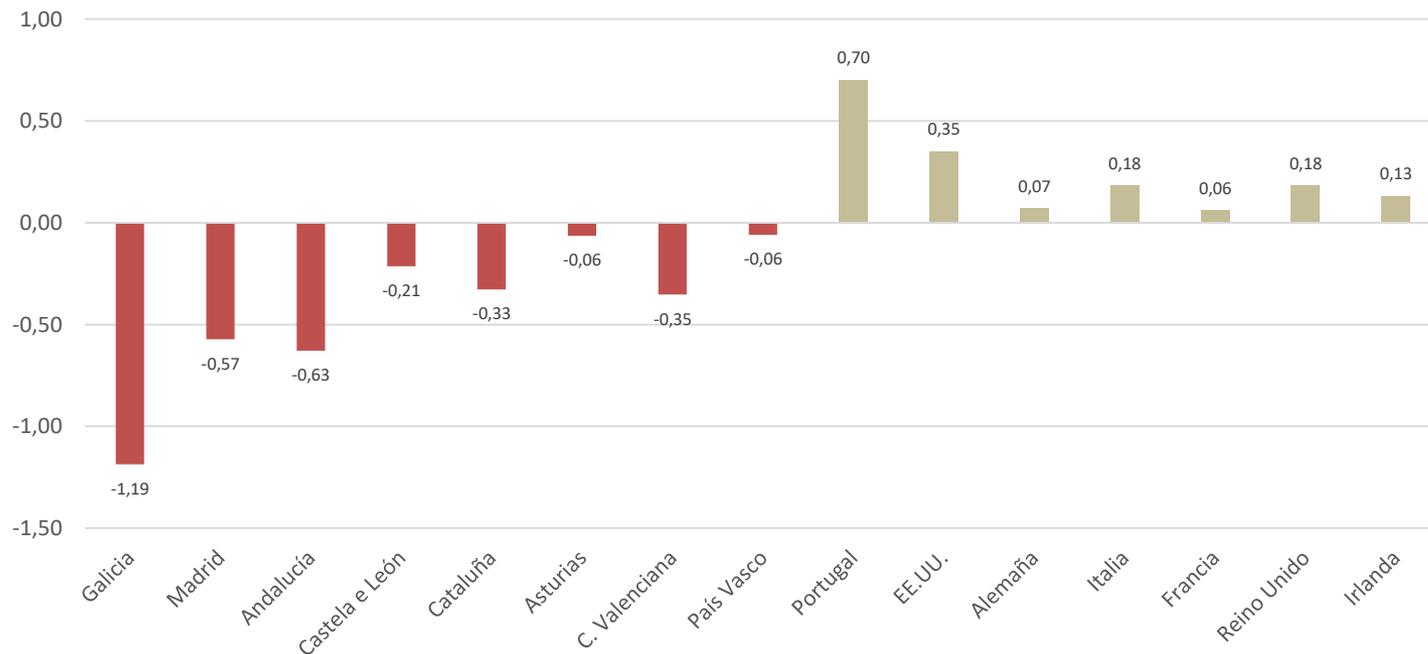
MERCADOS TURÍSTICOS

Neste contexto de variación dispar da demanda en todos os segmentos de mercado aprécianse, sen embargo, diferenzas de intensidade que mostran cambios na estrutura da propia demanda turística. Neste sentido, desde o punto de vista dos mercados emisores neste 2023 presentaron mellor comportamento aqueles internacionais fronte aos nacionais en relación aos niveis do pasado ano, e dentro dos primeiros aqueles de maior volume de demanda –Portugal e EE.UU-. O país veciño é o que gaña maior cuota de mercado en Galicia aínda que a diferenza respecto da porcentaxe de 2022 é inferior ao punto porcentual.

O segmento que realmente perde cuota de mercado neste ano, e por segundo vez consecutiva, é o interno -dos residentes en Galicia-. A pesar de manterse nas cifras do pasado ano perde representatividade no mercado turístico galego –en máis dun punto porcentual-.

Os restantes mercados nacionais ou ben perden arredor de medio punto porcentual de cuota de mercado –caso de Madrid e Andalucía-, ou ben se manteñen en pesos parellos aos do pasado ano –con variacións inferiores ao medio punto porcentual-.

Cambio na estrutura do mercado turístico no aloxamento colectivo. Variación do peso das noites, por mercados. 2023/22

ANÁLISE TERRITORIAL

En liña coa distribución da oferta actual, o reparto territorial da demanda turística presenta unha notable concentración nas provincias do litoral atlántico fronte o interior da comunidade.

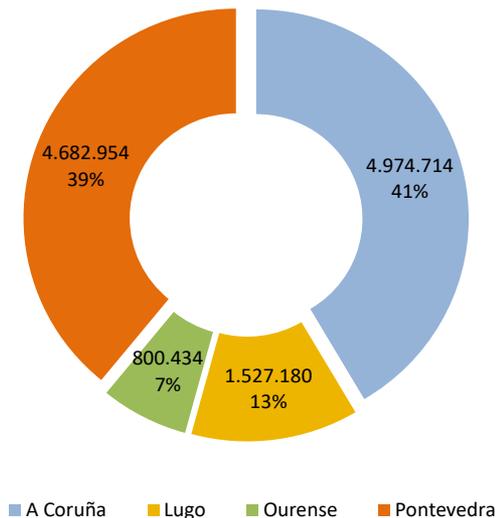
Neste 2023 as provincias de A Coruña e Pontevedra absorben o 80% do total da demanda cun reparto relativamente parello—A Coruña xera maior volume de pernoctacións con preto de 5,0 millóns neste ano, o 41% do total-. En Pontevedra o nivel fica en 4,7 millóns, o 39% neste caso.

O 20% restante queda nas provincias de interior, cifra que se reparte de forma algo dispar entre Lugo —que absorbe o 13% do total da demanda- e Ourense —provincia que tradicionalmente ten un menor peso na estrutura global da comunidade, cun 7% neste caso-.

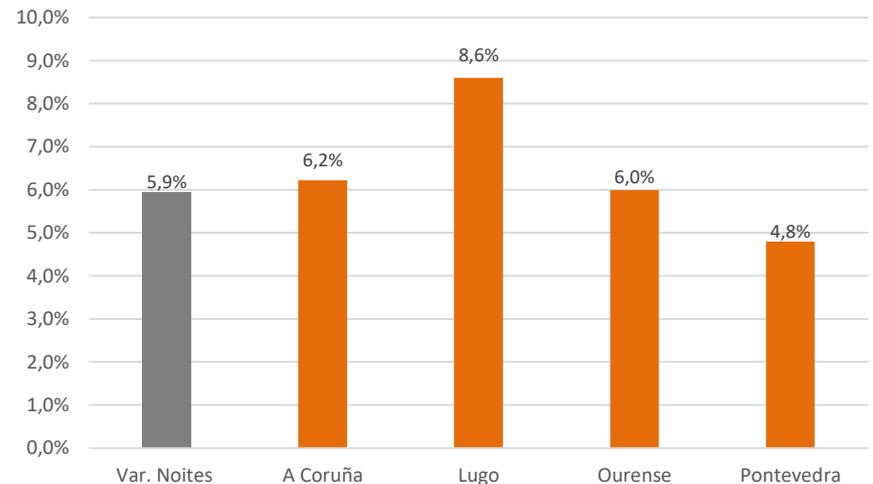
Todas as provincias superan o nivel de demanda do pasado ano, con maior intensidade Lugo —que presenta unha suba do 8,6%- e de forma máis suave en Pontevedra —provincia na que se rexistra un incremento do 4,8% neste caso-. Son diferenzas relativamente pequenas que falan dunha dinámica homoxénea a nivel territorial que, en consecuencia, mantén practicamente invariable o reparto da demanda nas diferentes provincias. O peso de cada unha delas apenas cambia respecto do observado en 2022.

O bo comportamento da demanda a nivel provincial leva a que todas elas superen tamén os niveis de demanda previos á pandemia, de 2019 -con maior distancia A Coruña respecto das tres restantes-.

Demanda turística por provincias. Ano 2023

Variación da demanda turística, por provincias. 2023/22

ANÁLISE TERRITORIAL

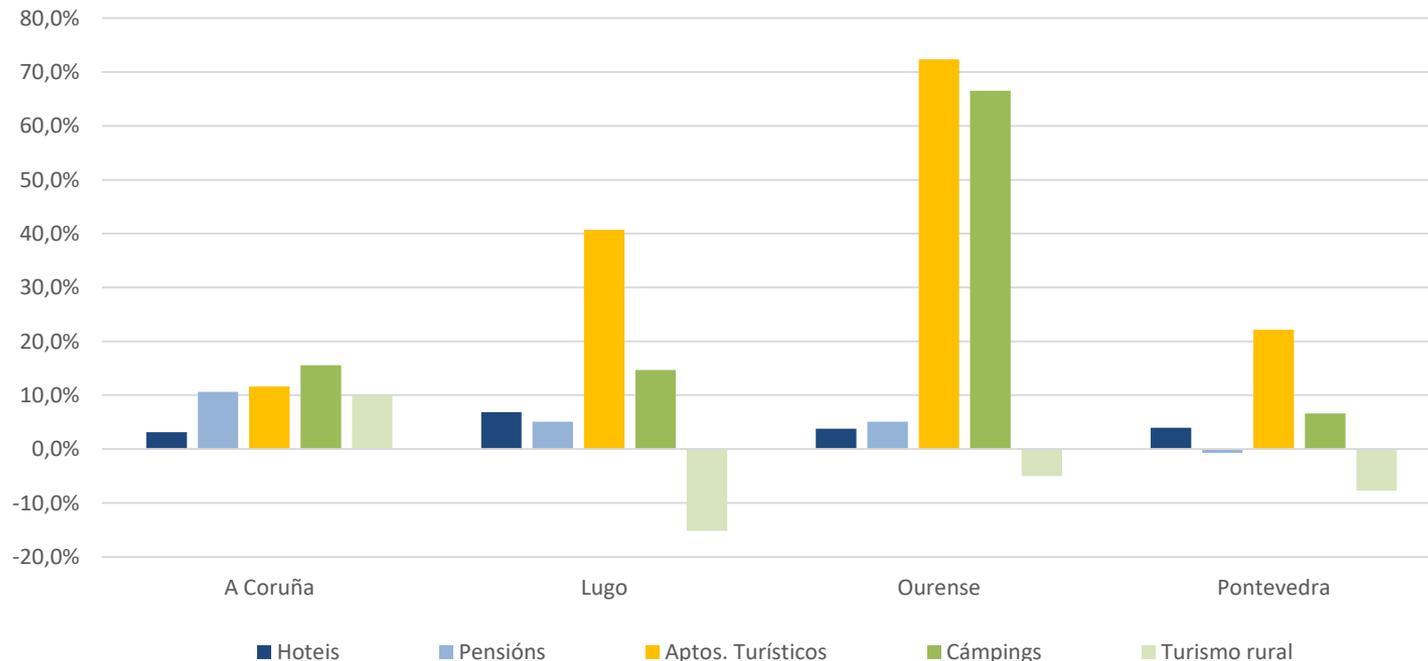
O bo comportamento da demanda na provincia de A Coruña vén como consecuencia dos incrementos rexistrados en todas as modalidades de aloxamento, con similar intensidade ademais. Nas restantes tres provincias a dinámica é algo máis dispar, con crecementos xeneralizados nos hotéis, apartamentos turísticos e cámpings, e puntuais nas pensións e aloxamentos de turismo rural.

Esta última modalidade é a que presenta peor comportamento a nivel territorial pois unicamente consegue superar os niveis de demanda do pasado ano en A Coruña. Nas tres restantes provincias amosa caídas que van do 5% en Ourense ao 15% en Lugo.

Rompen tamén a dinámica global as pensións de Pontevedra, que non conseguen situarse por encima das cifras de 2022 –mantéñense en niveis parellos aos do pasado ano-.

Os apartamentos turísticos son a modalidade que presenta o mellor comportamento en termos relativos, superando con maior intensidade as cifras do pasado ano en Pontevedra, Lugo e Ourense –nesta última rexistra un incremento superior ao 70% interanual-. Tamén os cámpings presentan unha dinámica intensa en Ourense, con subas de máis do 65% neste caso.

Variación da demanda turística, por provincias e tipoloxías. 2023/22

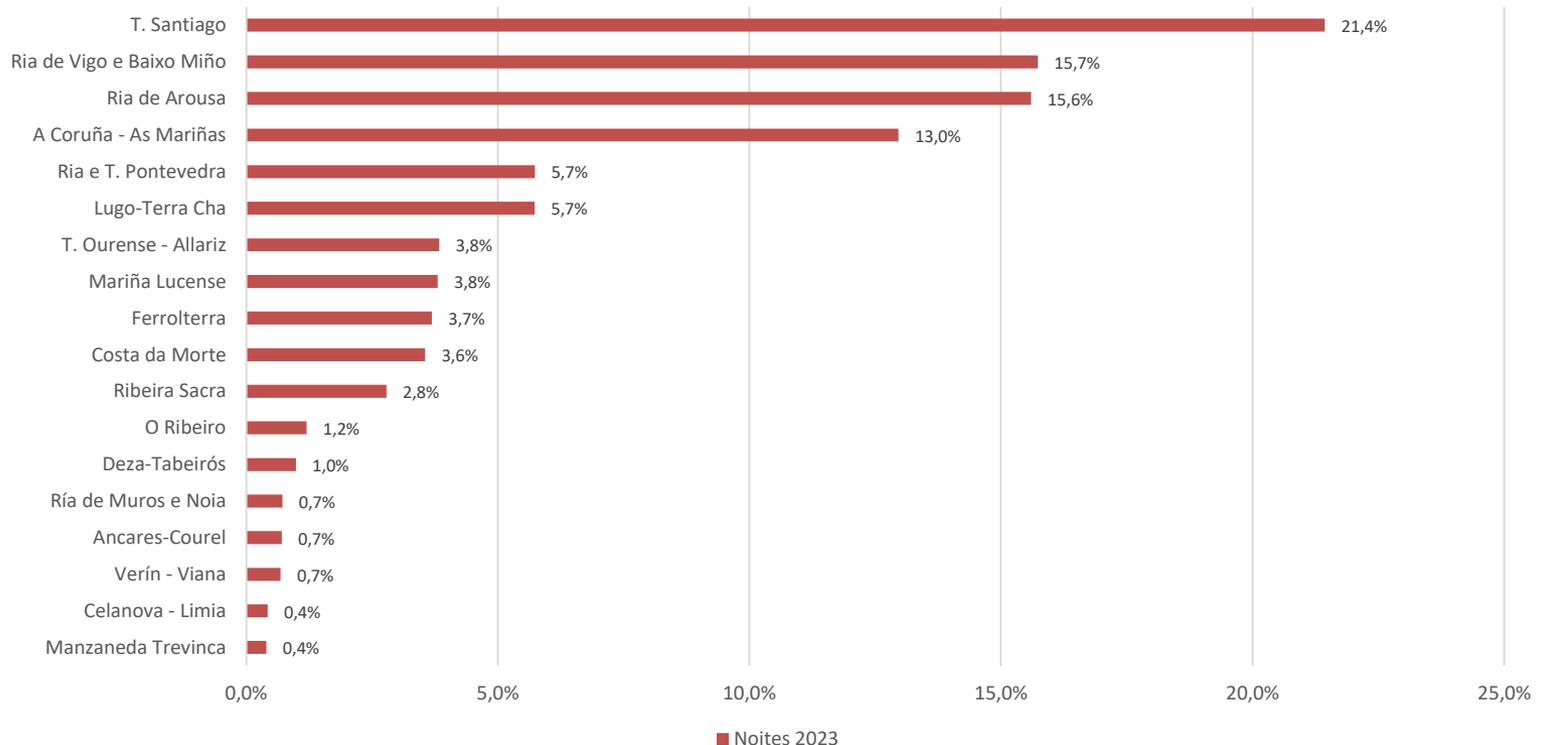

ANÁLISE TERRITORIAL

O reparto territorial da demanda turística hoteleira a nivel das áreas turísticas amosa que neste 2023 catro destinos destacan por absorber a maior parte do volume de noites. En particular, son Terras de Santiago –que inclúe a cidade de Santiago, co 21,4%-, Ría de Vigo e Baixo Miño –coa cidade de Vigo, representa o 15,7%-, Ría de Arousa –coas vilas de Sanxenxo e O Grove, co 15,6%- e A Coruña-As Mariñas –destino que inclúe neste caso á cidade de A Coruña, co 13,0%-. Estes catro grandes destinos representan en conxunto ao 66% do total da demanda hoteleira de Galicia, isto é, dous terzos do total – cifra equivalente á do pasado ano 2022-. A porcentaxe restante repártese nas outras áreas considerados entre as que destacan aquelas que inclúen destinos urbanos da comunidade –Ría e Terras de Pontevedra ou Lugo e Terra Cha-.

No lado contrario son destinos de interior, e excepcionalmente un de litoral, os que presentan menor volume e peso neste ano. Con menos do 1% do total da demanda están Ría de Muros e Noia, Ancares-Courel, Verín-Viana, Celanova-Limia e Manzaneda-Trevinca.

Demanda turística hoteleira por áreas turísticas. Ano 2023

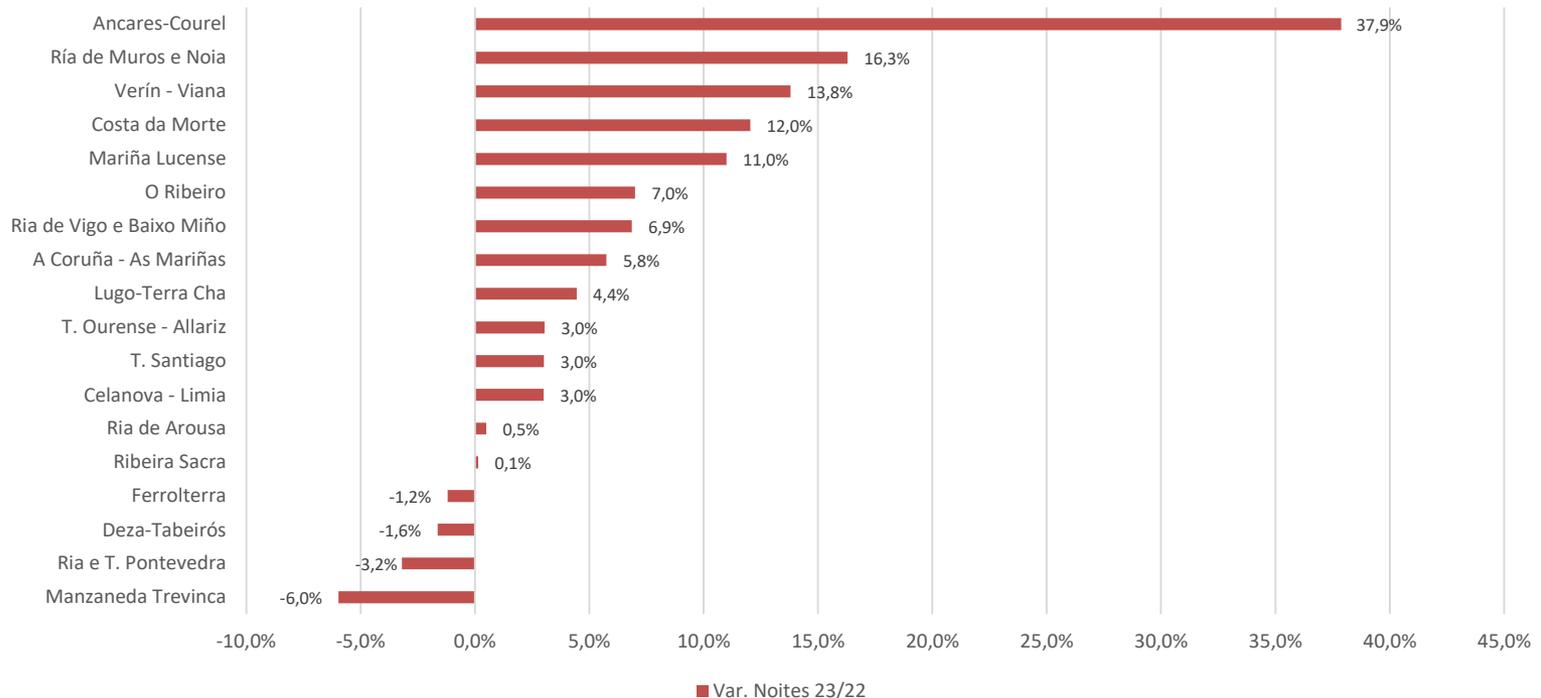
ANÁLISE TERRITORIAL

O comportamento da demanda hoteleira a nivel das áreas turísticas é positivo con carácter xeral, con algunha excepción concreta. Boa parte delas superan o volume de noites do pasado ano rexistrando os incrementos de maior notoriedade Ancares-Courel –presenta unha suba do 38%-, por diante dun grupo de destinos con crecementos por encima do 10% interanual entre os que se atopan aqueles de litoral de menor peso no conxunto global. É o caso de Ría de Muros e Noia, Costa da Morte e Mariña Lucense. Inclúese tamén neste grupo un destino de interior, Verín-Viana.

O destino Ría de Vigo e Baixo Miño é, do grupo dos máis importantes en volume, o que presenta o crecemento de maior intensidade, do 7% neste caso. No lado contrario os incrementos máis suaves, do 3% interanual, localízanse en Terras de Ourense e Allariz, Terras de Santiago e Celanova-Limia.

Dous destinos mantéñense en niveis parellos aos do pasado ano –Ría de Arousa e Ribeira Sacra- mentres que catro amosan caídas de diversa intensidade – apenas perceptibles en Ferrolterra e algo máis notoria en Manzaneda-Trevinca, co descenso do 6% neste caso.

Variación da demanda turística hoteleira por áreas turísticas. 2023/22

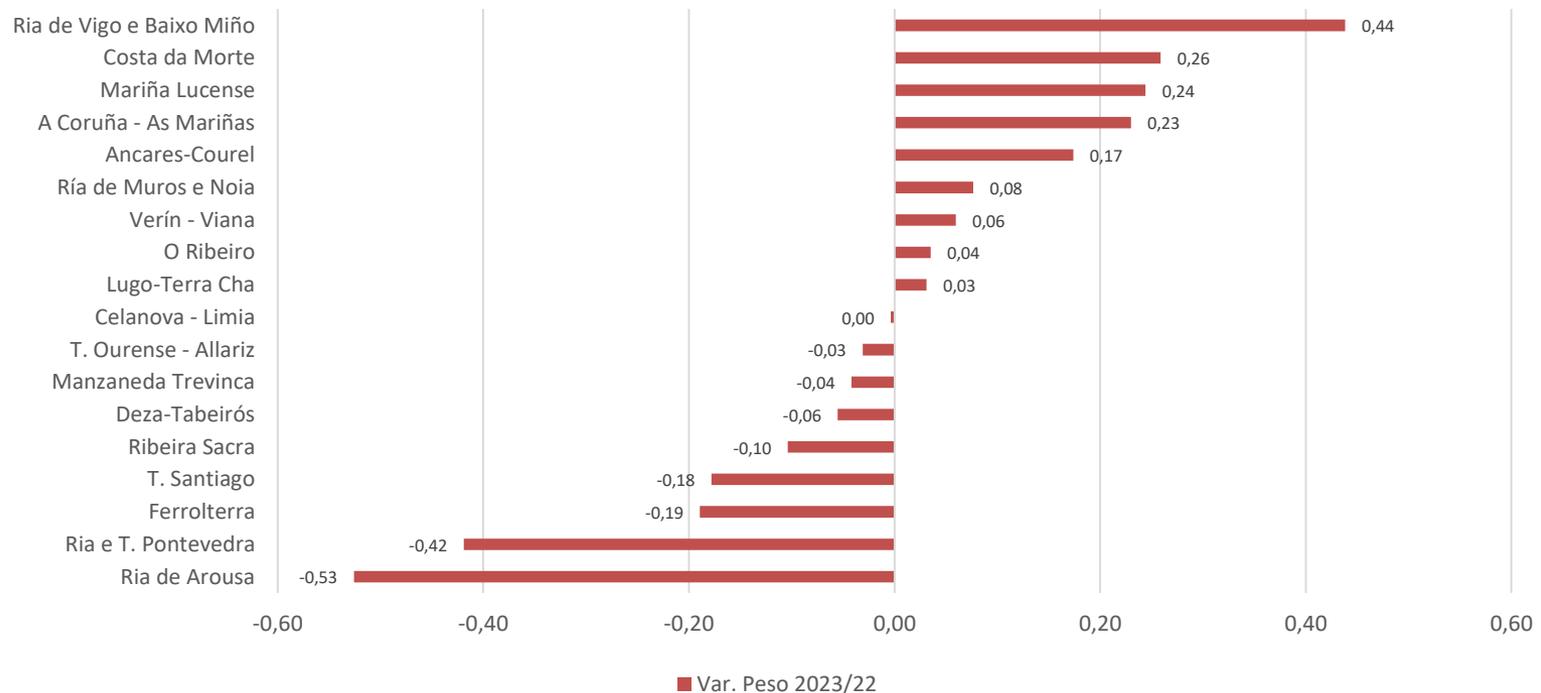
ANÁLISE TERRITORIAL

As diferenzas de intensidade no proceso de recuperación da demanda respecto dos niveis de 2022 leva a cambios no reparto da demanda a nivel territorial. Neste sentido, analizando os datos en termos comparativos, obsérvase que practicamente todos os destinos manteñen o peso do pasado ano, con diferenzas inferiores ao medio punto porcentual respecto do peso que tiñan en 2022.

En calquera caso, e por destacar as variacións máis extremas que se sitúan precisamente no contorno do medio punto porcentual, cabe mencionar dous destinos concretos: Ría de Vigo e Baixo Miño –que gaña peso en relación ás restantes áreas turísticas- e Ría de Arousa –que xustamente é o que perde maior cuota de mercado-.

Cunha perspectiva temporal máis ampla, e tendo en conta os valores anteriores á pandemia, obsérvanse cambios de maior intensidade no reparto territorial da demanda. Neste sentido gañan peso dous destinos –en dous puntos Terras de Santiago e nun punto Costa da Morte- e, no sentido contrario, perden peso tres deles, arredor dun punto porcentual –é o caso de Ría e Terras de Pontevedra, Ría de Arousa e A Coruña-As Mariñas.

Variación do reparto da demanda hoteleira a nivel territorial (áreas turísticas). 2023/22

ANÁLISE TERRITORIAL

O 46% do total da demanda hoteleira de Galicia deste ano 2023 corresponde aos destinos urbanos da comunidade, porcentaxe equivalente á que se rexistraba no pasado ano e que presenta diferenzas a nivel temporal –no verán, por exemplo, o peso do turismo urbano fica no 36% do total da comunidade–.

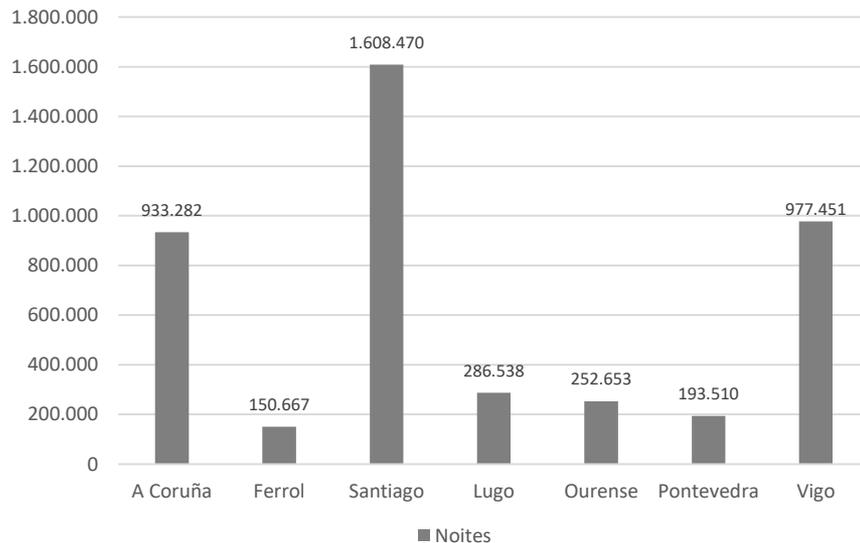
A cidade de Compostela lidera o ranking dos destinos urbanos de Galicia. Neste ano rexistra 1,6 millóns de noites nos establecementos hoteleiros, cifra que supón o 17% do total da comunidade. Seguen en orde de importancia as cidades de A Coruña e Vigo –ambas con cifras parellas, superiores ás 900 mil noites–. Estas tres cidades absorben en conxunto o 80% do total do turismo urbano de Galicia.

As restantes catro cidades distan en volume e peso das tres anteriores, destacando neste grupo Lugo e Ourense con algo máis de 250 mil noites cada unha.

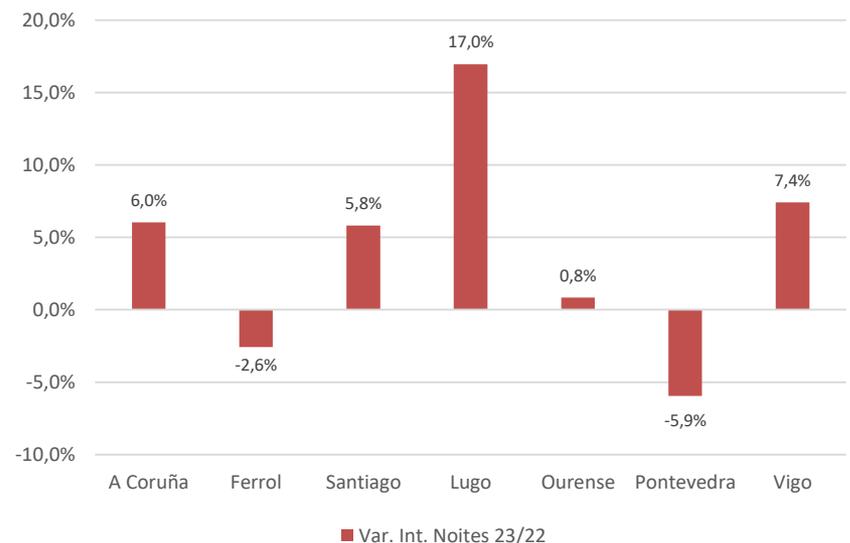
En termos dinámicos o comportamento da demanda hoteleira nos destinos urbanos de Galicia é algo dispar neste ano 2023. Así sobe e mellora en catro deles –con maior intensidade en Lugo, coa suba do 17%, e de forma máis suave en A Coruña e Santiago, do 6% en ambos casos–.

Un destino mantén estable o volume de noites –é o caso de Ourense– mentres que dous amosan caídas da demanda –do 3% en Ferrol e do 6% en Pontevedra–.

Demanda turística HOTELEIRA nos destinos urbanos de Galicia. Ano 2023

Variación da demanda HOTELEIRA nos destinos urbanos de Galicia. 2023/22

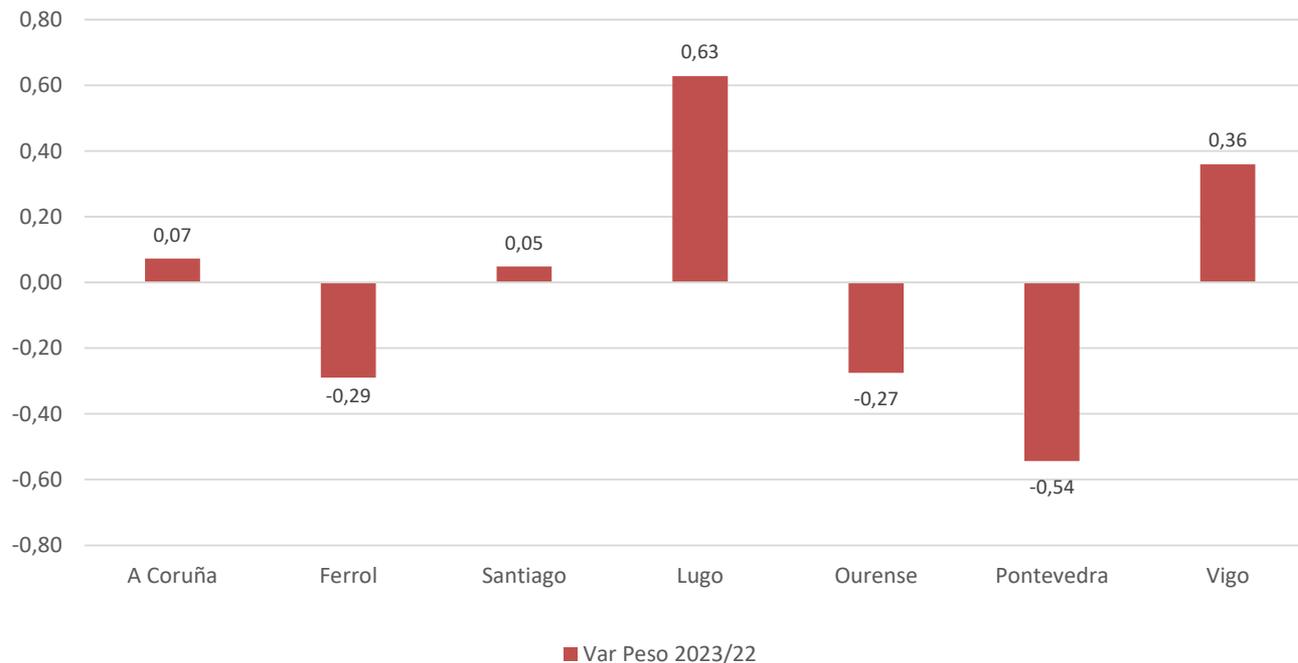

Analizando en conxunto volumes e comportamento da demanda obsérvase que neste ano 2023 boa parte dos destinos urbanos de Galicia manteñen practicamente invariable a cuota de mercado en relación ao pasado ano. Marcan a excepción dúas cidades que presentan variacións algo máis notorias –de medio punto porcentual en todo caso- pero de distinto signo.

Lugo mellora en 0,6 puntos o peso que tiña o pasado ano e, no lado contrario, Pontevedra perde cuota dentro do segmento do turismo urbano de Galicia – en medio punto neste caso-.

Con variacións inferiores ao medio punto –en concreto do contorno de 0,3 puntos- sitúanse Vigo –no lado positivo- e Ferrol e Ourense –no lado negativo-.

Variación do reparto da demanda hoteleira nos destinos urbanos de Galicia. 2023/22

DEMANDA TURÍSTICA - TIPOLOXÍAS

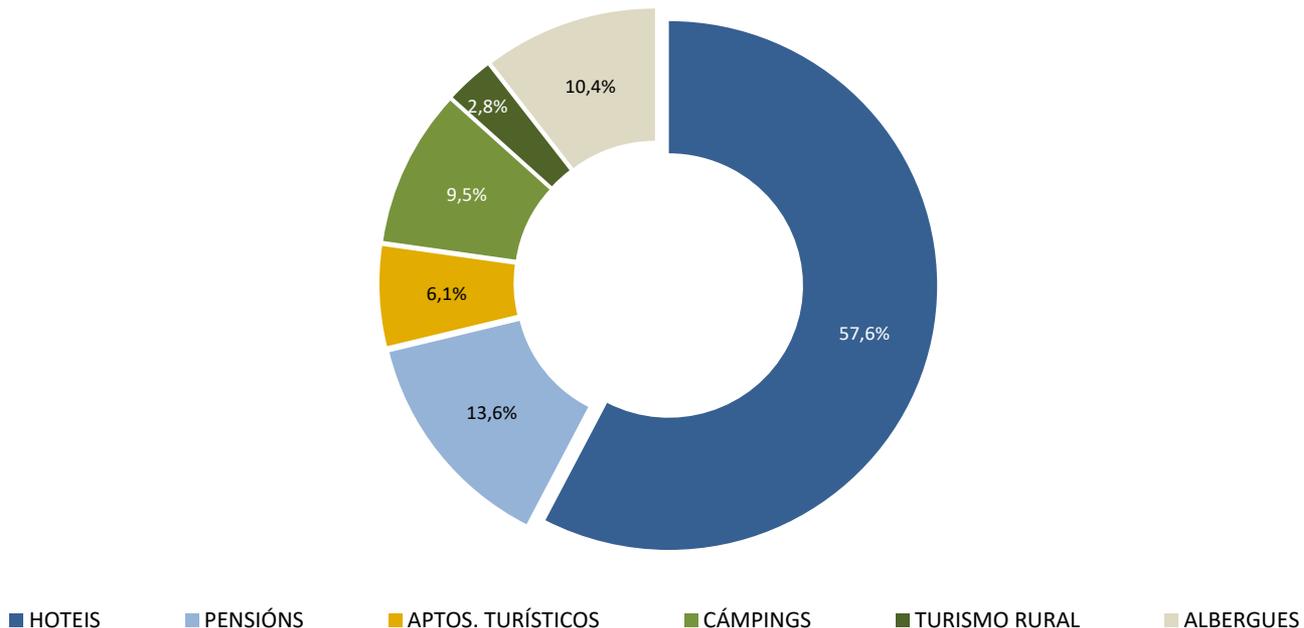
O 71% da demanda turística no aloxamento colectivo corresponde aos establecementos hoteleiros, porcentaxe que inclúe tanto aos hoteis –que representan o 57,6%- como ás pensións –co 13,6% neste caso-.

O 29% restante, en cambio, sitúase no segmento extrahoteleiro, porcentaxe que neste caso reúne aos apartamentos turísticos –que representan o 6,1% da demanda total-, aos cámpings –co 9,5%- , aos establecementos de turismo rural –co 2,8%- e aos albergues –que supoñen o 10,4% neste caso-.

Esta última modalidade incorporouse no anterior ano 2021 á lista de aloxamentos con datos de ocupación do INE, incrementando por tanto o volume final de demanda turística da comunidade e alterando a estrutura final. De feito, convértese na primeira modalidade de aloxamento non hoteleiro máis destacada, superando en volume aos apartamentos turísticos, cámpings e aos establecementos de turismo rural.

Neste ano cambia levemente o peso dos dous grandes segmentos de aloxamento –hoteleiro e non hoteleiro- gañando cuota de mercado este último grazas ao bo comportamento observado nos apartamentos turísticos e nos cámpings.

Reparto da demanda turística nas diferentes tipoloxías de aloxamento turístico. Noites 2023

DEMANDA TURISTICA – TIPOLOXÍAS

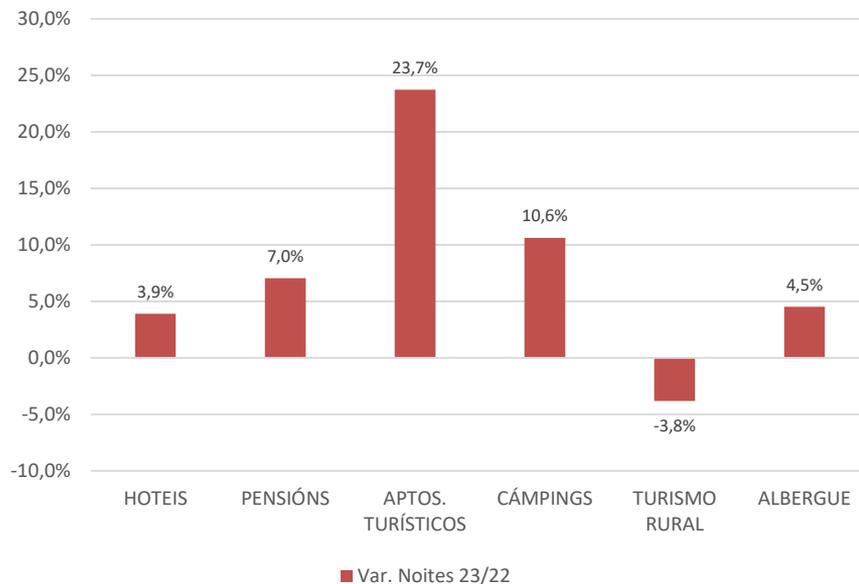
En relación coas tipoloxías de aloxamento obsérvase neste 2023 un comportamento homoxéneo no sentido de que practicamente todas as modalidades superan os niveis de demanda do pasado ano, en porcentaxes variables. Marca a excepción o segmento do turismo rural que xustamente amosa unha caída do volume de noites do 3,8%.

O incremento máis destacado concéntrase nos apartamentos turísticos que superan nun 23,7% a cifra de noites de 2022. Nas restantes tipoloxías a intensidade redúcese e colócase entre o 11% de suba nos cámpings e o 4% nos hoteis e nos albergues –modalidades que rexistran os incrementos máis moderados–.

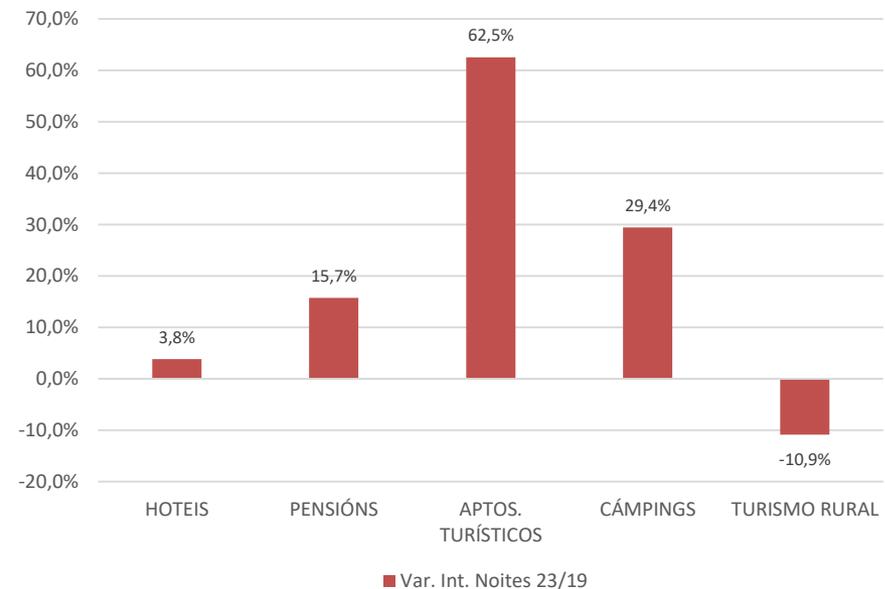
Isto permite a boa parte das tipoloxías superar tamén os niveis de demanda de 2019, previos á pandemia. Así acontece en todas elas agás nos aloxamentos de turismo rural que se manteñen aínda por debaixo dos valores de hai catro anos, cunha porcentaxe de recuperación próxima ao 90%. Os apartamentos turísticos son a modalidade que marcan maior distancia respecto das cifras anteriores á crise, cunha mellora de máis do 60%.

A diferenza de comportamento leva a variacións na estrutura da demanda segundo a tipoloxía de aloxamento utilizada. Desta maneira gañan peso no cómputo global os apartamentos turísticos –melloran nun punto a súa cuota de mercado en relación ao pasado ano– e, no lado contrario, perden peso os hoteis –tamén nun punto neste caso–. As restantes modalidades manteñen estable a cuota de mercado.

Variación da demanda turística por tipoloxías.
Noites 2023/22

Variación da demanda turística por tipoloxías.
Noites 2023/19

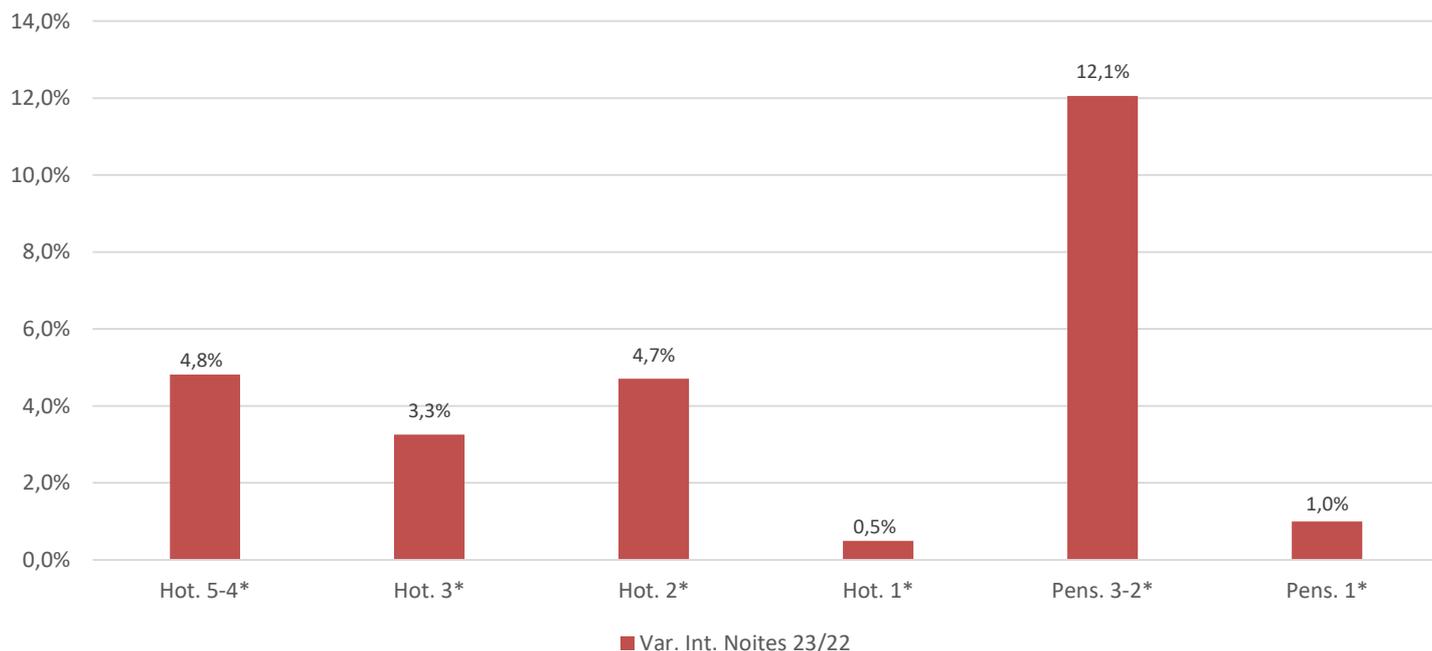
DEMANDA TURISTICA – CATEGORÍAS

Dentro do ámbito hoteleiro obsérvase un comportamento homoxéneo a nivel das diferentes categorías. Neste sentido practicamente todos os segmentos superan os niveis de demanda do pasado ano, con maior intensidade as pensións de tres e dúas estrelas –que se sitúan un 12% por encima do nivel de 2022- e menor intensidade os hoteis de tres estrelas –que rexistran un incremento global do 3%-.

Marcan a excepción dúas modalidades que en termos globais mantéñense en niveis parellos aos do pasado ano, con variacións pouco significativas que falan máis ben de estabilidade da demanda. É o caso dos hoteis e das pensións dunha estrela.

Esta dinámica positiva permite que practicamente todos os segmentos se sitúen por encima dos niveis previos á pandemia coa excepción dos hoteis dunha estrela que fican aínda por debaixo das cifras de hai catro anos.

Variación da demanda turística hoteleira por categorías. Noites 2023/22

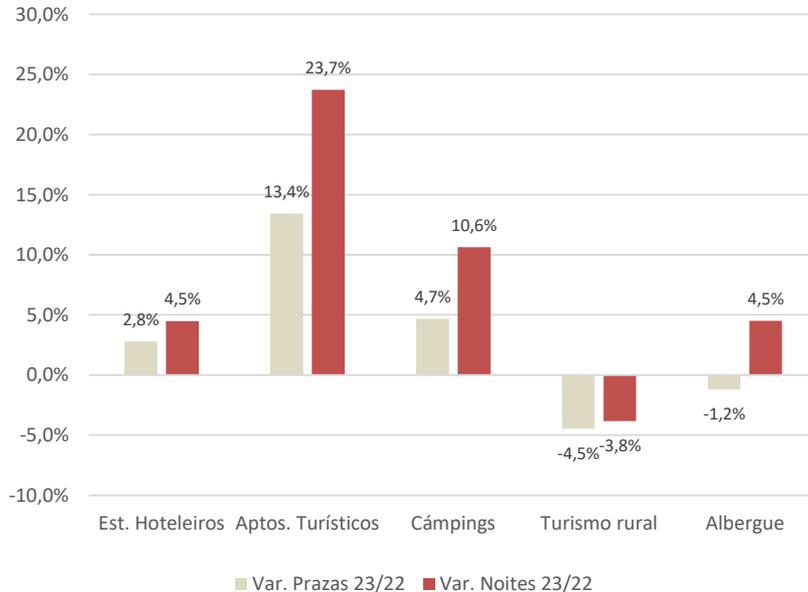
DEMANDA TURISTICA – TIPOLOXÍAS

O comportamento da demanda –número de noites- mellora en case todas as modalidades o comportamento da oferta dispoñible –volumen de prazas- pero esta diferenza é máis acusada nos apartamentos turísticos. O “gap” é máis reducido, en cambio, no segmento hoteleiro. A excepción vén do lado dos aloxamentos de turismo rural que neste ano presentan un descenso do nivel de demanda cunha intensidade inferior ao que cae a oferta dispoñible –aspecto que afectará aos niveis de ocupación-.

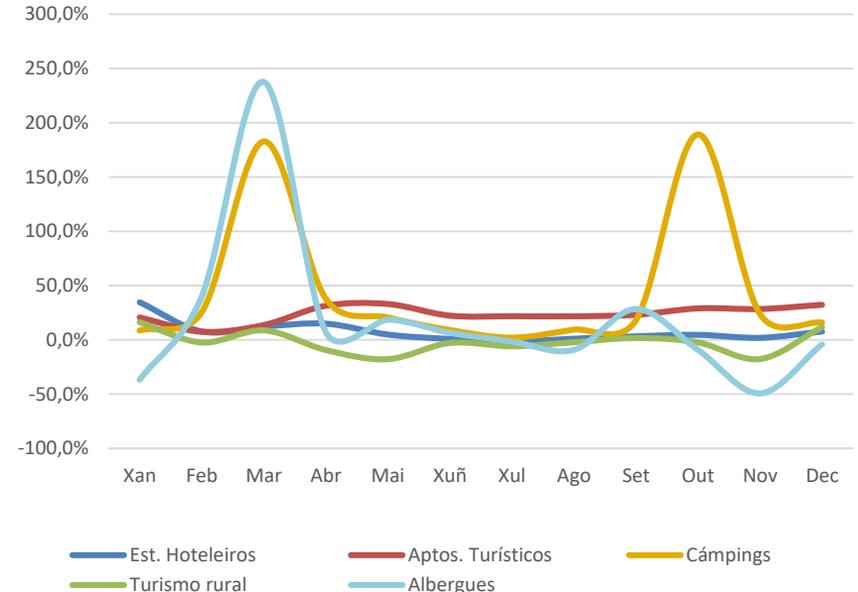
O mellor comportamento da demanda nos apartamentos turísticos e nos cámpings, en termos relativos, é unha característica que se observa en practicamente todos os meses do ano. Ambos conseguen superar as cifras de 2022 en todos os meses, con maior intensidade en temporada baixa. O segmento hoteleiro amosa tamén unha dinámica positiva relativamente homoxénea a nivel temporal, con incrementos en todos os meses do ano salvo en xullo.

Os albergues presentan un comportamento positivo na primeira parte do ano e, pola contra, amosan caídas case consecutivas no segundo semestre. Finalmente o segmento de turismo rural amosa unha dinámica cun perfil máis negativo, con caídas da demanda en oito dos doce meses considerados.

Variación da oferta e demanda, por tipoloxía. Ano 2023/22

Variación do número de noites, por tipoloxías. Ano 2023/22, por meses

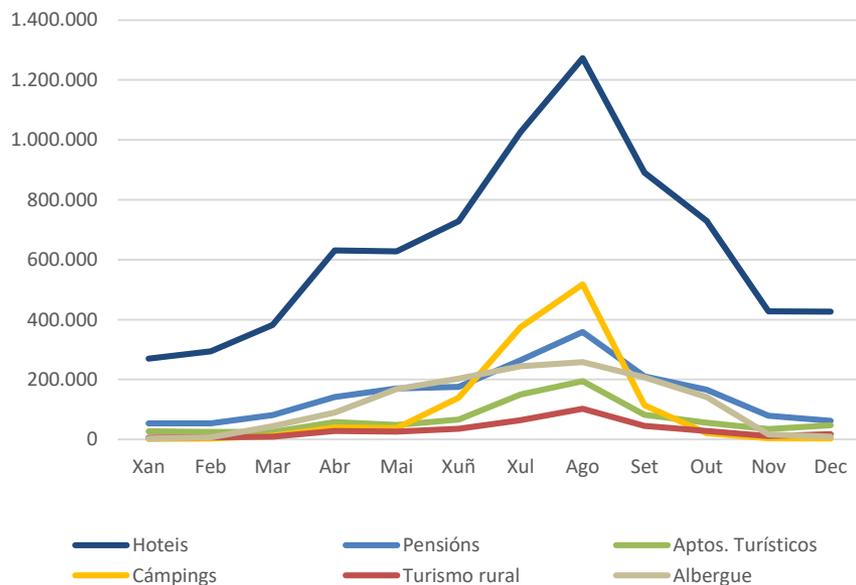
DEMANDA TURISTICA – TIPOLOXÍAS

O maior volume e peso dos hoteis fronte ás restantes modalidades de aloxamento é unha característica que se observa en todos os meses do ano mais con diversa intensidade. Esta tipoloxía acada maior presenza en temporada baixa -cando supera nun 75% o seu peso sobre o total da demanda- en relación á temporada alta –momento no que as restantes tipoloxías rexistran maior volume e, por tanto, diminúen o peso dos hoteis-. No verán esta tipoloxía fica por debaixo do 50% do total.

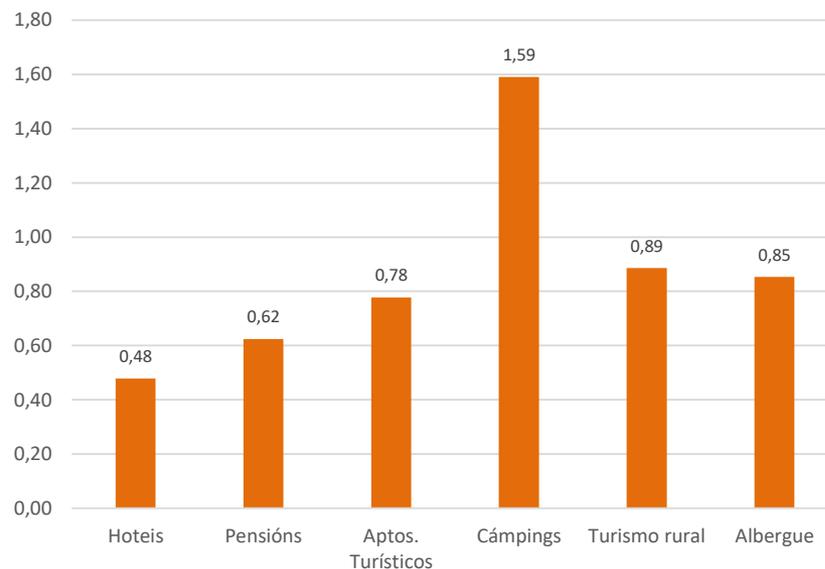
Con carácter xeral as pensións sitúanse como a segunda tipoloxía con maior volume e peso agás no verán –momento no que os cámpings rexistran maior nivel de demanda- e en meses puntuais da temporada media –cando son os albergues os que rexistran maior presenza-.

Desta maneira obsérvase que todas as modalidades presentan un comportamento estacional da demanda, con maior volume de noites en temporada alta fronte ao resto do ano, mais presentan diferenzas no reparto temporal das mesmas. Neste sentido a tipoloxía con maior carácter estacional son os cámpings –tres de cada catro noites desta modalidade rexístranse no verán-. As restantes tipoloxías presentan un perfil parello, sendo máis estacional no caso dos aloxamentos de turismo rural e albergues, e menos estacional nos hoteis.

Evolución noites por tipoloxías. Ano 2023, por meses

Coefficiente de estacionalidade, por tipoloxías. Ano 2023

DEMANDA TURISTICA – HOTEIS

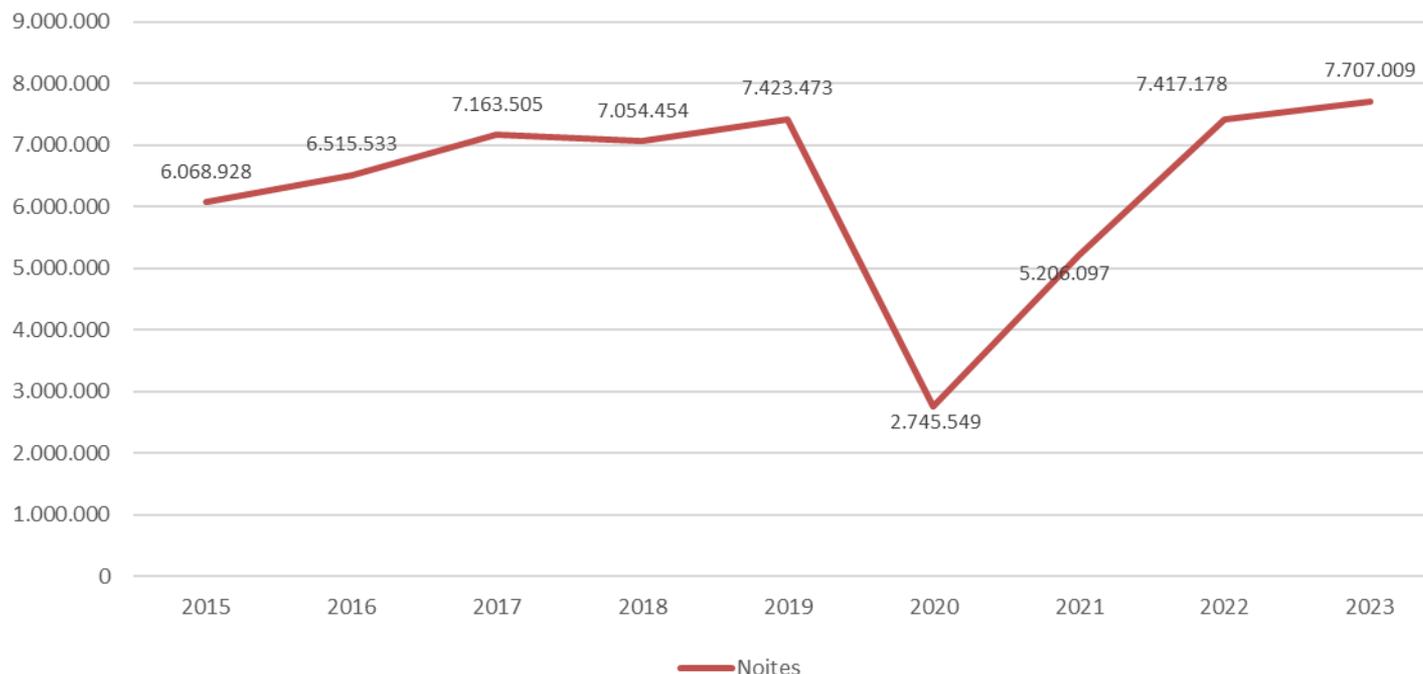
Fixando a atención nos hoteis obsérvase que o incremento deste ano –do 3,9% en relación ao anterior 2022- permite consolidar a recuperación da demanda e marcar de novo un máximo da serie histórica con 7,7 millóns de noites.

En termos absolutos os hoteis xeraron neste 2023 preto de 300 mil novas pernovernadas en comparación co pasado ano 2022.

O bo comportamento da demanda en relación ao pasado ano é unha característica que se produce esencialmente nos meses de temporada media e baixa, concretamente de xaneiro a maio, e de setembro a decembro. No verán o volume de noites mantense estable ou decae levemente.

Este comportamento leva a unha redución da estacionalidade da demanda sendo a tipoloxía, dentro do aloxamento colectivo, menos estacional de toda a oferta.

Evolución da demanda turística nos HOTEIS. Noites 2015-23

DEMANDA TURÍSTICA – PENSIÓNS

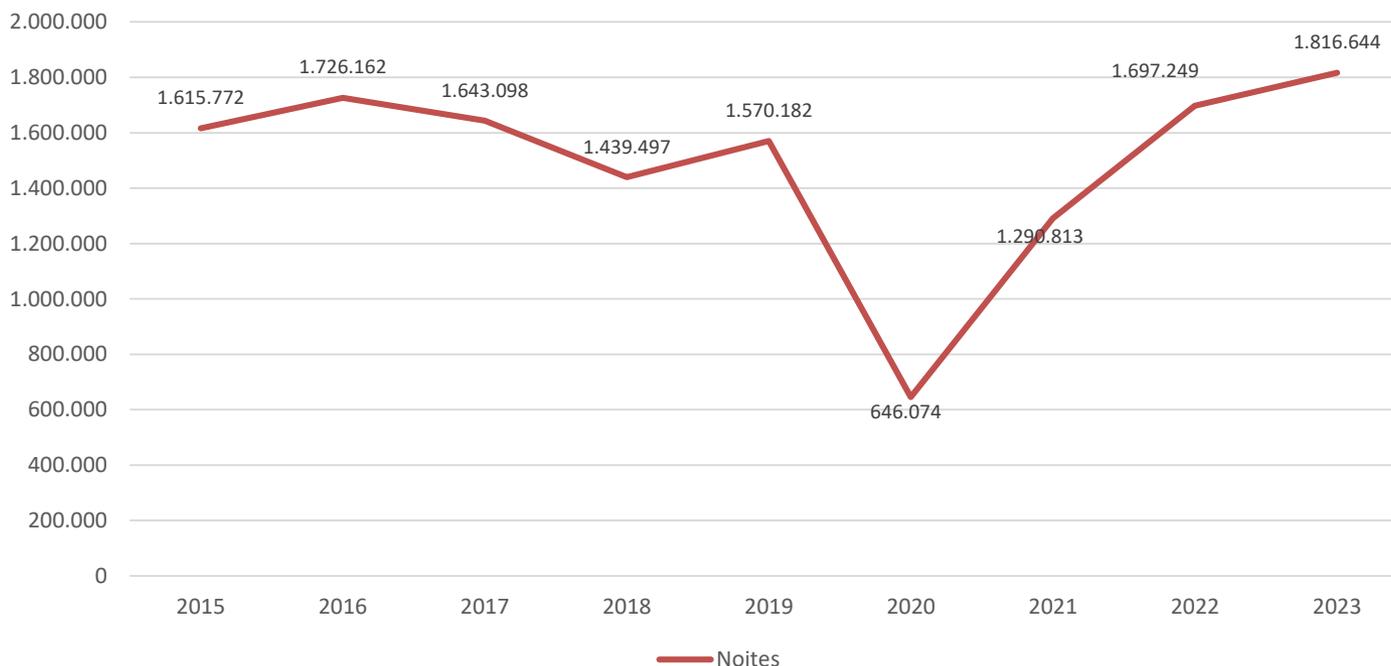
Nas pensións acontece algo semellante ao comentado anteriormente. Este segmento presenta un comportamento positivo neste 2023, superando nun 7% o nivel de demanda do pasado ano, circunstancia que permite tamén situarse por encima do valor previo á pandemia, de 2019, nun 16%.

Cunha perspectiva temporal máis ampla obsérvase que a cifra deste ano –algo máis de 1,8 millóns de noites- sitúase en máximos da serie histórica, levemente por encima do anterior máximo correspondente a 2016 –cando este segmento rexistraba algo máis de 1,7 millóns de pernoctacións-.

En termos absolutos as pensións xeraron neste 2023 preto de 120 mil novas pernoctacións en comparación co anterior ano 2022.

As pensións presentan un comportamento positivo en boa parte do ano, con incrementos da demanda en nove dos doce meses considerados. As subas son máis destacada no primeiro semestre e soamente se aprecia caída puntual en febreiro.

Evolución da demanda turística nas PENSIÓNS. Noites 2015-23

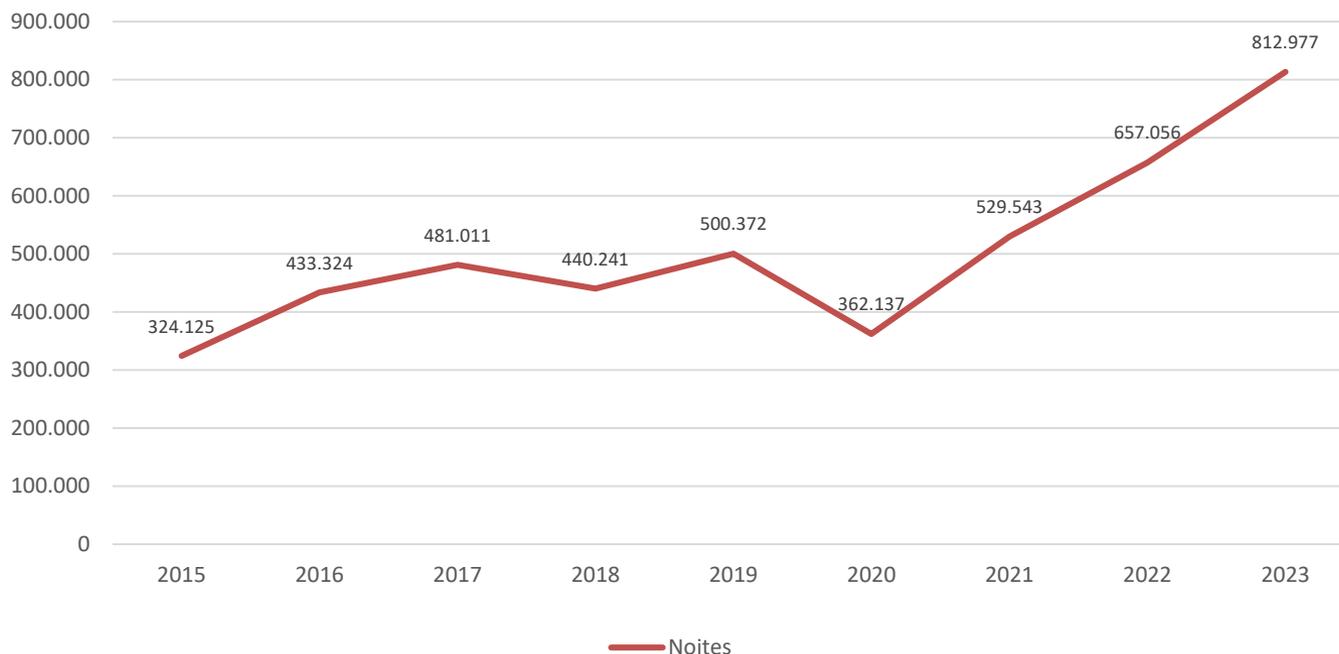
DEMANDA TURÍSTICA – APTOS. TURÍSTICOS

No ámbito dos apartamentos turísticos a dinámica é similar pero de maior intensidade. Este segmento xa viña amosando nos anos fortes da pandemia un notable grao de recuperación en parte porque resistiron mellor as consecuencias negativas da crise e conseguiron cubrir en boa medida a maior demanda de tipoloxías de aloxamento localizadas en contornos illados, de baixa concentración, e con menor necesidade de uso de servizos colectivos como a restauración, por exemplo.

Tal é o impulso amosado por este segmento que neste ano consegue non só mellorar os resultados do pasado ano –nun 24%– senón marcar un máximo da serie histórica con 813 mil noites –supera en máis dun 60% a cifra de 2019–. Esta tipoloxía acumula tres anos consecutivos de crecemento da demanda por encima do 20% interanual.

O incremento en termos absolutos supón a xeración de 156 mil novas pernoctacións en comparación co dato do pasado ano.

Evolución da demanda turística nos APARTAMENTOS TURÍSTICOS. Noites 2015-23

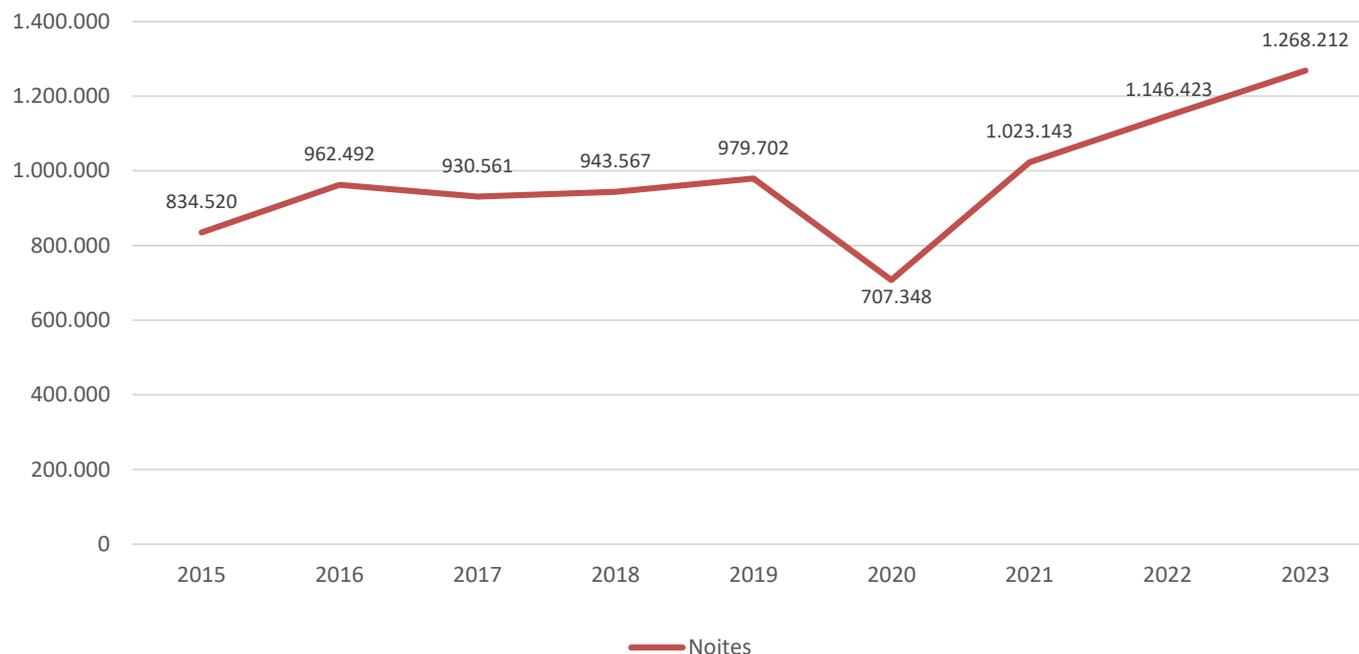
DEMANDA TURISTICA – CAMPINGS

A dinámica da demanda turística nos cámpings aseméllase ao comentado para os apartamentos turísticos. Os bos resultados obtidos neste ano permiten a esta tipoloxía de aloxamento non só superar os niveis dos últimos anos senón colocarse cun máximo da serie histórica, achegándose por vez primeira aos 1,3 millóns de noites no conxunto da comunidade –rexistra 1,27 millóns en particular-.

O notable incremento da demanda nesta tipoloxía acontece principalmente nas temporadas media e baixa, con subas importantes que mesmo dobran as cifras de 2022 en marzo e outubro. No verán o comportamento da demanda é igualmente positivo pero máis moderado.

En termos absolutos este segmento da oferta xera agora en 2023 preto de 122 mil novas pernoctacións en comparación co dato do pasado ano.

Evolución da demanda turística nos CAMPINGS. Noites 2015-23

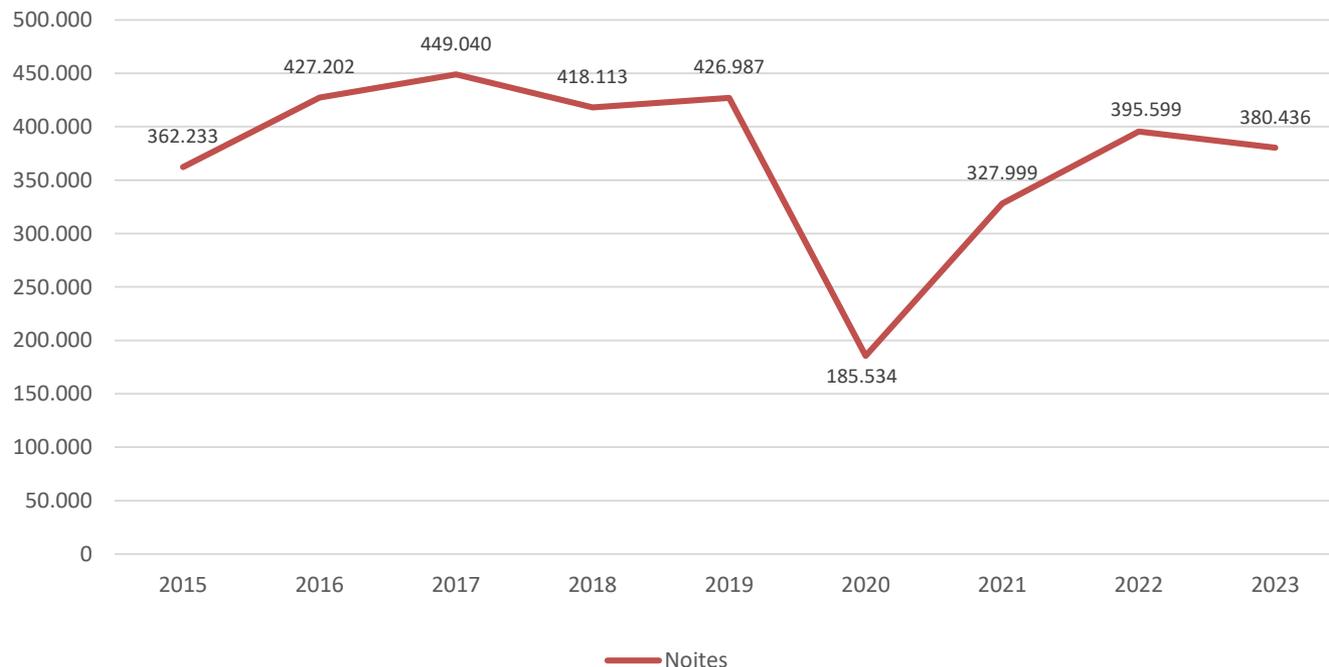
DEMANDA TURISTICA – TURISMO RURAL

No ámbito do turismo rural o comportamento da demanda cambia, tal como se comentou anteriormente. Este segmento non consegue mellorar as cifras do pasado ano e fica un 4% por debaixo do nivel de 2022.

Cunha perspectiva temporal máis ampla obsérvase que o segmento de turismo rural rompe agora en 2023 a tendencia de recuperación lenta que viña observando nos últimos dous anos e, en consecuencia, continúa por debaixo dos valores dos últimos catro anos previos á pandemia, de 2016 a 2019, mais por encima dos niveis da primeira metade da década pasada. Consegue, por tanto, situarse en niveis parellos aos que presentaba o sector a mediados da década anterior.

En termos absolutos o segmento de turismo rural perde neste ano 2023 algo máis de 15 mil novas pernoctacións en relación ao pasado ano.

Evolución da demanda turística nos ESTABLECEMENTOS DE TURISMO RURAL. Noites 2015-23

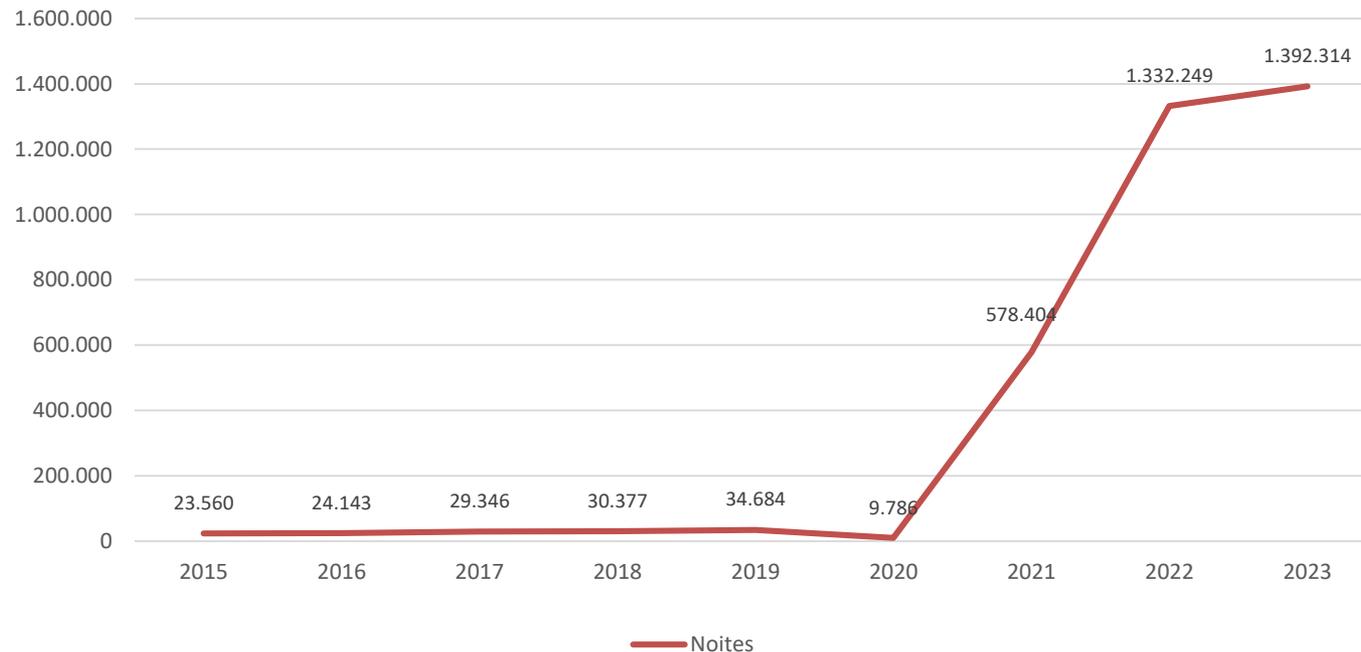

DEMANDA TURISTICA – ALBERGUES

No ano 2021 o INE incorpora os albergues turísticos de Galicia dentro da súa operación de ocupación –ata ese momento soamente contemplaba os albergues xuvenís da comunidade-. Isto supón un salto cuantitativo moi importante pois con esta nova metodoloxía o segmento dos albergues en global pasa de rexistrar preto de 35 mil noites en 2019 a máis de 578 mil pernoctacións en 2021 e máis de 1,3 millóns en 2022 e 2023. Só unha pequena parte desta cifra corresponde aos albergues xuvenís e a inmensa maioría aos albergues turísticos, boa parte dos cales están enfocados ou dirixidos ao Camiño de Santiago.

Non cabe, por tanto, facer comparativa temporal pois a serie rómpese en 2021 pero é interesante amosar a evolución para ver o cambio que supón para o cómputo global da demanda turística en Galicia. Este segmento da oferta acadou un nivel máximo de demanda agora en 2023 con preto de 1,4 millóns de noites. Convértese así na terceira tipoloxía de aloxamento con maior nivel de demanda na comunidade, dentro do segmento colectivo.

Evolución da demanda turística nos ALBERGUES. Noites 2015-23

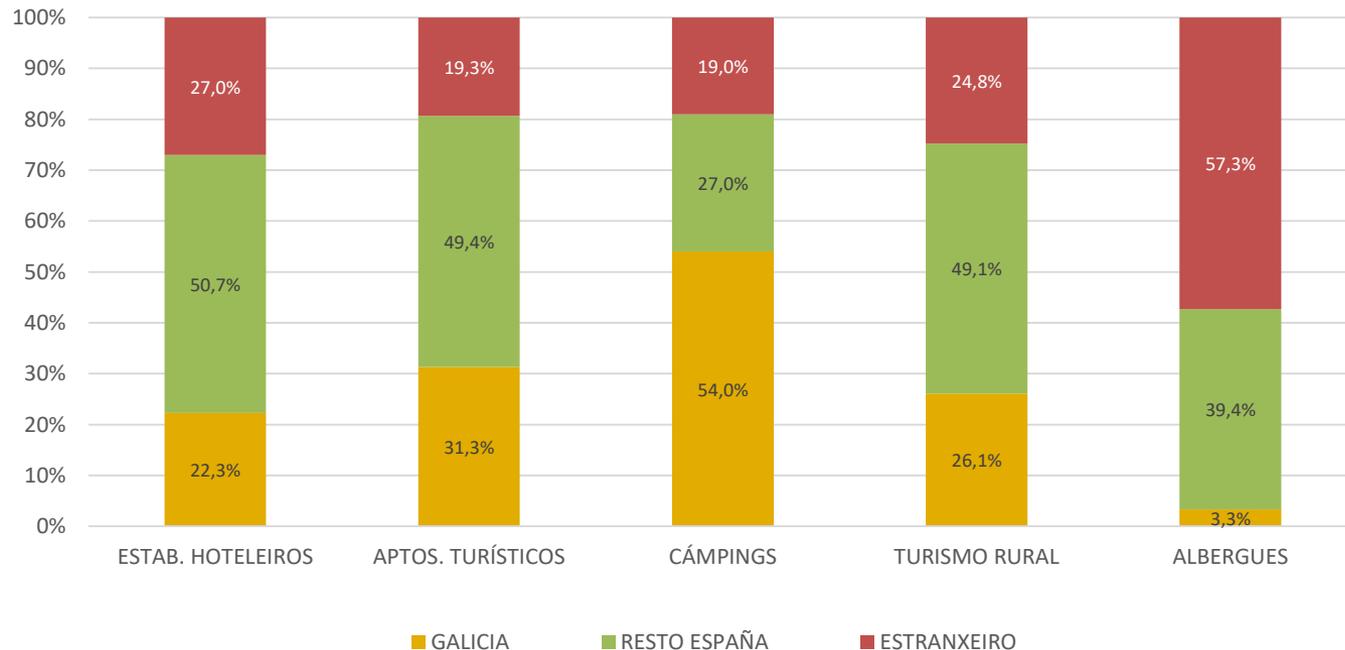

DEMANDA TURÍSTICA – TIPOLOXÍAS

A análise do perfil da demanda segundo a tipoloxía de aloxamento amosa as seguintes conclusións:

- O mercado receptor nacional é o segmento de maior volume e peso en tres das cinco tipoloxías consideradas. Representa entorno á metade do total nos establecementos hoteleiros, nos apartamentos turísticos e nos aloxamentos de turismo rural.
- Os cámpings e os albergues marcan un pouco a excepción pois na primeira modalidade o segmento de maior volume e peso é o mercado interno, dos residentes en Galicia –absorben o 54% do total nesta tipoloxía-, mentres que na segunda é o mercado internacional o de maior representatividade –supón o 57% do total das noites-.
- Xustamente o mercado interno ten un peso variable nas diferentes modalidades, pois representa máis da metade da demanda nos cámpings, entorno ao 30% do total nos apartamentos turísticos, máis do 20% nos establecementos hoteleiros e en turismo rural, mais tan só o 3% nos albergues.
- Precisamente nos albergues apréciase unha estrutura diferente, e case oposta aos cámpings. Neste caso o segmento de maior peso é o mercado receptor –supón o 97% do total- quedando o interno reducido a un 3%. O mercado internacional adquire maior representatividade cun 57% do total da demanda, sendo a de maior peso nesta tipoloxía. Esta característica diferencia aos albergues das restantes modalidades.

Estrutura da demanda turística por procedencia e tipoloxías. Noites 2023

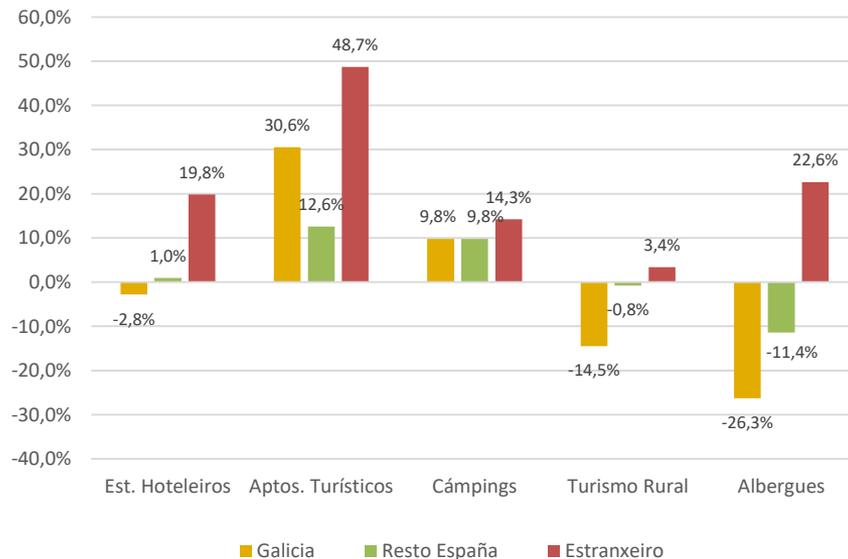
DEMANDA TURISTICA – TIPOLOXÍAS

O comportamento positivo da demanda en relación ao pasado, en cada unha das tipoloxías, vén como consecuencia dos incrementos rexistrados na maior parte dos segmentos de mercado se ben aprécianse excepcións concretas:

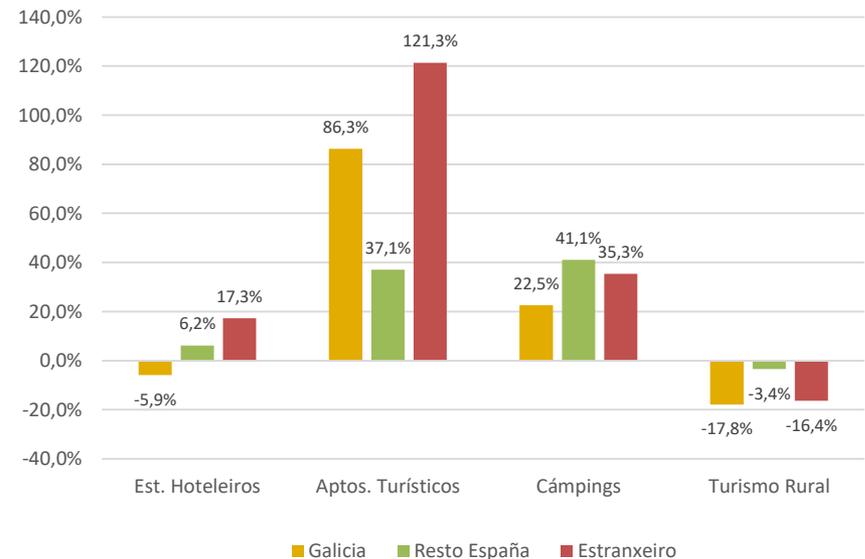
- Os apartamentos turísticos e os cámpings amosan un comportamento homoxéneo no sentido de que todos os segmentos superan as cifras do pasado ano, con maior intensidade o internacional.
- Nos establecementos hoteleiros a dinámica positiva vén lo lado do turismo receptor, mentres que no segmento de turismo rural e nos albergues apréciase bo comportamento unicamente por parte do mercado internacional.
- En consecuencia, o turismo internacional presenta mellor comportamento relativo que o nacional en todas as modalidades de aloxamento.
- O mercado interno, dos residentes en Galicia, amosa resultados positivos soamente nos apartamentos turísticos e cámpings. Caen nas tres restantes modalidades, con maior intensidade nos albergues –nun 26% neste caso–.

En comparación cos niveis previos á pandemia a dinámica é máis homoxénea. Os tres grandes segmentos de mercado crecen nos apartamentos turísticos e nos cámpings, caen no ámbito do turismo rural, e presentan unha variación máis dispar nos establecementos hoteleiros.

Evolución demanda turística por procedencia e tipoloxías. Noites 2023/22

Evolución demanda turística por procedencia e tipoloxías. Noites 2023/19

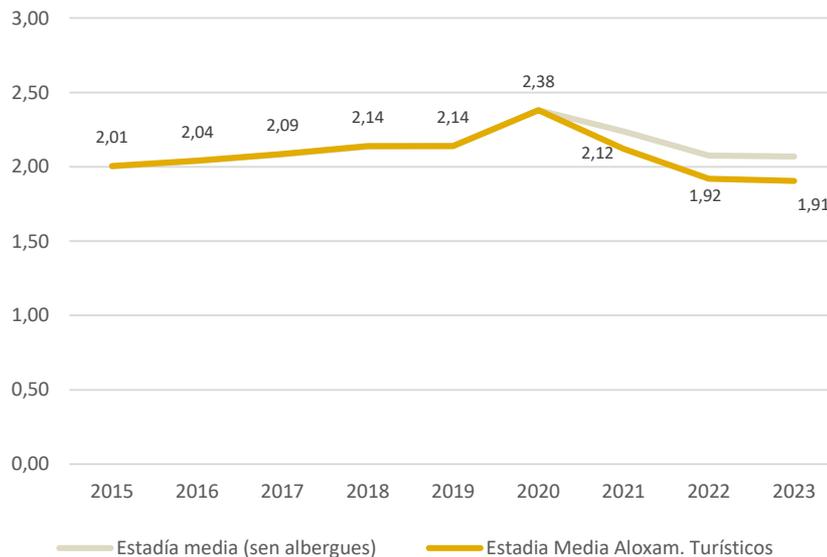

Neste contexto de crecemento da demanda a estadía media presenta unha dinámica inversa. Mantense estable en relación ao pasado ano e, en consecuencia, continúa por debaixo da cifra de 2019 –antes da pandemia a estadía media ficaba en algo máis de 2,1 noites, dato equivalente ao do anterior 2018-.

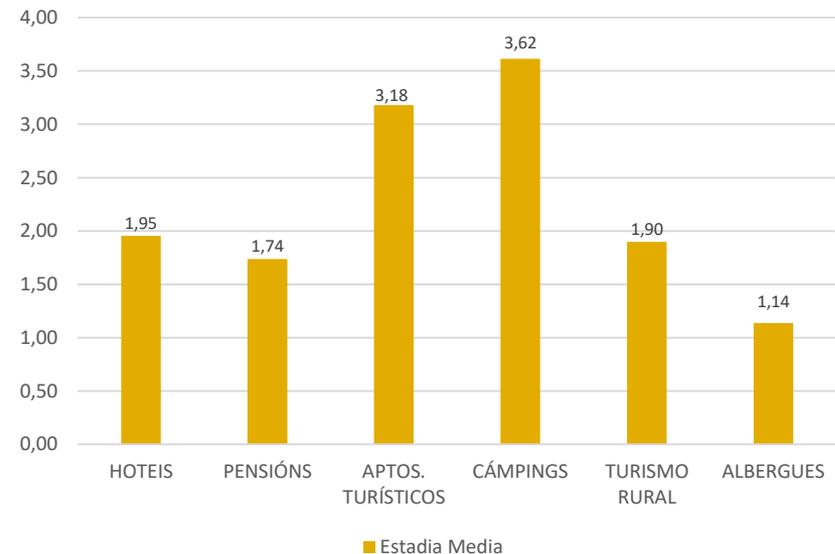
Cunha perspectiva temporal máis ampla obsérvase que a estadía media viña crescendo de forma consecutiva de 2015 a 2020, a taxas máis ou menos constantes agás en 2019. Tal circunstancia permitiu pasar de dúas noites de media en 2015 a 2,4 noites en 2020, para baixar novamente a 2,1 noites en 2021 e 1,9 noites en 2022 e agora en 2023. Con este dato Galicia marca un mínimo da serie histórica se ben a cifra vén condicionada pola presenza dos albergues. En ausencia desta tipoloxía a estadía media ficaría en 2,07 noites, cifra inferior á dos últimos cinco anos -pero cunha diferenza menor- mais semellante á observada a mediados da década pasada.

Os apartamentos turísticos e os cámpings son as modalidades que rexistran o valor máis alto con 3,2 e 3,6 noites, respectivamente. Nas restantes modalidades o nivel sitúase por debaixo das dúas noites, con valores moi próximos os hoteis e os establecementos de turismo rural, e a maior distancia as pensións e os albergues –esta última modalidade marca o nivel máis baixo de toda a oferta con 1,1 noites de media agora en 2023-.

**Estadía media nos establecementos turísticos.
Período 2015-23**

**Estadía media por tipoloxía de aloxamento. Ano
2023**

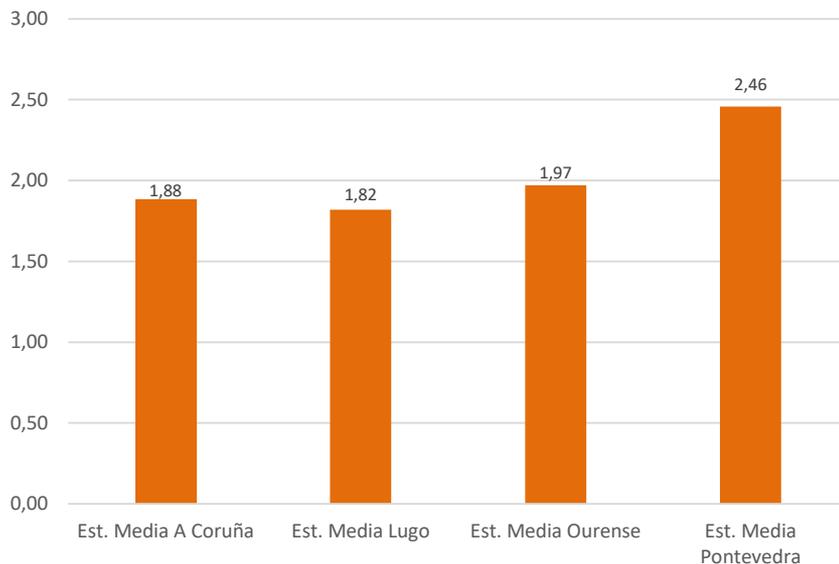

A estadía media no conxunto da oferta de aloxamento turístico presenta diferenzas a nivel territorial. Neste sentido Pontevedra é a provincia na que os viaxeiros fican máis tempo de media -2,5 noites neste 2023-. Nas restantes tres provincias a cifra queda ben nas dúas noites –caso de Ourense- ou ben por debaixo desa cifra –con 1,9 noites en A Coruña e 1,8 noites en Lugo-.

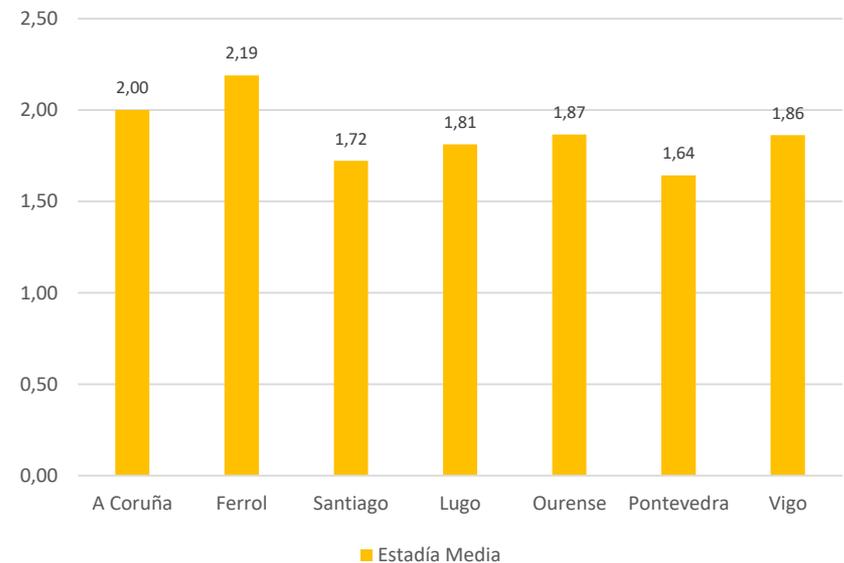
A estadía media varía de forma dispar nas diferentes provincias. Así sobe e mellora a cifra do pasado ano claramente en Lugo –nun 5,3%-, e de forma máis suave en Ourense –nun 1,5%- mais descende, en pouco máis do 1%, en A Coruña e Pontevedra.

A nivel urbano a estadía media atinxe soamente ao ámbito hoteleiro. Neste caso son as cidades do norte –Ferrol e A Coruña- as que rexistran os valores máis altos con 2,2 e 2,0 noites, respectivamente. As restantes cidades rexistran cifras por debaixo das dúas noites, ficando Pontevedra como o destino urbano co dato máis baixo –rexistra 1,6 noites de media agora en 2023-.

Estadía media nos aloxamentos turísticos, por provincias. Ano 2023

Estadía media hoteleira nos destinos urbanos de Galicia. Ano 2023

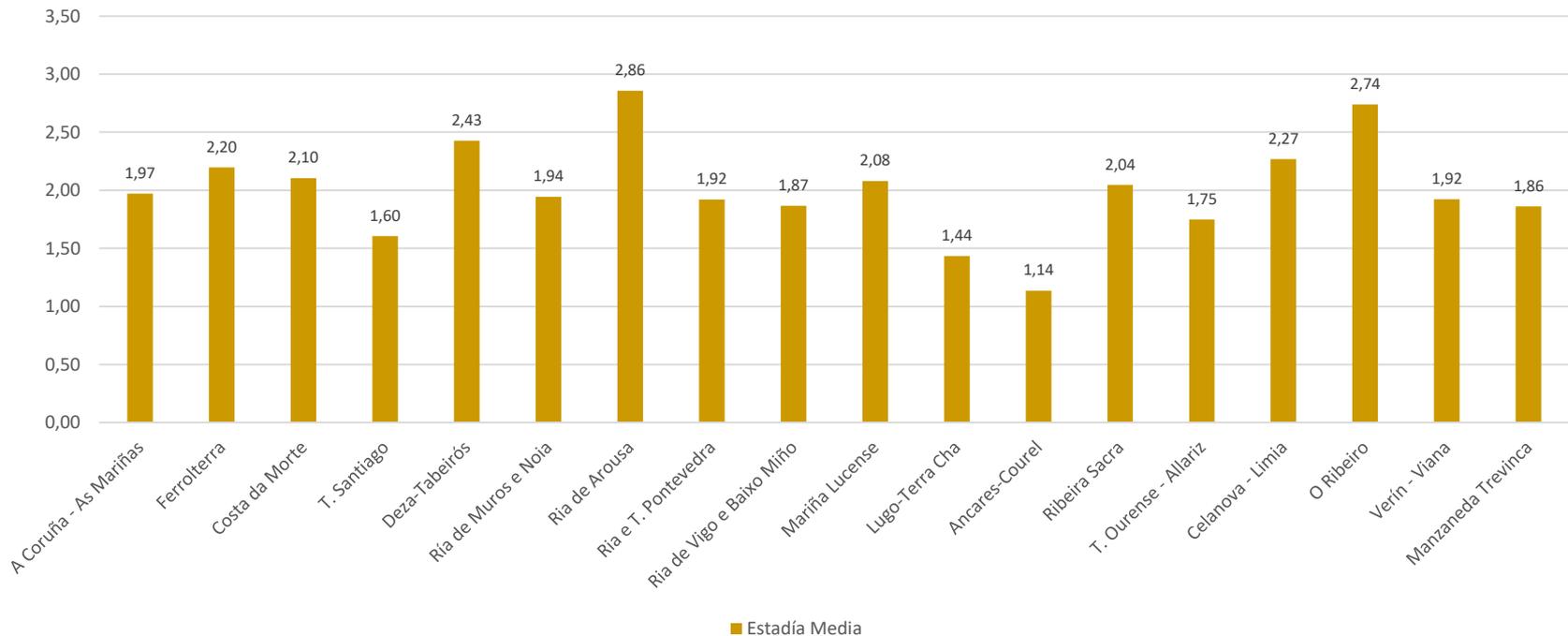

Tamén enfocado só para o ámbito hoteleiro obsérvanse notables diferenzas no dato da estadía media segundo o destino turístico considerado. Así, o valor máis elevado corresponde a boa parte dos destinos do litoral da comunidade –marcan todos, agás Ría de Vigo e Baixo Miño e Ría e Terras de Pontevedra, cifras iguais ou superiores ás dúas noites-, destacando por encima de todos Ría de Arousa –que rexistra 2,9 noites neste ano-. Sitúanse a continuación tres destinos de interior –O Ribeiro, con 2,7 noites, Deza-Tabeirós, con 2,4 noites, e Celanova-Limia, con 2,3 noites neste caso- e un destino de litoral - Ferrolterra en particular, con 2,2 noites de media-.

Nun segundo grupo localízanse destinos con valores do contorno das dúas noites de media entre os que se atopan A Coruña-As Mariñas, Costa da Morte, Mariña Lucense ou Ribeira Sacra.

No lado contrario, as cifras máis baixas localízanse en destinos do interior da provincia de Lugo neste caso, concretamente en Ancares-Courel, con 1,4 noites, e Lugo-Terra Cha, con 1,4 noites neste caso.

Estadía media nos establecementos hoteleiros das principais áreas turísticas. Ano 2023

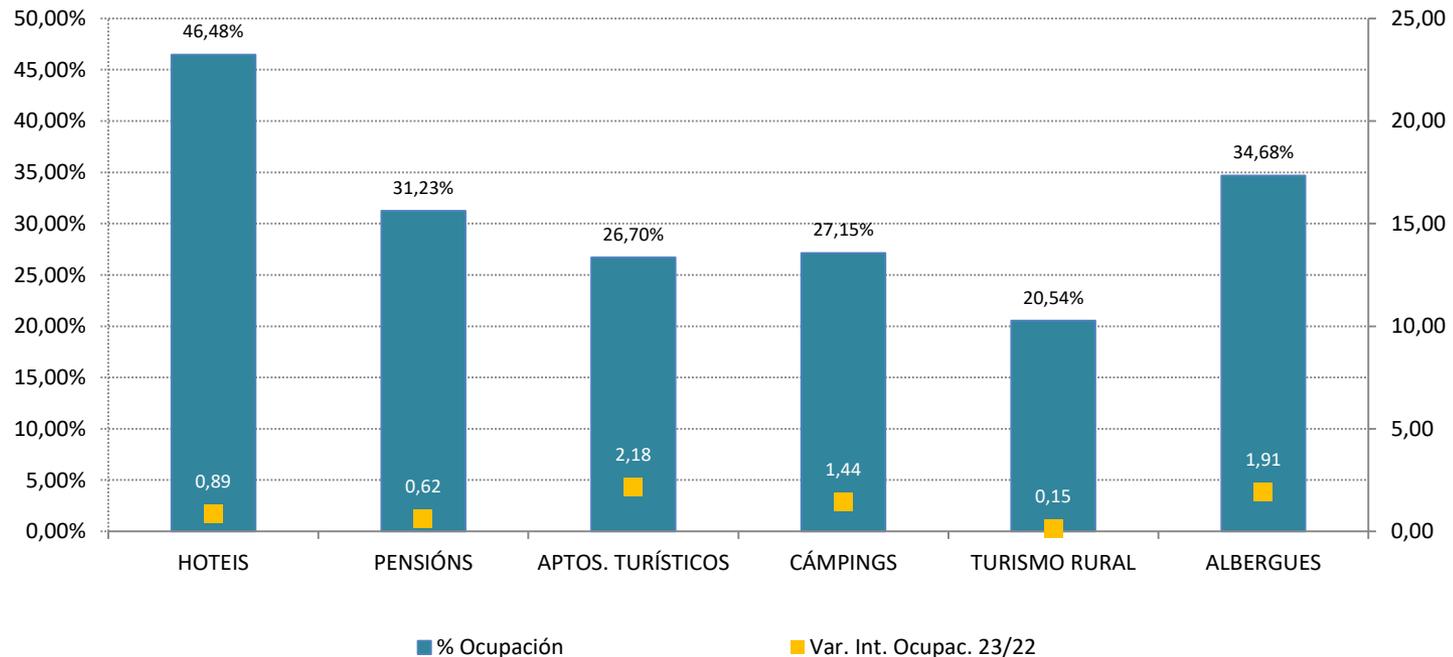
En termos de ocupación a dinámica aseméllase en boa medida ao observado do lado da demanda. Practicamente todas as tipoloxías superan, nalgúns casos de forma máis destacada, as porcentaxes do pasado ano. Os incrementos son máis notorios nos apartamentos turísticos –melloran en algo máis de dous puntos porcentuais a cifra de 2022- e nos albergues –presentan unha suba de dous puntos neste caso-. No lado contrario o incremento máis suave localízase nas pensións, cunha mellora inferior ao punto porcentual.

Neste contexto positivo unha tipoloxía mantense en niveis de ocupación similares aos do pasado ano. É o caso dos aloxamentos de turismo rural, que rexistran unha porcentaxe parella á de 2022 como consecuencia dun axuste da demanda nun contexto de caída da oferta dispoñible de similar intensidade.

Esta dinámica permite a tres tipoloxías superar os niveis de ocupación anteriores á pandemia, en máis de catro puntos as pensións, en tres puntos os cámpings e en algo máis dun punto os hoteis. Os apartamentos turísticos cadan cifras parellas ás de hai catro anos.

Os hoteis son novamente a modalidade que presenta a cifra de ocupación máis elevada de toda a oferta de aloxamento –rexistran un 46,5% de media anual-. As pensións e albergues sitúanse levemente por encima do 30%, os apartamentos turísticos e cámpings en algo máis do 25% mentres que o segmento de turismo rural conseguiu ocupar o 20,5% das prazas ofertadas –a porcentaxe máis baixa de toda a oferta de aloxamento-.

Ocupación nos aloxamentos turísticos. Porcentaxe e variación 2023/22

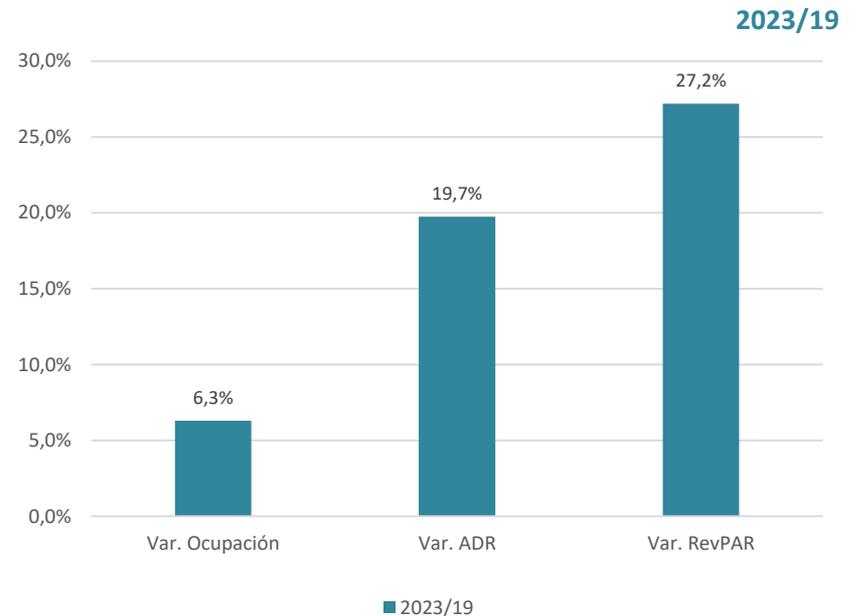
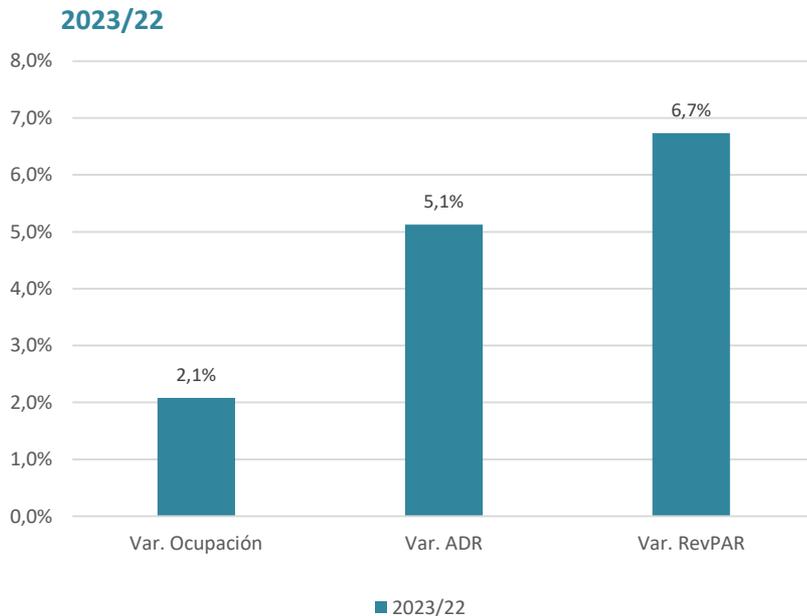
RENDIBILIDADE HOTELEIRA

As tarifas hoteleiras en Galicia increméntanse neste 2023, superando nun 5,1% o dato do pasado ano e nun 19,7% a cifra de 2019. O impulso é de tal magnitude que en realidade a nosa comunidade marca neste ano un máximo histórico de ingreso medio por habitación ocupada, con 71,4 euros de media anual.

A recuperación dos niveis de demanda e ocupación –en termos de ocupación por habitacións a porcentaxe deste ano supera nun 2% a cifra do pasado ano e nun 6% o nivel de 2019- prodúcese, por tanto, nun contexto de incremento dos prezos hoteleiros. Tal circunstancia leva a unha notable mellora dos niveis de rendibilidade no sector hoteleiro tanto en relación ao pasado ano –o RevPAR sobe un 6,7%- como en comparación co 2019 –superando nun 27% a cifra previa á pandemia-.

Con 34,1 euros de ingreso medio por habitación dispoñible Galicia acada neste ano 2023 a cifra máis alta de toda a serie histórica, superando por segunda vez consecutiva os 30 euros de RevPAR hoteleiro.

Variación da ocupación, ADR e RevPAR no sector hoteleiro

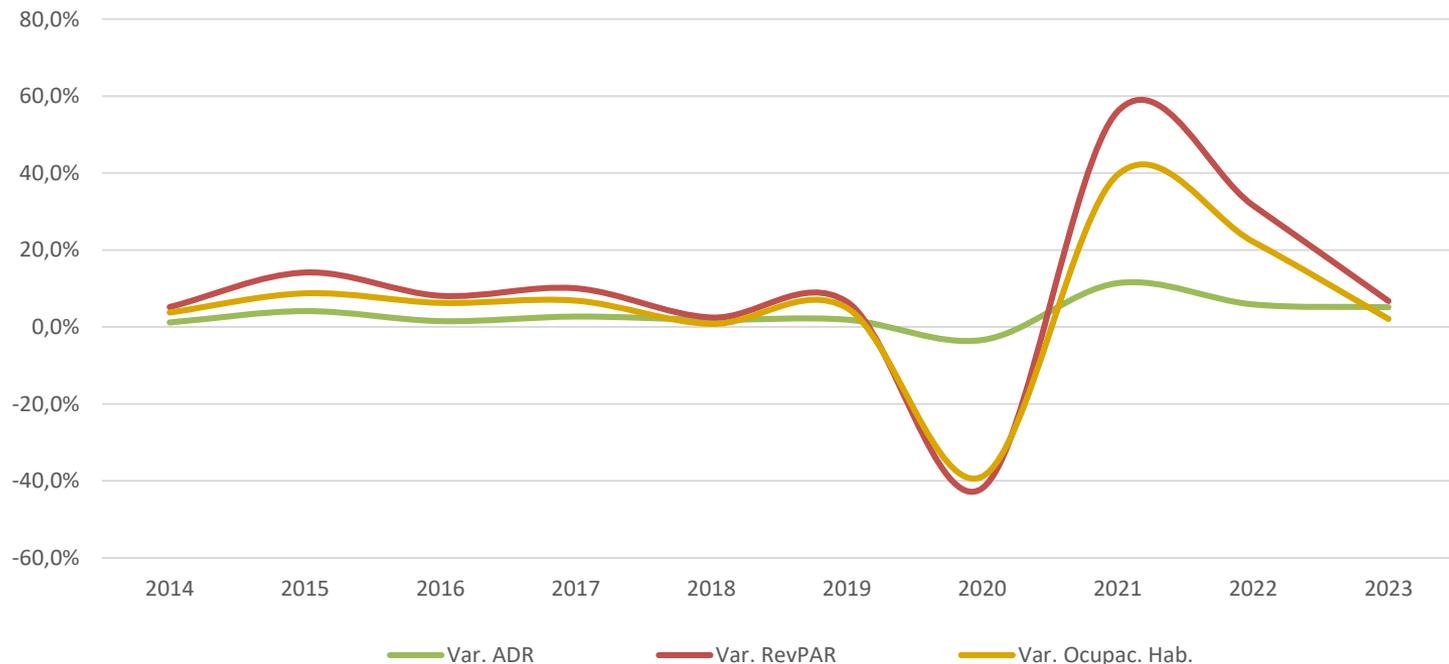
RENDIBILIDADE HOTELEIRA

O incremento do RevPAR hoteleiro neste ano vén provocado en esencia por unha suba das tarifas hoteleiras nun contexto no que se recuperan e mesmo superan os niveis de demanda e ocupación tanto do pasado ano como previos á pandemia.

A dinámica dos últimos anos rómpese totalmente en 2020 no caso da ocupación e rendibilidade mais estabilízase no caso dos prezos hoteleiros. En 2021 o sector conseguiu virar a tendencia e recuperar parte do perdido na crise, circunstancia que se reforza en 2022 e consolida en 2023 mantendo o ritmo de crecemento tanto da demanda coma dos prezos.

As tarifas medias así como os niveis de rendibilidade de Galicia sitúanse nunha posición media-baixa no conxunto do Estado –supera os valores de cinco destinos na primeira e de soamente tres destinos na segunda-. Baleares é o destino que presenta os valores máis elevados tanto de ADR –con 136,2 euros- como de RevPAR –con 109,7 euros neste caso-. No lado contrario os valores máis baixos localízanse en Castela A Mancha.

Variación da Ocupación, ADR e RevPAR Hoteleiro. Período 2014-23

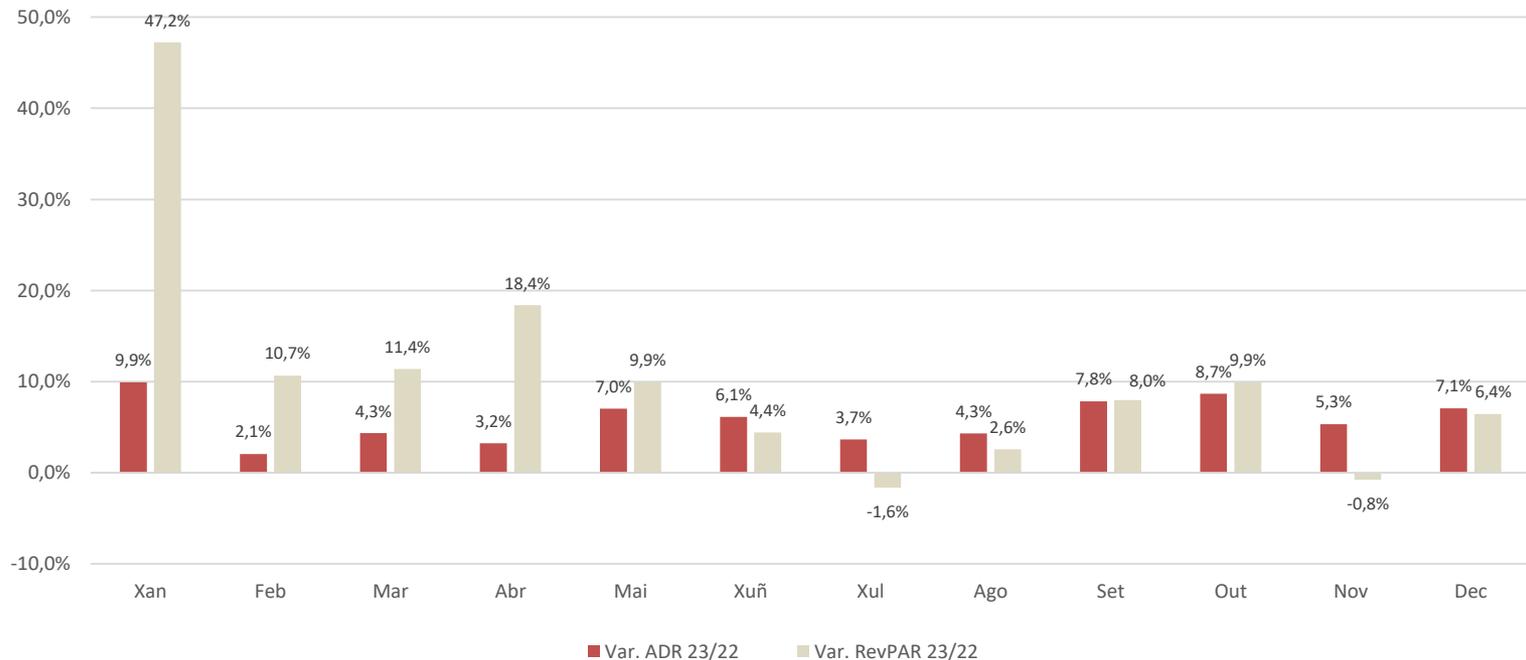
RENDIBILIDADE HOTELEIRA

Os indicadores de rendibilidade hoteleira presentan neste ano mellor comportamento que o observado noutras variables. O RevPar hoteleiro arranca o 2023 cun notable incremento do 47% respecto do valor de 2022 e xa a partir de febreiro mantén unha tendencia positiva con crecementos máis notorios ata maio e menos destacados no verán –precisamente en xullo presenta unha caída do 2% provocada por un mal comportamento da demanda e do nivel de ocupación-. Na segunda parte do ano recupera a senda positiva con incrementos máis homoxéneos coa excepción do acontecido en novembro, mes no que o RevPAR mantense estable.

O ADR presenta menor volatilidade e maior homoxeneidade no seu comportamento. Supera sempre, en todos os meses do ano, tanto as cifras do pasado ano como as de 2019, rexistrando continuamente máximos da serie histórica.

De xaneiro a maio, así como en setembro e outubro, o RevPAR hoteleiro amosa un incremento máis notorio e intenso que o ADR –circunstancia provocada por un comportamento positivo dos niveis de ocupación-.

Variación do ADR e RevPAR Hoteleiro. 2023/22, por meses

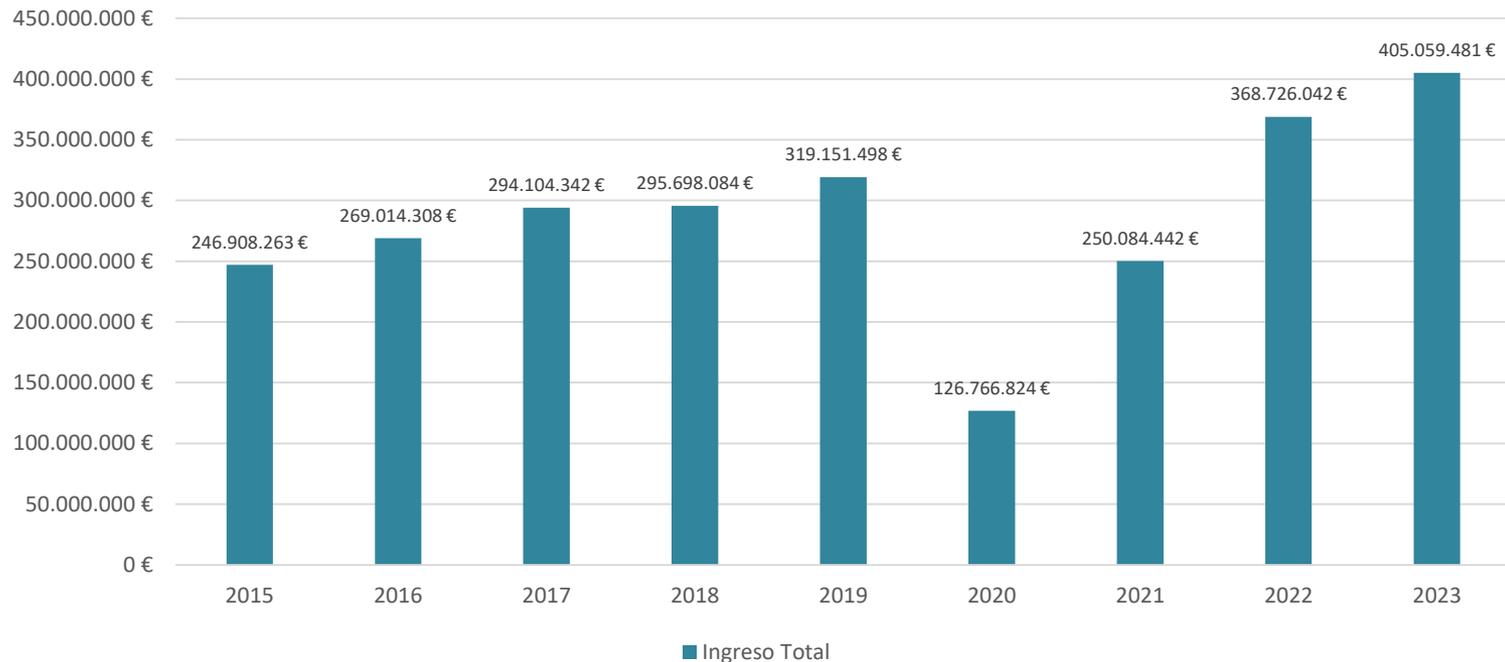
RENDIBILIDADE HOTELEIRA

En termos absolutos, combinando o comportamento dos niveis de ocupación nun contexto de incremento das tarifas hoteleiras, estímase que o sector hoteleiro rexistrou neste ano 405 millóns de euros de ingreso total por habitación ocupada, cifra que supera nun 10% o dato do pasado ano e nun 27% o nivel de 2019.

Parte deste incremento corresponde á suba xeral dos prezos –a inflación media para o ano 2023 sitúase no 3,2%- . Descontando este efecto os ingresos reais subiron en realidade un 6% en relación á cifra do pasado ano.

En todo caso, o sector hoteleiro consegue neste ano rexistrar un máximo da serie histórica superando por vez primeira a barreira dos 400 millóns de euros. A dinámica rexistrada por esta variable nos últimos anos segue o mesmo patrón que a demanda e o nivel de ocupación, pero con diferenzas de intensidade. Descende fortemente en 2020 como consecuencia do impacto da pandemia, recupera parcialmente o nivel en 2021 e sobe en 2022 e agora en 2023 de tal maneira que supera todas as cifras anteriores.

Ingreso total por habitación ocupada no segmento hoteleiro. Período 2015-23

OUTROS INDICADORES

TURISMO INTERNACIONAL - FRONTUR

No ámbito do turismo internacional existe unha fonte específica que mide o volume e características deste segmento da demanda: FRONTUR. Segundo esta operación neste ano 2023 visitaron Galicia máis de 1,6 millóns de turistas estranxeiros, cifra que inclúe a aqueles que se aloxan en establecementos regrados e non regrados e que, segundo o INE, superou nun 29% a cifra do pasado ano. Este incremento permite a este segmento situarse por vez primeira desde a pandemia levemente por encima dos niveis de 2019, cun incremento do 1%. O grao de recuperación do mercado internacional é lento segundo esta fonte, pero leva a rexistrar agora en 2023 un máximo da serie histórica.

O 44% dos turistas estranxeiros teñen orixe no país veciño, Portugal, constituíndo o noso principal mercado emisor. O 56% procede, en consecuencia, dos restantes países destacando neste grupo Francia -co 8,5%- e EE.UU. -co 6,8% do total internacional-. Esta fonte recolle tamén o forte impulso do mercado americano neste 2023.

O excursionismo internacional, procedente na súa meirande parte tamén de Portugal –en particular o 87%-, estímase en preto de 2,8 millóns de persoas durante todo o ano –un 7% máis que en 2022 pero un 3% menos que no anterior ano 2019-. Este segmento fica, por tanto, por debaixo dos valores anteriores á crise.

Turismo internacional en Galicia. FRONTUR ano 2023

	Ano 2023	Var. 2023/22	Peso
TURISTAS INTERNACIONAIS	1.639.173	28,9%	100,0%
Portugal	727.440	11,8%	44,4%
Resto países	911.733	46,7%	55,6%
EXCURSIONISMO INTERNACIONAL	2.770.994	7,3%	100,0%
Portugal	2.420.366	4,3%	87,3%
Resto países	350.628	33,6%	12,7%

TURISMO INTERNACIONAL - FRONTUR

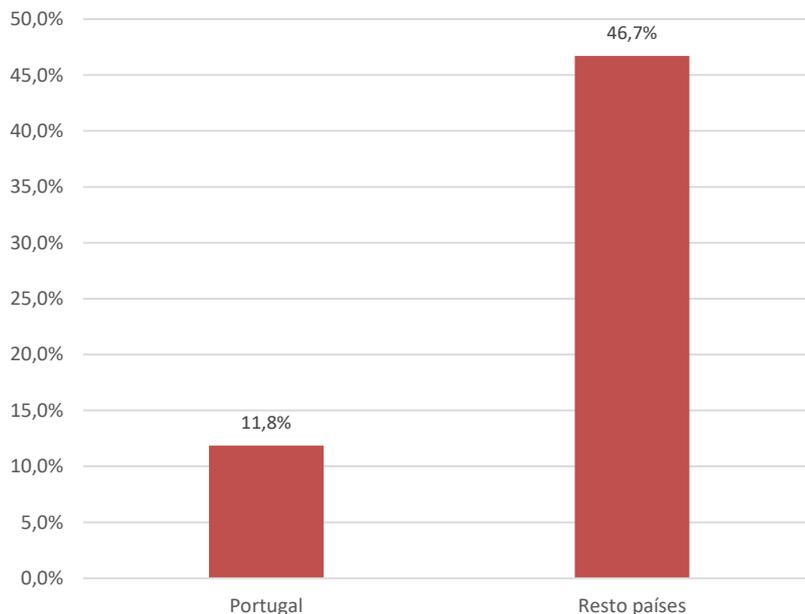
O incremento do turismo internacional en Galicia agora en 2023 vén como consecuencia do bo comportamento observado en todos os mercados estranxeiros. O principal deles, Portugal, supera nun 12% o número de turistas do pasado ano marcando con isto un máximo da serie histórica con algo máis de 727 mil. Amosa tamén subas importantes os restantes mercados prioritarios –do 53% Francia ou do 32% EE.UU., entre outros-.

Tomando en consideración datos máis globais obsérvase un incremento notable tanto no mercado europeo –o conxunto de Europa sen Portugal presenta unha suba do 62%- coma americano e do resto do mundo –do 24% neste caso-.

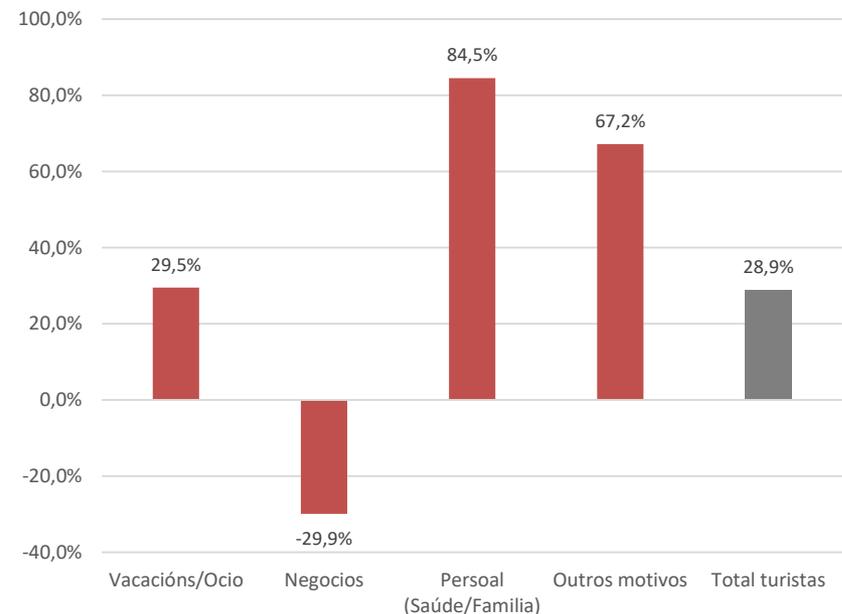
O 73% dos turistas visitou a nosa comunidade por Vacacións/Ocio, segmento que destaca sobre os restantes considerados –un 12% visitou Galicia por motivos persoais e un 7% fíxoo por negocios-. O 7% afirma visitar a nosa comunidade por outros motivos.

Todos os perfiles de demanda superan os volumes de turistas do pasado ano –con maior intensidade aquel que vén a Galicia por motivos persoais- coa excepción do segmento de negocios que fica un 30% por debaixo da cifra de 2022.

Variación do turismo internacional, por procedencia. 2023/22

Variación do turismo internacional. Principais segmentos por motivación, 2023/22

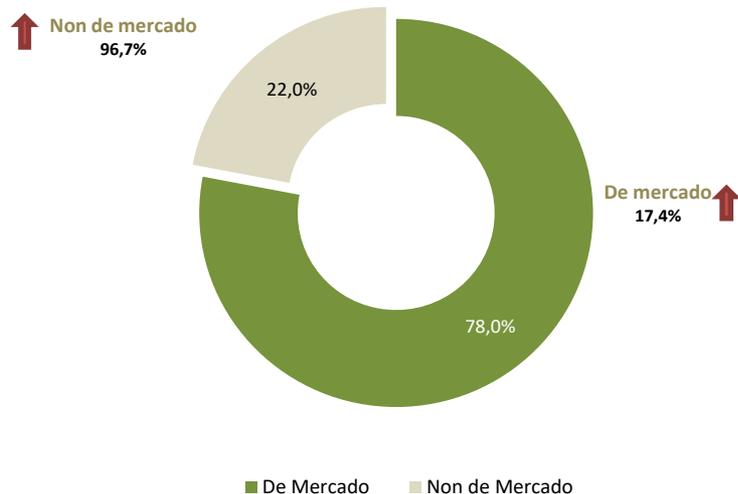
TURISMO INTERNACIONAL - FRONTUR

O 78% dos turistas estranxeiros que visitaron Galicia neste ano 2023 aloxáronse nalgunha modalidade denominada “de mercado”, isto é, adquirindo o servizo a cambio dun prezo. Destaca singularmente o uso do hotel e tipoloxías similares –co 64% do total- fronte ás restantes alternativas. O 22% opta por modalidades “fóra de mercado” entre as que destacan a vivenda de familiares/amigos –co 16%- e a vivenda en propiedade ou segunda residencia –co 4% do total neste caso-.

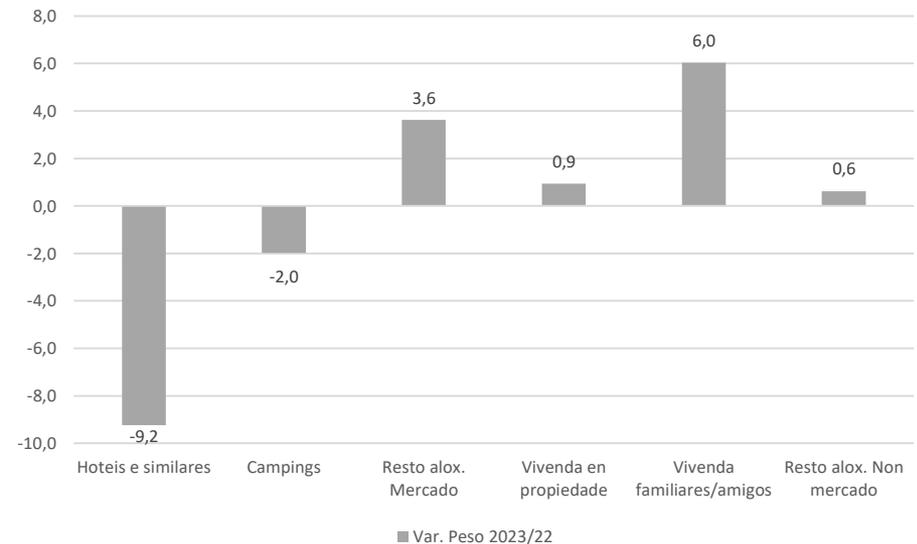
Todos os segmentos de mercado considerados desde o punto de vista do aloxamento utilizado presentan un comportamento positivo en relación ao pasado ano, superando o volume de turistas de 2022 –coa excepción dos cámpings-. Esta dinámica permite a algunhas modalidades “de mercado” superar tamén as cifras de 2019, con maior intensidade o aloxamento de turismo rural. O segmento de “fóra de mercado” fica en cambio por debaixo dos niveis anteriores á crise.

Esta diversidade de comportamento afecta á estrutura da demanda e no segmento internacional obsérvase unha perda do peso do aloxamento “de mercado” e, no lado contrario, un reforzo dos aloxamentos “non de mercado”, sobre todo da vivenda de familiares e amigos –gañan seis puntos de cuota de mercado-. No lado contrario os hotéis amosan unha perda de nove puntos no seu peso sobre a estrutura global.

Aloxamento utilizado polo turista internacional, e variación interanual. Ano 2023/22

Cambio no perfil da demanda internacional, segundo aloxamento. Ano 2023/22

TURISMO NACIONAL - ETR

No turismo de ámbito estatal existe tamén unha fonte específica que mide o volume e características deste segmento da demanda: a Enquisa de Turismo de Residentes (ETR). Esta operación ofrece datos trimestrais cun retardo de cinco meses co que a día de hoxe só temos cifras ata setembro de 2023. Desta maneira, e a falta dos datos anuais, neste momento resulta de interese ofrecer cifras dos nove primeiros meses deste ano.

Así, segundo esta operación no acumulado a setembro realizáronse 7,8 millóns de viaxes dos españois con destino principal Galicia, cifra que supera nun 4,7% o dato do anterior 2022 para situarse no contorno do nivel rexistrado antes da pandemia, en 2019.

O 59% das viaxes corresponde ao turismo interno –dos residentes na comunidade- mentres que o 41% restante provén do resto do Estado. Ambos segmentos presentan un comportamento homoxéneo en relación ao pasado ano –superan nun 2,3% e 8,3%, respectivamente, as cifras de 2022- pero dispar en comparación co 2019 –neste caso só o turismo receptor nacional consegue superar o nivel previo á pandemia, nun 17%-.

A duración das viaxes apenas varía en relación ao observado en 2022 –un 2% con carácter xeral-, circunstancia que afecta positivamente ao volume de pernoctacións –que se sitúan un 7% por encima do nivel do pasado ano, cun comportamento parello entre o mercado interno –que supón o 36% do total das noites- e o receptor nacional –co 64% restante-.

Turismo nacional en Galicia. ETR Acum. setembro 2023

	Acum. Set 2023	Peso	Var. 23/22
VIAXES DESTINO PPAL GALICIA	7.799.067	-	4,7%
Interno	4.630.931	59,4%	2,3%
Receptor Nacional	3.168.136	40,6%	8,3%
NOITES	36.910.889	-	7,1%
Interno	13.441.986	36,4%	3,3%
Receptor Nacional	23.468.903	63,6%	9,4%
DURACIÓN MEDIA	4,7	-	2,3%
Interno	2,9	-	1,0%
Receptor Nacional	7,4	-	1,0%

TURISMO NACIONAL - ETR

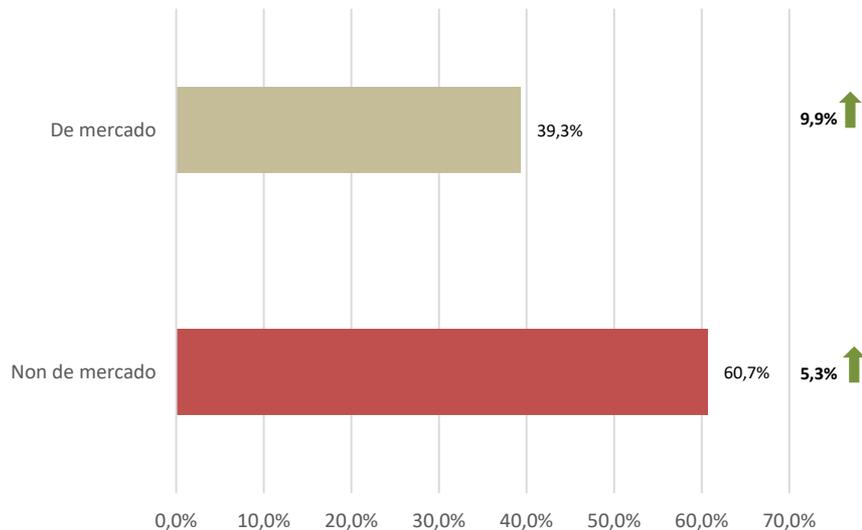
No acumulado a setembro seis de cada dez noites realizadas polo turista español en Galicia rexístrase no segmento do aloxamento “fóra de mercado”, esencialmente na segunda residencia ou na casa de familiares e/ou amigos. O 39% restante corresponde, en cambio, a algunha modalidade denominada “de mercado”.

Ambos segmentos do aloxamento tiveron un comportamento relativamente homoxéneo neste ano, incrementándose o volume de noites nas tipoloxías de mercado –nun 10% en relación ao pasado ano e nun 27% en comparación co 2019, acadando a cifra máis elevada de cando menos os últimos oito anos- e tamén no segmento “fóra de mercado” –nun 5% en relación ao pasado ano aínda que neste caso serve para igualar o nivel de 2019-.

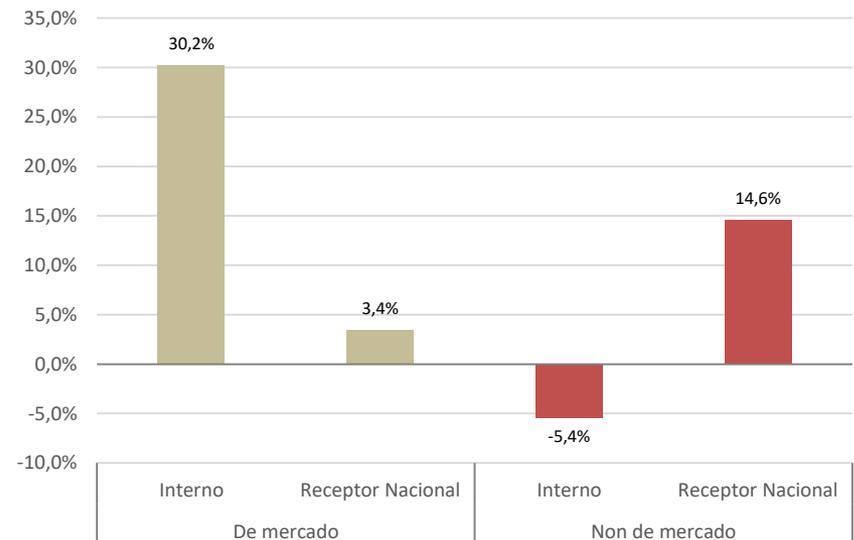
Unha análise máis detallada mostra tamén un comportamento relativamente homoxéneo segundo o mercado de orixe. Neste sentido, a dinámica positiva do mercado receptor nacional acontece tanto no segmento do aloxamento “de mercado” –cun incremento do 3%- coma no segmento de “fóra de mercado” –cunha suba neste caso do 15%-.

O mercado interno amosa un comportamento positivo no aloxamento de mercado –cun crecemento do número de noites do 30%- mais amosa unha caída no segmento de “fóra de mercado” –do 5% neste caso-.

Aloxamento utilizado polo turista nacional, e variación interanual. Noites Ac. Set. 2023/22

Variación das noites, segundo aloxamento e mercado de orixe. Ac. Set. 2022/21

TURISMO NACIONAL - ETR

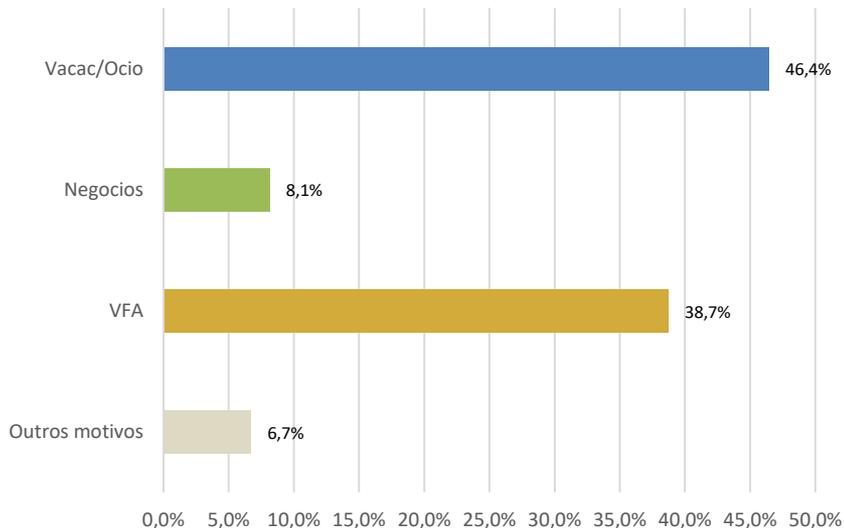
Case a metade das viaxes turísticas realizadas polos españois en Galicia, nos primeiros nove meses deste ano, corresponden ao segmento de vacacións ou ocio –o 46% en particular-. O 39% corresponde a viaxes para visitar a familiares e/ou amigos mentres que o 15% restante atende a outras motivacións.

Todos os segmentos superan as cifras do pasado ano agás o de visita a familiares e/ou amigos, que fica un 3% por debaixo do nivel de 2022. O perfil de maior peso –o de vacacións/ocio- presenta un incremento do 12%. Sobe tamén o segmento de negocios pero con menor intensidade, nun 5% neste caso.

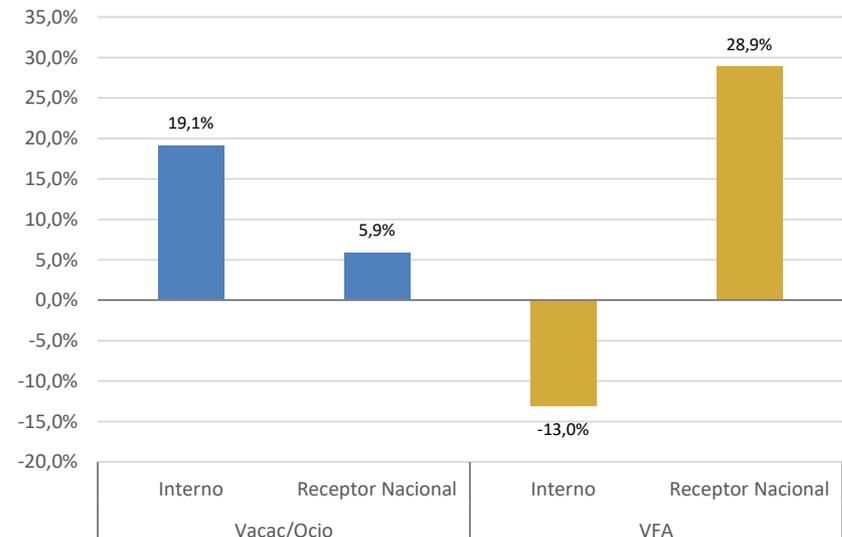
A dinámica dos dous principais segmentos de mercado varía levemente en función do mercado de orixe. Así, obsérvase un comportamento positivo do turismo interno no segmento vacacional –viaxes dos residentes en Galicia que visitan a nosa comunidade por vacacións/ocio-, do 19%, así como do mercado receptor nacional en ambos segmentos –nun 6% o vacacional e nun 29% o de visita a familiares e amigos-.

Descenden, en cambio, as viaxes internas de visita a familiares e/ou amigos –viaxes dos residentes dentro da comunidade que se moven para visitar a familiares e/ou amigos principalmente-, nun 13% neste caso.

Motivo principal das viaxes dos españois.
Ac. Set. 2023

Variación das viaxes, segundo motivo e mercado de orixe.
Ac. Set. 2023/22

GASTO TURÍSTICO

En termos de gasto, utilizando as operacións da Enquisa de Turismo de Residentes para o ámbito nacional e FRONTUR/EGATUR para o internacional, obsérvase neste 2023 un comportamento relativamente homoxéneo para os tres segmentos de mercado, con variacións de diversa intensidade.

O gasto medio diario do turista nacional incrementábase neste 2023 –dato do acumulado a setembro–, circunstancia que non afecta da mesma maneira ao interno e ao que procede do resto do Estado. Así, o gasto medio diario do turista residente supera nun 11,4% a cifra de 2022 –situándose en 42,5 euros por persoa e día– mentres que o do turista español de fóra de Galicia mantense relativamente estable nos niveis do pasado ano –con 64,6 euros por persoa e día neste caso–.

O mellor comportamento en termos relativos das viaxes por motivos vacacionais que utilizan ademais en maior medida modalidades de aloxamento “de mercado” explica esta suba en termos interanuais.

O internacional presenta tamén unha dinámica positiva. O gasto medio diario do turista estranxeiro supera o dato do pasado ano –nun 17%– así como o de 2019, con 146,0 euros por persoa e día –a cifra máis elevada de cando menos os últimos oito anos–.

Gasto medio diario e variación interanual, por mercados. Ano 2023

	T. Interno*	T. Receptor Nacional*	T. Internacional
GASTO MEDIO DIARIO	42,5 €	64,6 €	146,0 €
Var. 2023/22	11,4%	-0,5%	16,8%

* O gasto do turismo interno e receptor nacional corresponde aos tres primeiros trimestres do ano, de xaneiro a setembro de 2023. Fonte: ETR/INE

CAMIÑO DE SANTIAGO

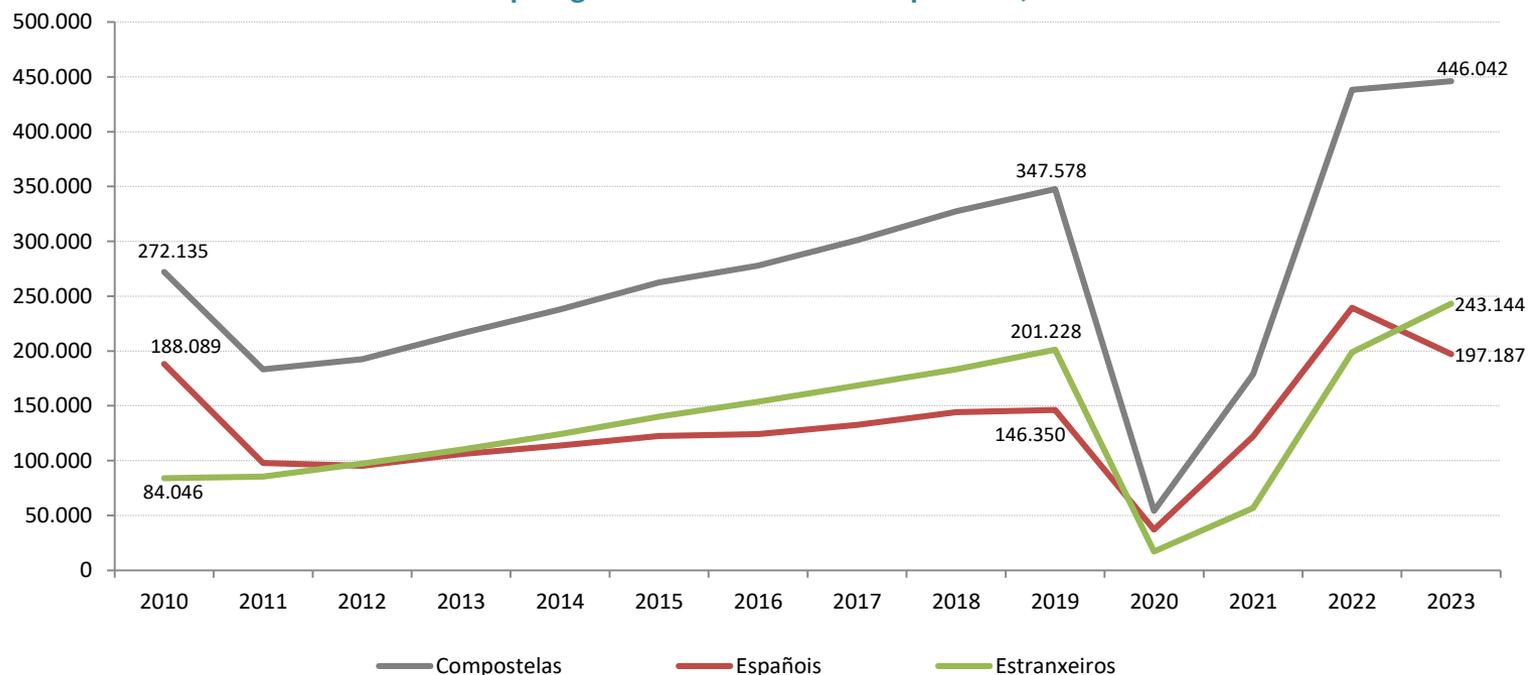
O Camiño de Santiago amosou neste ano 2023 unha fortaleza notable pois consegue rexistrar cifras históricas de peregrinos a Santiago nun ano pos-Xacobeo no que habitualmente se observan descensos en termos interanuais.

En particular, tomando como referencia o número de Compostelas que expide a Oficina do Peregrino obsérvase neste 2023 un incremento en relación ao pasado ano –do 1,8%- consolidando desta maneira o crecemento observado no pasado ano e superando novamente os volumes previos á pandemia.

Desta maneira Galicia rexistra neste ano un máximo histórico de peregrinos –cando menos no que atinxe ao número de Compostelas expedidas- con pouco máis de 4446 mil no conxunto da comunidade –en 2019, anterior á crise, a cifra de compostelas situábase en 348 mil.

Por vez primeira desde o inicio da pandemia, e en contra do que se viña observando nos últimos tres anos, a cifra de peregrinos estranxeiros supera á dos españois. O volume dos primeiros sitúase en 243 mil mentres que a cifra de peregrinos nacionais fica en pouco máis de 197 mil.

Evolución peregrinos en Galicia. Nº Compostelas, 2010-23

CAMIÑO DE SANTIAGO

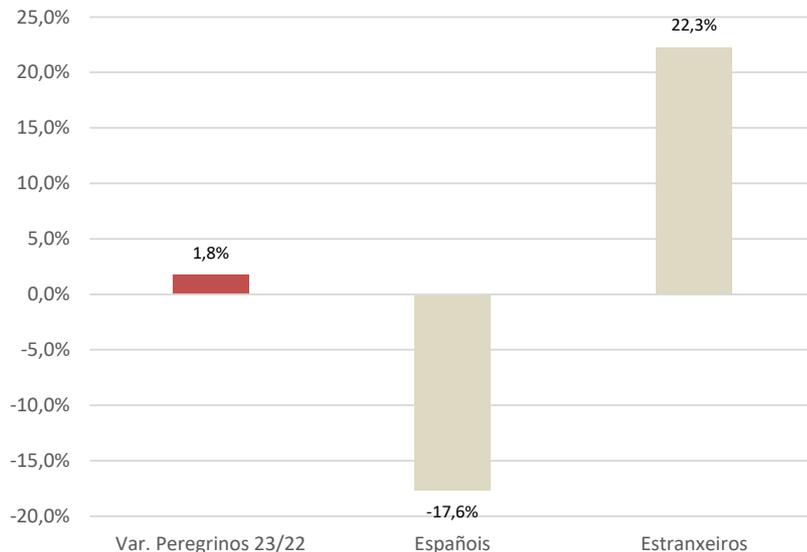
Tal como se viu anteriormente obsérvase neste 2023 un comportamento dispar dos dous grandes segmentos segundo a procedencia. O segmento dos españois rexistra unha caída do 18% en relación ao pasado ano, circunstancia que acontece sempre nun ano pos-Xacobeo pois xustamente nos anos santos o Camiño de Santiago rexistra un forte impulso da peregrinación de orixe nacional –de feito en 2022 marca un máximo histórico con preto de 240 mil compostelas-.

O segmento dos estranxeiros presenta en cambio unha dinámica diferente. En particular, rexistra un incremento do 22% en relación ao pasado ano para superar por vez primeira desde o inicio da pandemia o nivel de 2019. Con pouco máis de 243 mil compostelas rexistra agora en 2023 un máximo da serie histórica. Este notable incremento contrarresta a caída do segmentos dos españois e leva a un crecemento global do 1,8%.

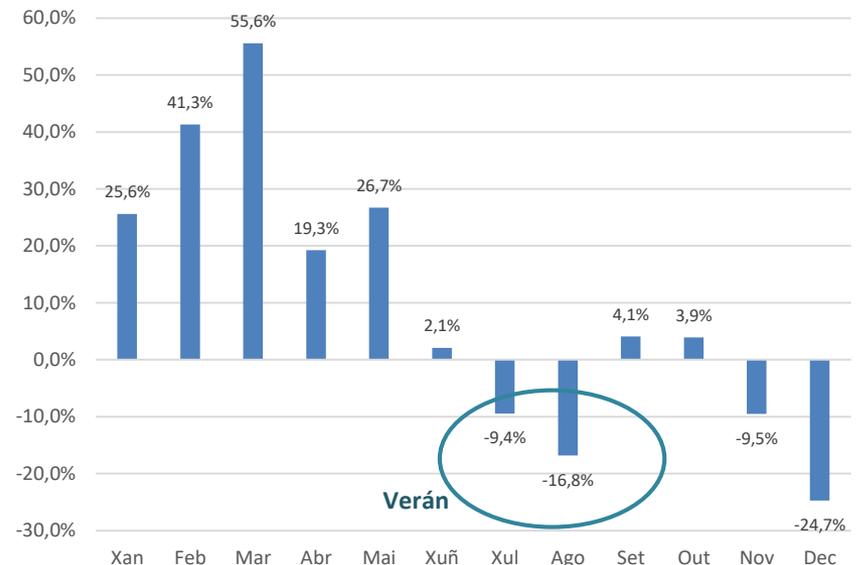
A diferenza de comportamento de ambos segmentos leva a que neste 2023 diminúa o peso do segmentos dos españois ata o 45% do total –10 puntos por debaixo da porcentaxe do pasado ano- mentres que o peso dos estranxeiros ascende ao 55% -en 2021 representaba preto do 32%- . Esta estrutura aseméllase aos pesos que ambos segmentos tiñan antes da pandemia, cando por exemplo o segmento dos estranxeiros superaba o 55% do total de 2016 a 2019.

A dinámica do Camiño de Santiago presenta un comportamento variable no curto prazo. Crece de forma intensa nos primeiros cinco meses de 2023 –con taxas que igualan ou superan o 20% interanual-, dinámica que se rompe a partir de xuño alternando meses de subas moderadas con meses de caídas.

Variación do volume de peregrinos, por procedencia.
Ano 2023/22

Variación do volume peregrinos. Ano 2023/22, por meses

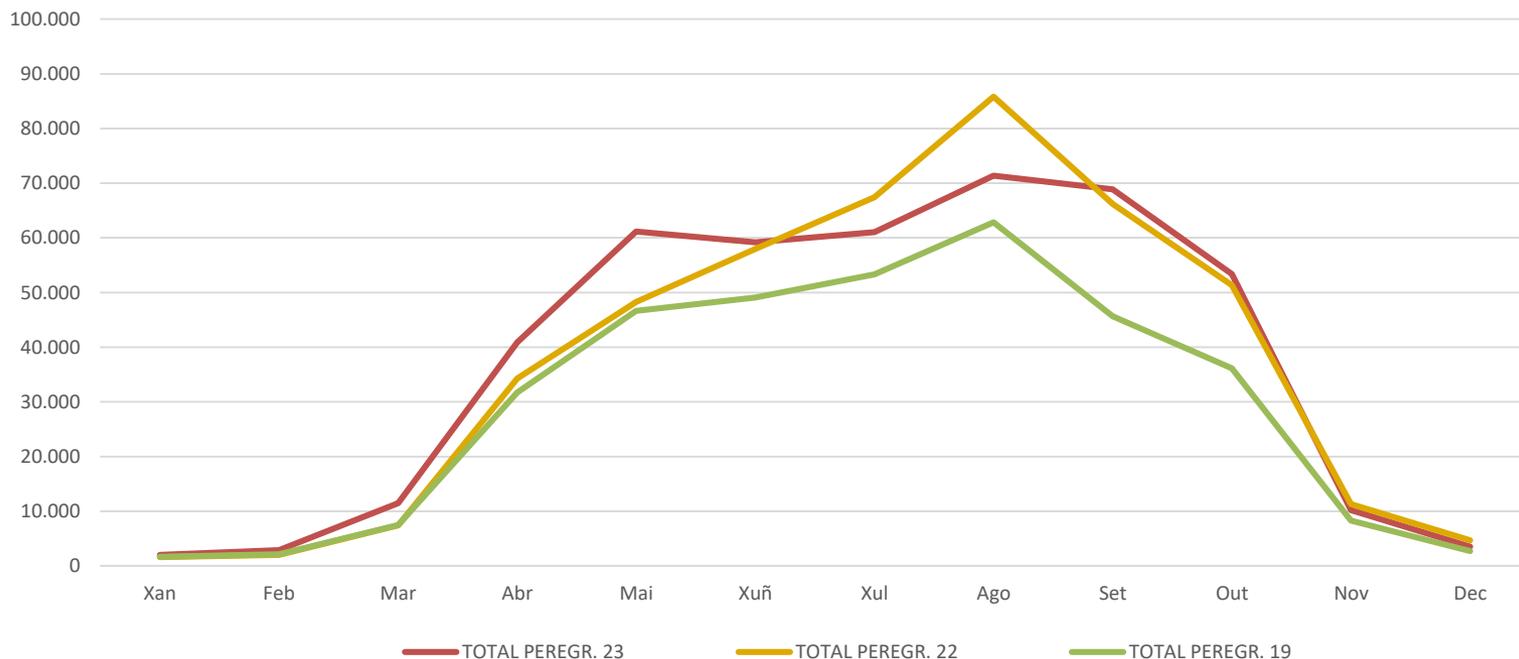
CAMIÑO DE SANTIAGO

A dinámica comentada anteriormente apréciase tamén no seguinte gráfico de evolución do número de Compostelas neste ano 2023, en perspectiva comparativa co 2022 e 2019. Así obsérvase que os volumes deste ano fican por encima das cifras do pasado ano 2022 no primeiro semestre e puntualmente en setembro e outubro. Apréciase claramente a caída rexistrada no verán –do 9% en xullo e do 17% en agosto- que leva posteriormente a unha evolución parella no último cuadrimestre do ano.

Apréciase tamén que o volume de compostelas deste ano 2023 supera sempre, en todos os meses, os niveis de 2019 –anteriores á pandemia-.

O comportamento comentado anteriormente leva a un cambio na distribución temporal do número de compostelas en relación ao observado nos últimos anos, cun perfil máis parecido ao que se rexistraba antes da crise.

Evolución peregrinos en Galicia. Anos 2023, 2022 e 2019, por meses

CAMIÑO DE SANTIAGO

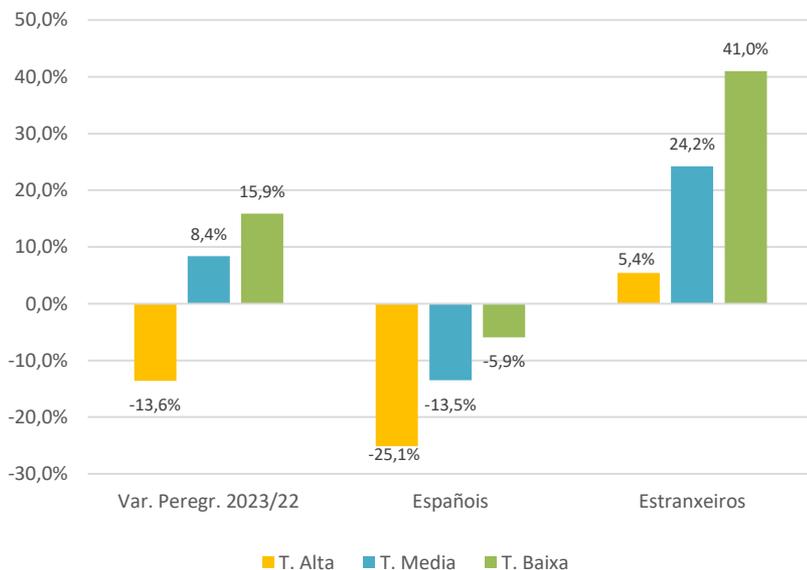
Así, tomando en consideración os tres grandes períodos temporais, obsérvase que o crecemento do número de compostelas en relación ao pasado ano é unha característica que se produce na temporada media e baixa, con subas do 8% e 16%, respectivamente. No verán, en cambio, apréciase unha caída global do 14%.

Esta dinámica leva a un cambio do reparto dos peregrinos ao longo do ano, cun descenso da estacionalidade en relación ao pasado ano para volver a unha estrutura temporal similar á de 2019. O peso da temporada alta pasa do 44% do total en 2021 ao 35% en 2022 e ao 30% agora en 2023 –porcentaxe mesmo inferior á cifra previa á pandemia-. O peso da temporada media incrementase en tres puntos –tanto en relación ao pasado ano como en comparación co 2019- mentres que a temporada baixa recupera e mesmo supera en dous puntos o peso que tiña hai un ano.

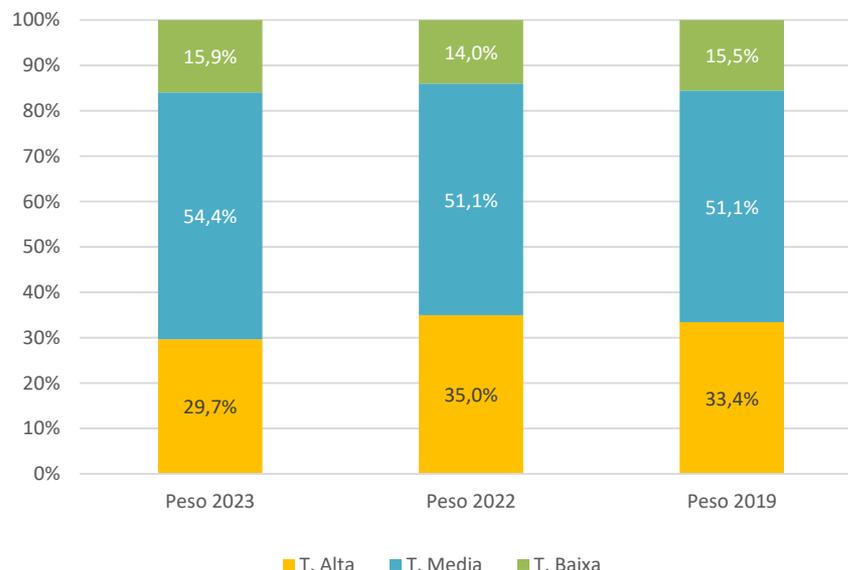
O mal comportamento do segmento dos españois é unha característica que se produce nos tres grandes períodos do ano. Descende así o volume de compostelas nacionais un 25% no verán, un 13% na temporada media e un 6% na baixa. O segmento internacional, en cambio, amosa un comportamento positivo nos tres períodos comentados, con incrementos do 5% no verán, do 24% na temporada media e do 41% na baixa.

A dinámica e comportamento dos dous grandes segmentos segundo a procedencia é, por tanto, homoxéneo a nivel temporal.

Evolución peregrinos, por procedencia e temporada. Ano 2023/22

Distribución peregrinos, por procedencia e temporada. Comparativa 2023-2019

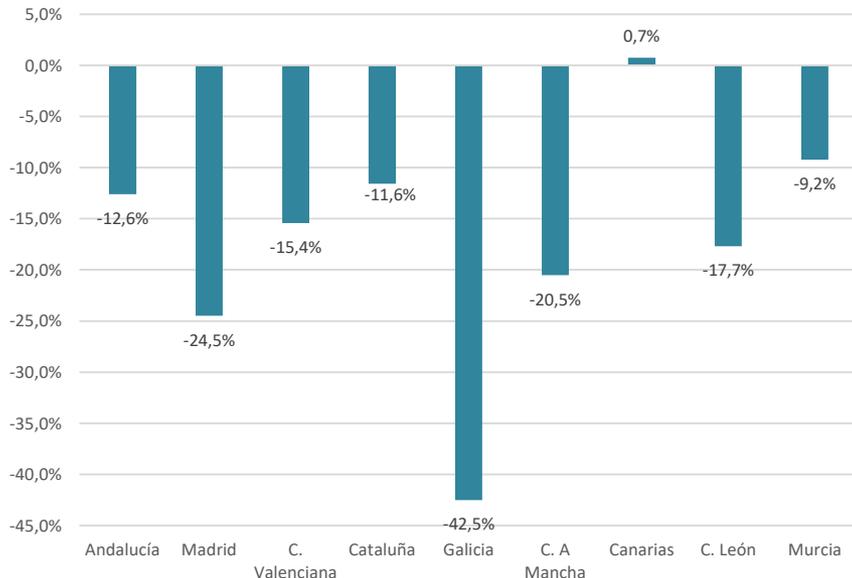
CAMIÑO DE SANTIAGO

No segmento dos españois o comportamento é bastante parello entre as diferentes orixes, nos diferentes mercados. Todos fican por debaixo das cifras do pasado ano en porcentaxes importantes, maiores no caso dos residentes en Galicia

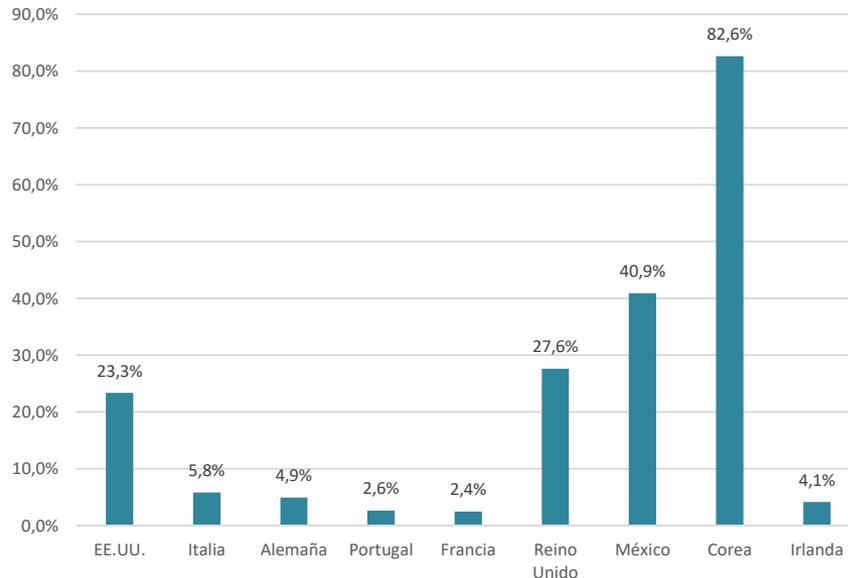
Andalucía e Madrid son, por esta orde, os principais lugares de residencia dos peregrinos españois –representan neste ano arredor do 20% do total en conxunto-.

A nivel internacional a recuperación presenta un perfil tamén homoxéneo aínda que con intensidade variable. Todos os mercados superan as cifras do pasado ano en porcentaxes relativamente suaves salvo no caso de EE.UU. e Reino Unido –ambos con incrementos superiores ao 20% interanual- e México e Corea –que amosan subas do 41% e 83% neste caso, converténdose nos primeiros mercados fóra dos habituais na nosa comunidade–os cinco principais europeos e EE.UU. Precisamente o mercado americano é o que lidera o ámbito do Camiño de Santiago a nivel internacional, con 32 mil compostelas agora en 2023.

Variación do volume de peregrinos españois. Principais CC.AA, 2023/22

Variación do volume de peregrinos estranxeiros. Principais países, 2023/22

CAMIÑO DE SANTIAGO

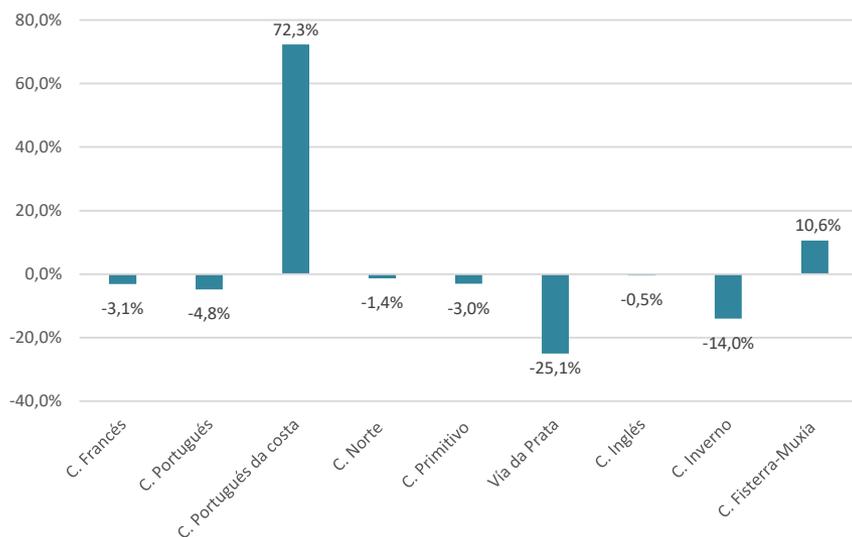
Por rutas destaca novamente o camiño Francés como principal ruta a Santiago –co 50% do total rexistra 220 mil Compostelas-. Seguen en orde de importancia o camiño Portugués –co 32%, porcentaxe que inclúe as dúas rutas, de interior e costa- e os camiños Inglés, Primitivo e Norte -con arredor do 5% do total cada un-.

En termos dinámicos obsérvase que a maior parte das rutas a Santiago rexistran volumes parellos ou inferiores aos do pasado ano coa única excepción do camiño Portugués da costa –que supera nun 72% o dato de 2022-. Contribúe desta maneira a reforzar o peso e importancia do camiño Portugués en Galicia – unha de cada tres compostelas son xa desta ruta-.

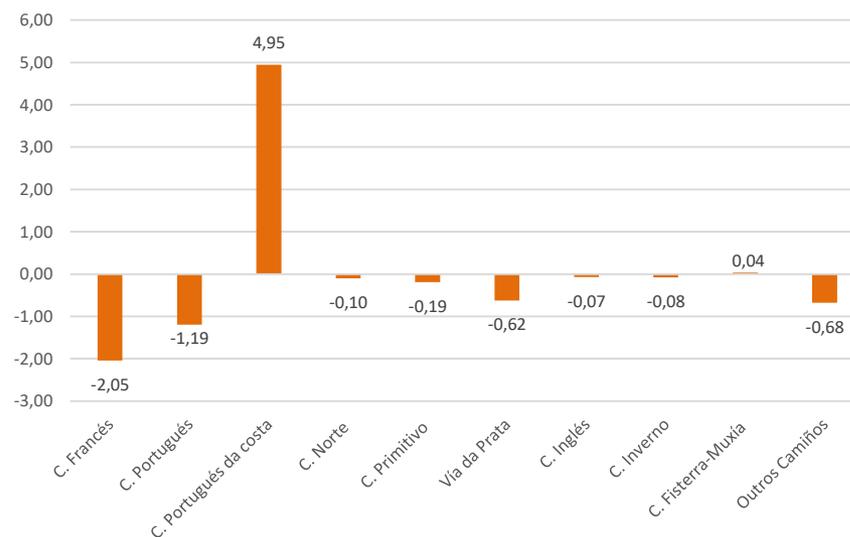
No lado contrario dúas rutas continúan aínda en números negativos, con caídas notorias en relación ao pasado ano. Son o camiño Mozárabe – Vía da Prata, e o camiño do Inverno

Neste contexto obsérvase agora en 2023 cambios na estrutura territorial do Camiño de Santiago. Neste sentido gaña peso claramente o camiño Portugués da costa –en cinco puntos porcentuais- e perden, en cambio, o camiño Francés –en dous puntos- así como o portugués de interior –en pouco máis dun punto neste caso-. As restantes rutas a Santiago manteñen relativamente estable o seu peso sobre o total de Galicia.

Variación do volume de peregrinos, por rutas. Ano 2023/22

Cambio de peso das diferentes rutas a Compostela. Ano 2023/22

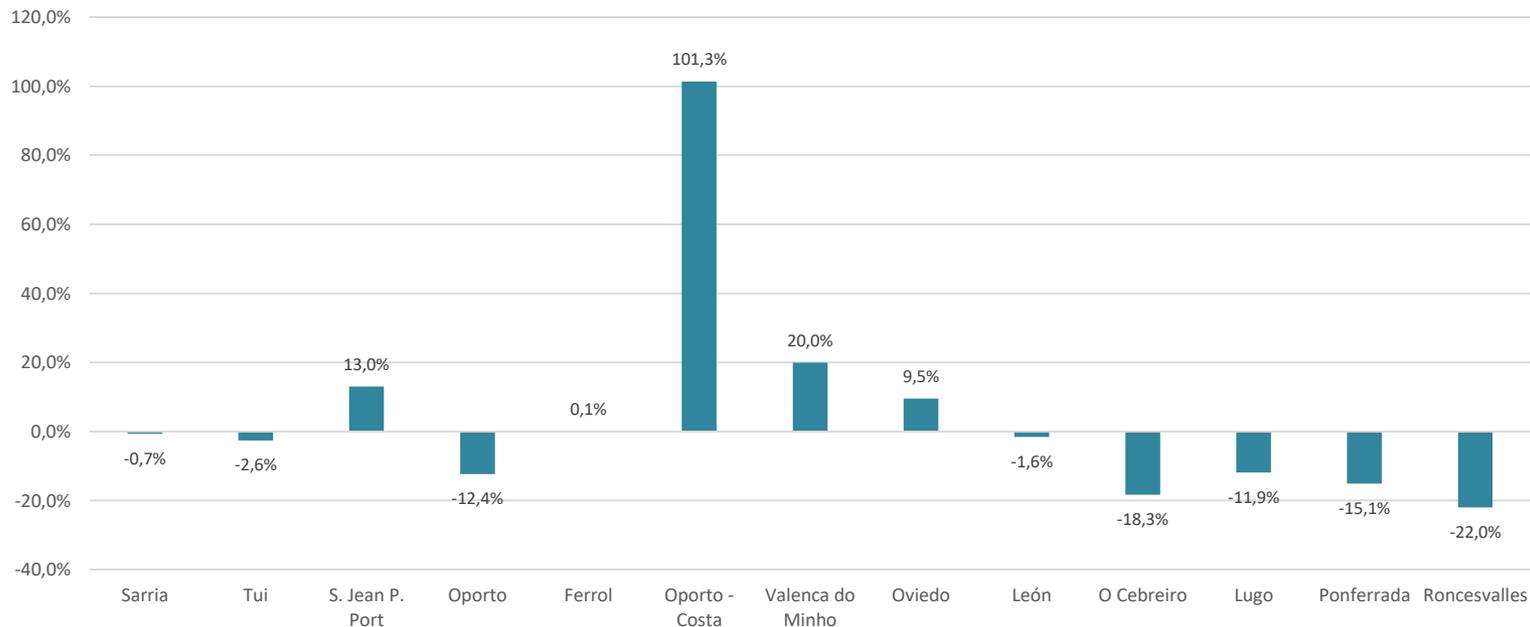
CAMIÑO DE SANTIAGO

Analizando as cifras segundo o punto de saída da ruta obsérvase neste 2023 unha evolución dispar. Claramente o punto que gaña peso e cuota de mercado é a cidade de Porto pois sitúase xa como o segundo en orde de importancia só por detrás de Sarria –en termos globais suma máis de 46 mil compostelas-. Unha parte sae facendo o camiño interior –un 12% menos que o pasado ano- e outra opta pola ruta da Costa –alternativa que dobra o número de compostelas de 2022-. Nesta ruta gaña tamén peso como punto de saída a vila de Valença do Minho, cun incremento do 20% respecto do nivel do pasado ano-.

No ámbito do camiño Francés o principal punto de saída a Santiago –a vila de Sarria- mantense en volumes parellos aos do pasado ano co 30% do total das compostelas. Nesta ruta gaña peso a peregrinación de longo percorrido –incremento do 13% das saídas desde S. Jean Pied de Port- aínda que caen desde Roncesvalles –nun 22%- e tamén aquelas de media distancia –con saída en O Cebreiro, León ou Ponferrada, por exemplo-.

Nas restantes rutas obsérvase un incremento das compostelas con saída desde Oviedo –do 10%- e descenso desde Lugo –do 12%, ambos do camiño Primitivo.

Principais puntos de saída. Comparativa 2023/22

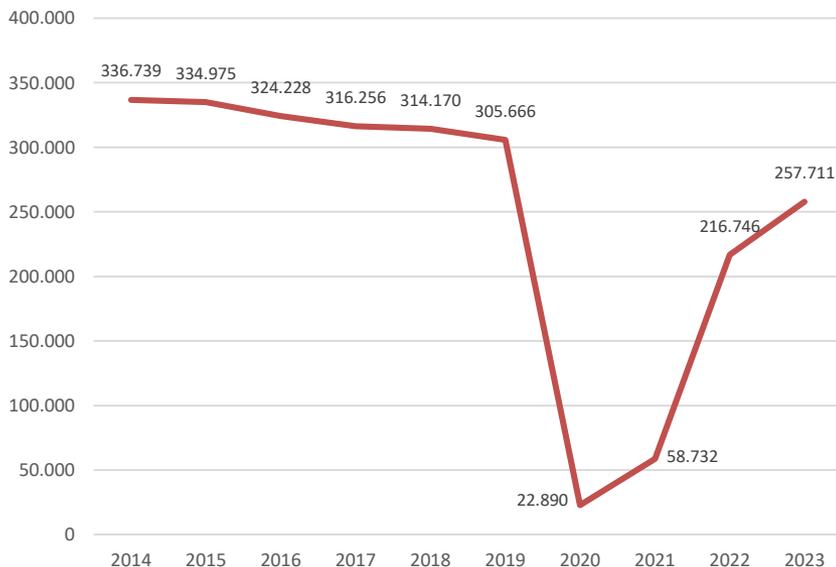
CAMIÑO DE SANTIAGO

Outro dos indicadores que se manexan na análise da demanda no Camiño de Santiago é o número de noites rexistradas na rede de albergues públicos do Xacobeo.

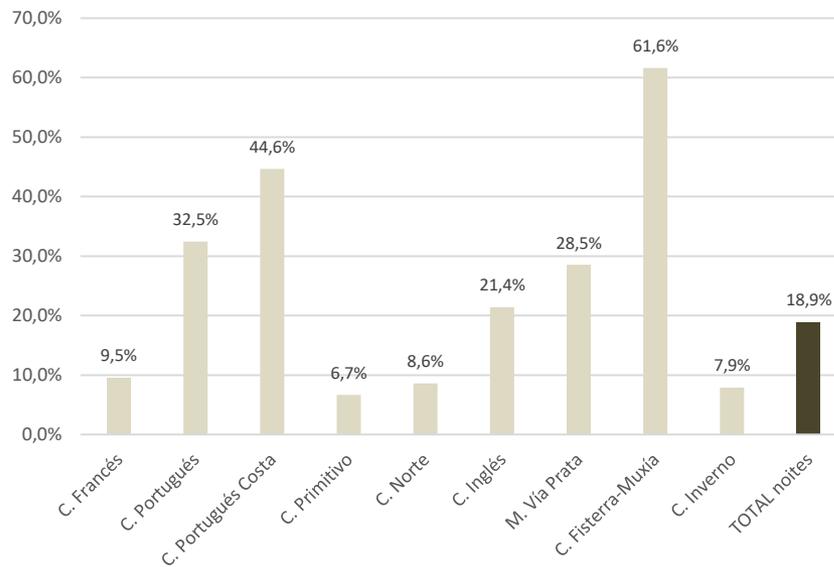
Este segmento concreto adoeceu nos anos posteriores á pandemia de certos problemas na recuperación por canto se mantiveron por moito tempo restricións importantes de acceso e de número de prazas dispoñibles. A oferta de camas en albergues públicos non se recuperou coa mesma intensidade que no privado, de aí que os volumes rexistrados neste 2023 fiquen aínda algo lonxe dos habituais antes da crise. De feito, rexistráronse preto de 258 mil pernотacións neste ano, cifra que si supera o dato do pasado ano –nun 19%– pero que se sitúa no 85% do nivel acadado en 2019. De feito, de 2014 a 2019 o nivel de ocupación nos albergues públicos supera sempre as 300 mil noites.

Por camiños a evolución é homoxénea no sentido de que en todos eles se superan as cifras do pasado ano no relativo ao volume de noites nos albergues públicos. Os incrementos son de maior intensidade nos albergues do camiño Portugués –con subas do 32% na ruta interior e do 45% na da costa– así como nos do camiño Inglés e Mozárabe –ambos por encima do 20%–. Tamén na ruta Fisterra-Muxía apréciase un incremento moi notable, do 62% neste caso, se ben esta porcentaxe atinxe a un volume baixo de noites.

Evolución Noites en Albergues Públicos. Período 2014-23

Recuperación do número de noites nos Albergues Públicos. Ano 2023/22

CAMIÑO DE SANTIAGO

No ámbito do Camiño Francés, en particular, e tomando en consideración as cifras aportadas polo INE para o segmento hoteleiro, obsérvase neste ano unha tendencia algo diferente á comentada para outros indicadores. Con 406 mil viaxeiros aloxados e algo máis de 430 mil noites este segmento mantense en niveis parellos aos do pasado ano, superando en consecuencia o volume de 2019 -nun 36% o volume de pernoctacións-.

Con estas cifras o segmento hoteleiro do Camiño Francés mantense igualmente en máximos históricos de demanda neste 2023.

Obsérvase neste caso un comportamento dispar dos dous grandes segmentos de mercado. O turismo de ámbito nacional presenta un descenso en termos interanuais, situándose un 17% por debaixo das cifras do pasado ano. Isto non impide en todo caso manterse por encima das cifras de 2019.

O mercado internacional, en cambio, rexistra un incremento importante neste 2023 –do 26% a cifra de viaxeiros aloxados- con máis de 212 mil viaxeiros e 220 mil noites. Esta dinámica aseméllase ao observado no lado das Compostelas.

Neste ano, e por vez primeira desde o inicio da pandemia, o mercado internacional supera ao nacional –representa o primeiro o 52% dos viaxeiros aloxados-, se ben no relativo ás noites a proporción queda equilibrada no 50%.

A estadía media mantense relativamente estable con pouco máis de unha noite –dato asociado en grande medida á presenza do peregrino-.

Os establecementos hoteleiros do Camiño Francés ocuparon de media o 44,7% das prazas ofertadas en 2023, cifra que empeora en máis de dous puntos o dato do pasado ano –cando rexistraban unha media do 47,2%- . É a segunda porcentaxe máis elevada da serie histórica.

Demanda Hoteleira no Camiño Francés. Ano 2023

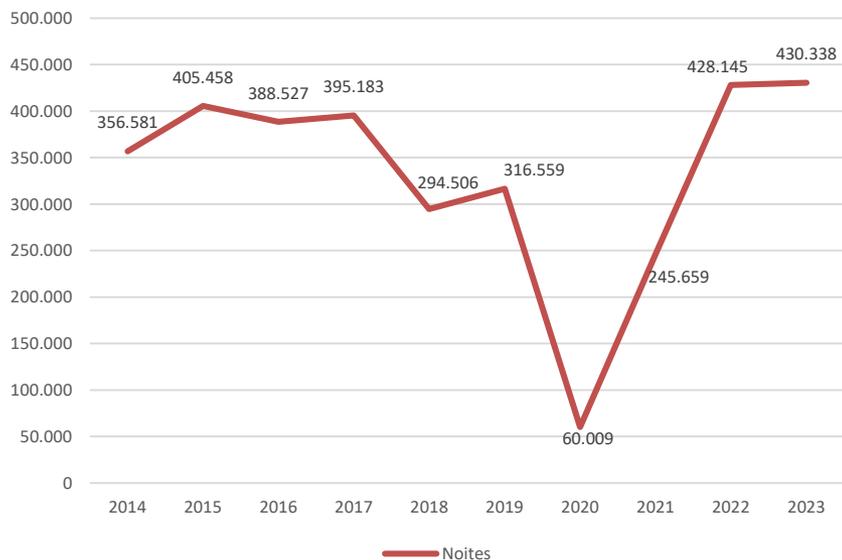
	Ano 2023	Var. 23/22
VIAXEIROS ALOXADOS	406.111	0,8%
Españóis	193.676	-17,1%
Estranxeiros	212.435	25,6%
NOITES	430.338	0,5%
ESTADÍA MEDIA	1,06	-0,3%
OCUPACIÓN (%)	44,7%	-2,45

CAMIÑO DE SANTIAGO

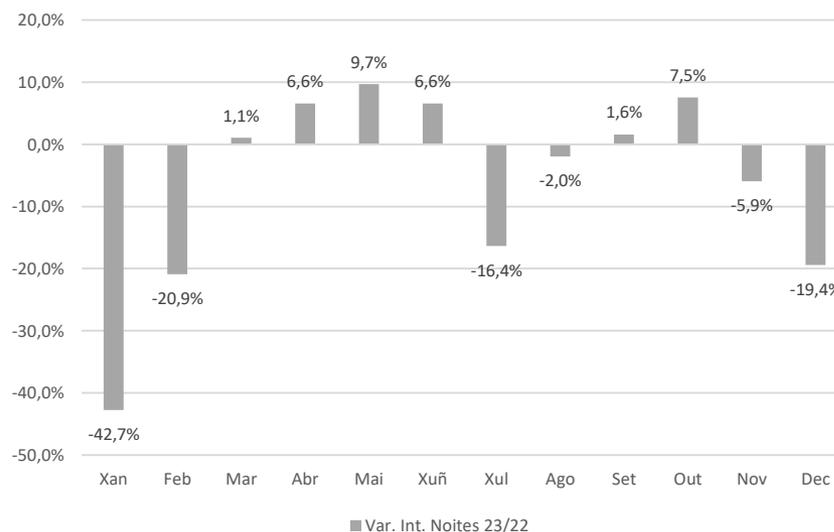
A evolución da demanda permite consolidar o nivel acadado o pasado ano e manterse por encima dos valores previos á crise, cun impulso leve pero suficiente para que o segmento hoteleiro do Camiño Francés confirme neste ano un máximo histórico de demanda con algo máis de 430 mil noites.

A curto prazo obsérvase que a evolución non é homoxénea. Neste sentido o nivel de demanda presenta un comportamento positivo nos meses de temporada media –no segundo trimestre e en setembro e outubro, cun incremento do 6%- e, pola contra, descende no verán –nun 8,5%- e na temporada baixa –nun 2,0% neste caso-. Os descenso son máis acusados no inicio de ano –do 43% en xaneiro e do 21% en febreiro-, en xullo e decembro -de algo máis do 15% en ambos-.

NOITES nos estab. hoteleiros do Camiño Francés.
Período 2014-23

Variación da demanda nos estab. hoteleiros do Camiño Francés.
2023/22, por meses

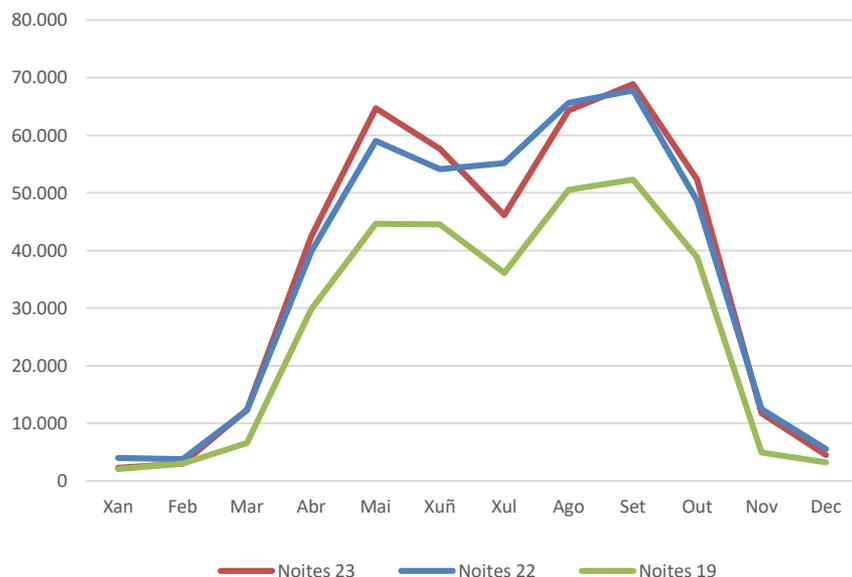
CAMIÑO DE SANTIAGO

No primeiro gráfico apréciase o comportamento da demanda hoteleira neste ano 2023 no ámbito do Camiño Francés, con pequenas diferenzas respecto da dinámica que marcaba o ano pasado así como antes da crise.

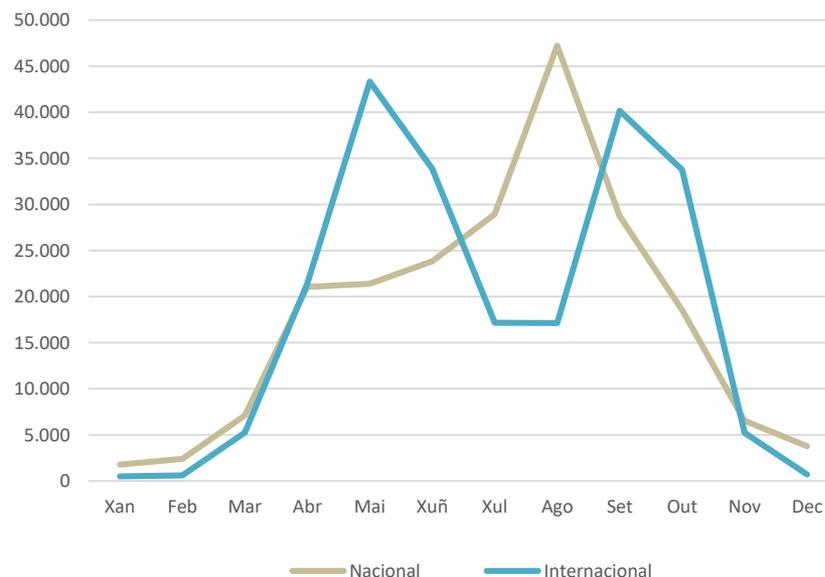
A temporada turística “habitual” dentro do Camiño vai de Semana Santa a outubro, con carácter xeral, rexistrándose os picos de afluencia na temporada media –en maio e en setembro- debido á maior presenza do viaxeiro estranxeiro –supón máis da metade das noites de 2014 a 2019, e agora en 2023-. En 2021 o panorama era totalmente diferente. O camiño apenas ten actividade ata o mes de maio e comeza en xuño un proceso de recuperación que leva a superar os niveis de 2019 na segunda metade do ano. Agora en 2023 recupérase en grande medida o perfil temporal da demanda con maior peso da temporada media sobre as restantes temporadas –supón o 57% do total-.

O comportamento do viaxeiro español difire do observado para o estranxeiro. O primeiro ten un carácter máis estacional, concentrando o 61% da demanda en catro meses, de xuño a setembro. O segundo realiza o Camiño esencialmente na temporada media, sendo maio e setembro os meses de maior presenza do turismo internacional. Xustamente en maio-xuño e en setembro-outubro o volume de demanda estranxeira supera á nacional no Camiño Francés.

Demanda hoteleira no camiño Francés. Anos 2023, 2022 e 2019, por meses

Demanda hoteleira segundo a procedencia. Ano 2023, por meses

TRÁFICO AEROPORTUARIO

No ámbito da mobilidade aeroportuaria o comportamento neste 2023 aseméllase ao observado noutros segmentos da actividade turística. En síntese, o tráfico global de pasaxeiros nos aeroportos de Galicia incrementouse un 15% en relación ao pasado ano, circunstancia que permite colocarse por encima dos volumes previos á pandemia é, en consecuencia, marcar un máximo da serie histórica na comunidade con algo máis de 5,9 millóns de pasaxeiros.

Este resultado positivo vén como consecuencia dos crecementos rexistrados nos tres aeroportos de Galicia. Obsérvase neste sentido homoxeneidade a nivel territorial, con subas que se sitúan no 9,3% en Lavacolla, no 19,2% en Peinador e no 29,9% en Alvedro. Esta dinámica positiva coloca igualmente os volumes de Santiago e Vigo por encima dos niveis de 2019. A Coruña, en cambio, mantense aínda por debaixo do valor de hai catro anos.

Lavacolla é unha vez máis o aeroporto de maior volume e peso no conxunto de Galicia –absorbe neste 2023 o 60% do total do tráfico aéreo da comunidade-. A menor intensidade de crecemento de Santiago, en termos relativos, leva a perder cuota de mercado neste ano, con tres puntos menos respecto do pasado ano. A Coruña e Vigo gañan certo peso –en dous puntos o primeiro e nun punto o segundo- absorbendo o 21% e 19% do total respectivamente.

Tráfico aeroportuario en Galicia. Ano 2023

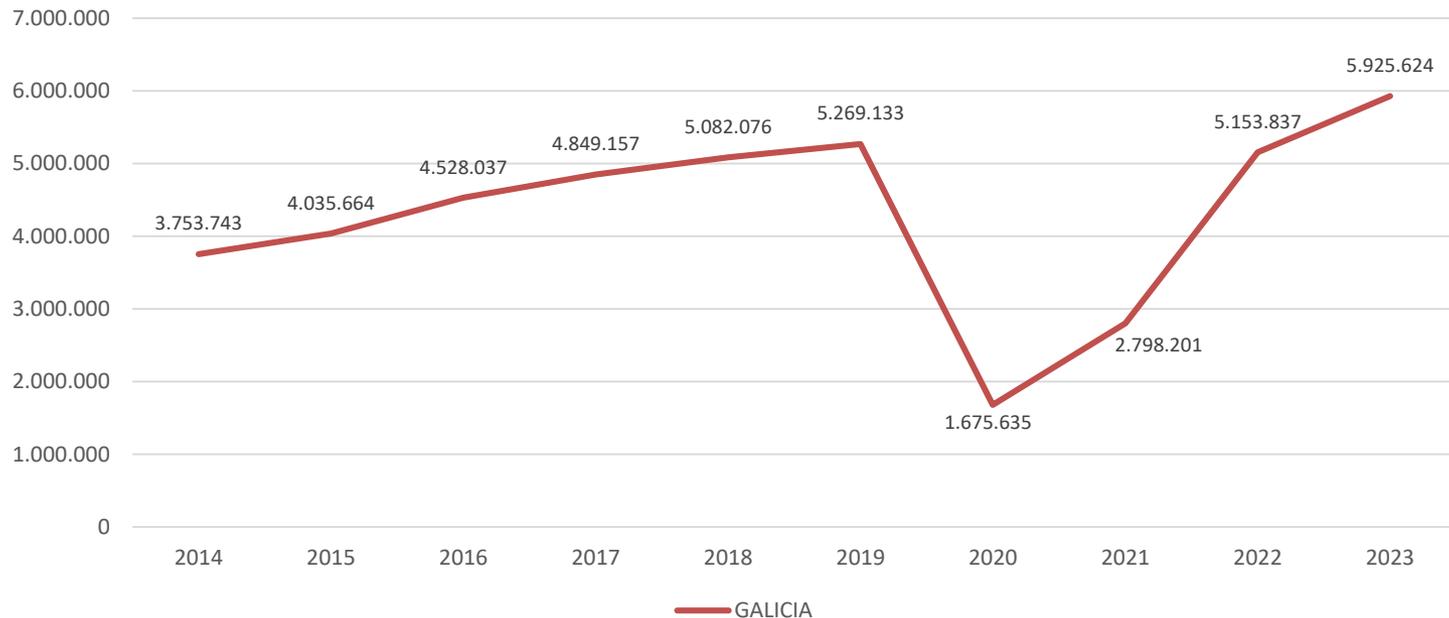
AEROPORTO	2023	2022	2019	Var. Int. 23/22
A CORUÑA	1.252.022	963.957	1.352.584	29,9%
SANTIAGO DE COMPOSTELA	3.537.445	3.236.619	2.904.102	9,3%
VIGO	1.136.157	953.261	1.012.447	19,2%
GALICIA	5.925.624	5.153.837	5.269.133	15,0%

TRÁFICO AEROPORTUARIO

Tal como se pode observar na figura o tráfico aeroportuario en Galicia neste 2023 supera os niveis do pasado ano –cun incremento importante–, para superar por vez primeira desde a pandemia os volumes anteriores á crise e marcar así un máximo da serie histórica con algo máis de 5,9 millóns de pasaxeiros. Son tres anos consecutivos de crecemento do tráfico aéreo na comunidade, en porcentaxes importantes que superan o 65% interanual en 2021 e 2022 e sitúase no 15% agora en 2023.

En termos absolutos o incremento supón a aportación de 772 mil novos pasaxeiros en relación ao pasado ano, cifra que se reparte de forma relativamente equilibrada entre os tres aeroportos. Lavacolla absorbe o 39% deste incremento, A Coruña o 37% ficando o 24% restante en Vigo.

Tráfico aeroportuario en Galicia. Período 2014-23

TRÁFICO AEROPORTUARIO

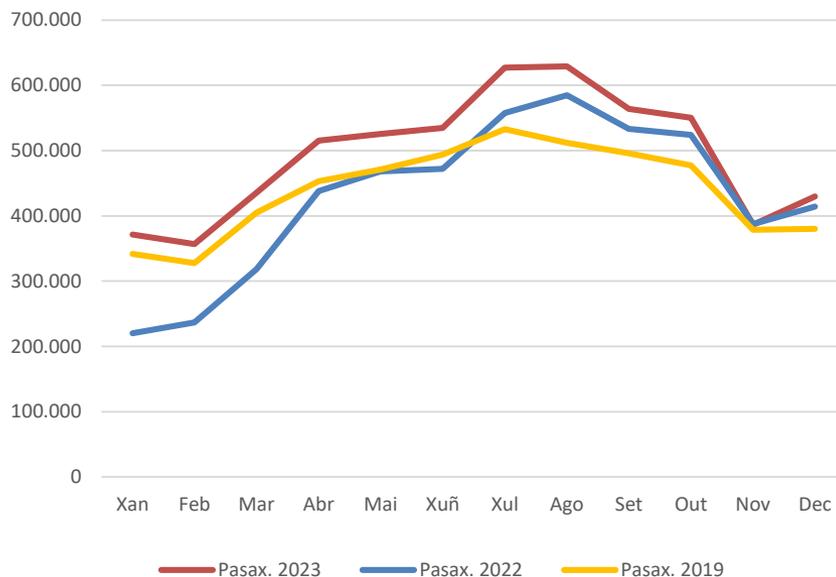
A evolución do tráfico aéreo en Galicia presenta un perfil relativamente parello ao observado no pasado ano 2022. Arranca o ano con volumes baixos de pasaxeiros que pouco a pouco van medrando ata chegar ao pico máximo en agosto, momento a partir do cal descende pero de forma máis suave o tráfico aéreo de tal forma que a final de ano –en decembro, por exemplo- rexístranse máis pasaxeiros que en xaneiro e febreiro.

Salvo en novembro o volume de pasaxeiros deste ano supera sempre, en todos os meses, as cifras do anterior 2022. As diferenzas son máis acusadas na primeira parte do ano, con incrementos que superan o 15% interanual ata abril, e o 10% ata xullo.

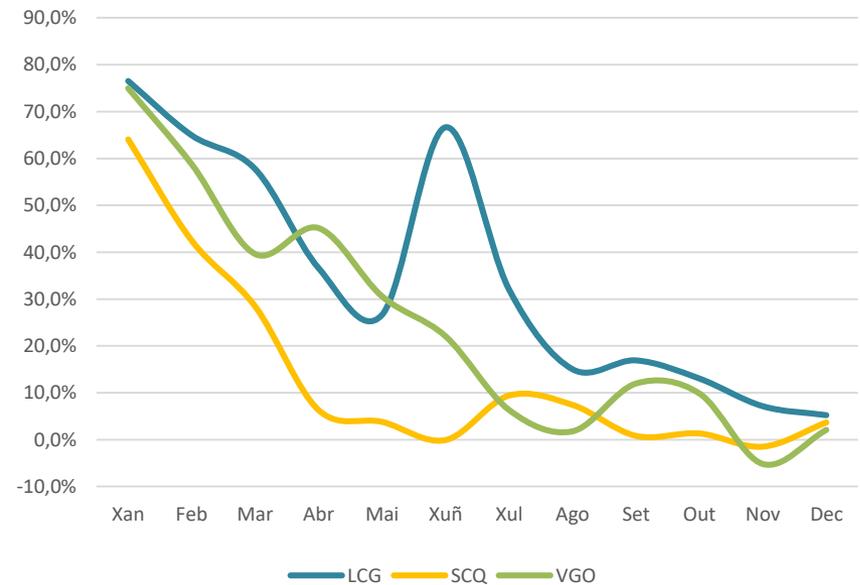
Alvedro é o aeroporto que presenta maior intensidade de crecemento do tráfico aéreo, con taxas de variación mes a mes superiores aos dos outros dos aeroportos –salvo en abril e maio, meses nos que Peinador amosa maior intensidade-. Neste contexto é Lavacolla –o aeroporto de maior volume e peso- o que presenta un crecemento máis moderado, sobre todo na segunda parte do ano –en xuño, e de setembro a novembro, sitúase en niveis parellos aos de 2022-.

A pesar das diferenzas internas apréciase unha dinámica global parella, con crecementos máis intensos na primeira parte do ano e máis moderados no segundo semestre.

Evolución volume pasaxeiros. Anos 2023, 2022 e 2019, por meses

Var. Int. tráfico aéreo por aeroporto. Ano 2023/22, por meses

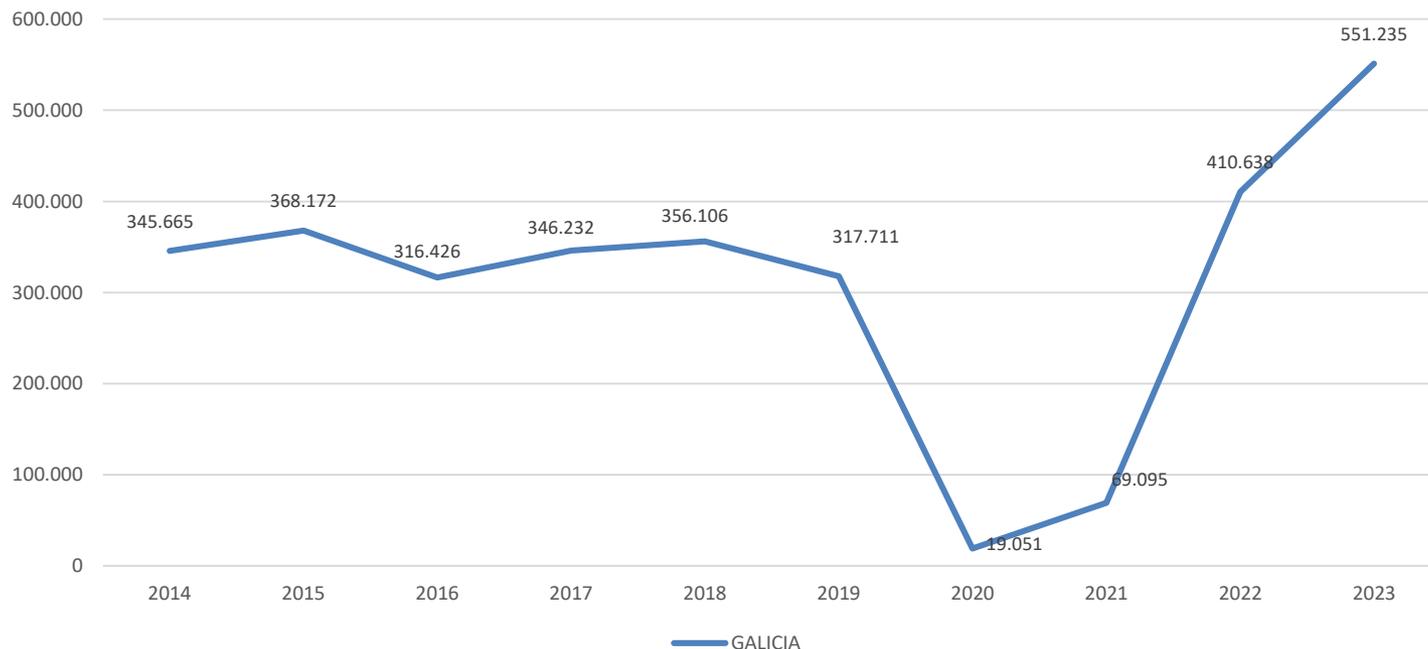
TRÁFICO CRUCEIROS

O turismo de cruceiros en Galicia sufriu de forma moi notable o impacto da pandemia en 2020 e 2021. De feito, o tráfico de cruceiros interrúmpese en marzo de 2020, coa declaración do primeiro estado de alarma, e mantense nesa situación ata setembro de 2021. Son, por tanto, 17 meses sen actividade que loxicamente reduciron a niveis mínimos o turismo de cruceiros na nosa comunidade neste período de pandemia.

En 2022 este segmento colle un impulso tal que consegue non só recuperar os volumes de pasaxeiros perdidos durante a crise senón situarse por encima das cifras previas á pandemia con máis de 410 mil pasaxeiros, cifra que ascende a máis de 550 mil agora en 2023. Mantense neste ano, por tanto, a tendencia positiva do anterior 2022 de tal maneira que o segmento de cruceiros marca un máximo da serie histórica. Nunca antes o turismo de cruceiros en Galicia conseguira superar o medio millón de pasaxeiros.

O tráfico de cruceiros en Galicia supón o 4,6% do total de España, porcentaxe similar á do pasado ano e superior á que se observaba nos últimos anos —en 2019 ficaba no 3%—.

Tráfico de cruceiros en Galicia (pasaxeiros). Período 2014-23

TRÁFICO CRUCEIROS

O tráfico de cruceiros en Galicia continúa centrado nos dous portos principais da comunidade , A Coruña e Vigo, que absorben en conxunto o 99% do total de pasaxeiros –cun 59% na cidade herculina e un 40% en Vigo-. Os dous restantes portos –Ferrol/San Cibrao e Vilagarcía- apenas tiveron actividade neste ano de forte impulso do sector.

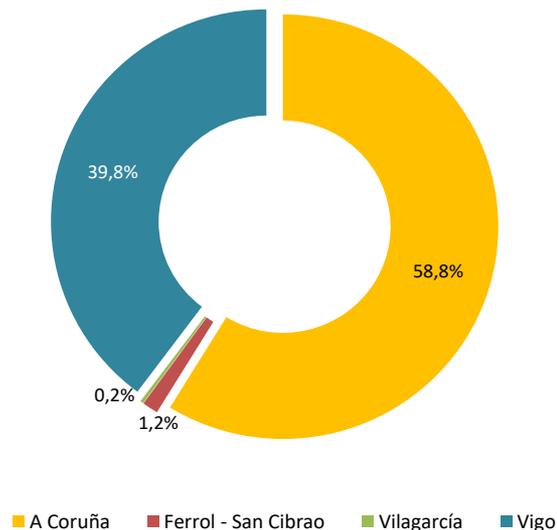
Consolida A Coruña o liderazgo do segmento de cruceiros en Galicia –igual que en 2022 e a diferenza dos anos de pandemia cando se situaba por debaixo dos niveis de Vigo-. Xa no trienio 2017-19 o porto de A Coruña conseguía colocarse como aquel de maior volume e peso na comunidade, substituindo a Vigo que ata ese momento lideraba o sector en Galicia.

A nivel global o tráfico de cruceiros en Galicia increméntase nun 34% en relación ao pasado ano, circunstancia que atinxe aos dous principais portos da comunidade. Neste sentido A Coruña rexistra un crecemento global do 46% e Vigo do 27%, en contraposición á caída rexistrada no porto de Ferrol-San Cibrao, do 50% neste caso.

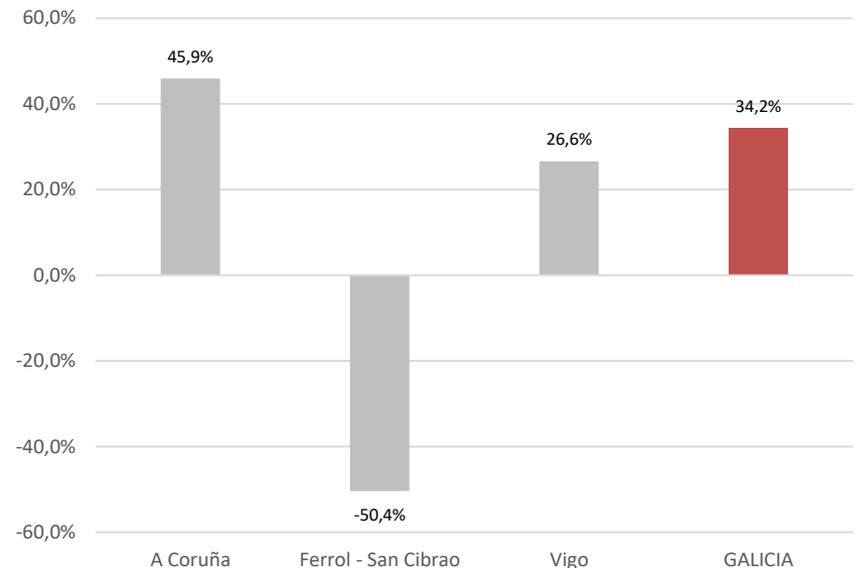
Tal circunstancia permite ao porto de A Coruña acadar un máximo da serie histórica de pasaxeiros de cruceiros con 324 mil. Vigo supera con creces as cifras dos últimos anos pero mantense aínda por debaixo do seu propio record acadado en 2012 cando rexistrara algo máis de 240 mil pasaxeiros.

O porto de Ferrol – San Cibrao apenas chega aos sete mil pasaxeiros, cifra que se sitúa nos mínimos da serie histórica.

Reparto do tráfico de pasaxeiros por porto.
Ano 2023

Var. Tráfico de pasaxeiros, global e por portos.
2023/22

EMPREGO TURÍSTICO - EPA

Segundo a Enquisa de Poboación Activa no ano 2023 o sector turístico de Galicia registrou pouco máis de 127 mil ocupados, cifra que neste contexto de crecemento supera nun 15,6% o dato do pasado ano para situarse por vez primeira desde a pandemia por encima da cifra de 2019, nun 3% neste caso. Supón entón ao 11% do total de ocupados nas diferentes ramas da economía da comunidade, porcentaxe que mellora un punto en relación ao pasado ano. Neste sentido, o incremento do número de ocupados no sector turístico supera ao total da economía, gañando este segmento no conxunto da comunidade.

Tres de cada catro persoas ocupadas son asalariados –porcentaxe que pouco varía en relación ao pasado ano- mentres que a cifra restante figuran como autónomos. Dentro dos asalariados do sector obsérvase un descenso importante da taxa de temporalidade en comparación co pasado ano e con 2019 situándose no 19,3% -porcentaxe que hai catro anos situábase no 41%-.

En paralelo ao anterior a EPA constata que en 2023 descendeu no sector a cifra de parados nun 1,6%, circunstancia que en grande medida vén como consecuencia dunha mellora do emprego –acontece isto nun contexto no que crece tanto a cifra de activos como ocupados-. A taxa de paro descende en algo máis dun punto ata o 9,2%.

Emprego no sector turístico. EPA 2023

	2023	2022	2019	Var. 23/22
OCUPADOS	127.163	109.980	123.772	15,6%
PARADOS	12.932	13.146	17.586	-1,6%
TAXA DE PARO	9,2%	10,7%	12,4%	-1,5 ptos.
TAXA DE ASALARIADOS	77,1%	77,6%	75,5%	-0,5 ptos.
TAXA DE TEMPORALIDADE	19,3%	26,8%	41,2%	-7,5 ptos.

EMPREGO TURÍSTICO - EPA

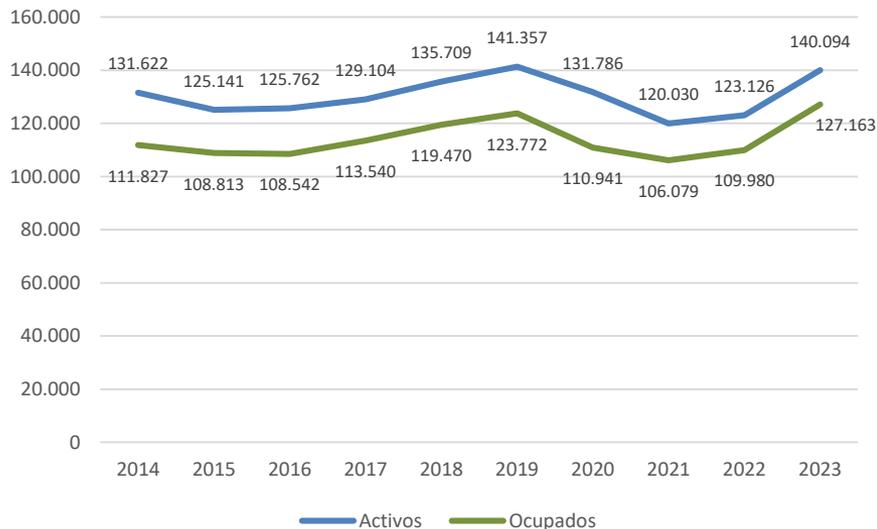
Cunha perspectiva máis global obsérvase que o impacto da crise no sector en 2020 e 2021, en termos de emprego, tradúcese inicialmente nun descenso do volume de poboación activa –persoas que están traballando ou en busca de emprego- do 15%, o que supón en termos absolutos a expulsión ou abandono de máis de 20 mil persoas respecto de 2019 –ficando un total de 120 mil-. Boa parte desa perda, o 83%, provén da cifra de ocupados –case 18 mil menos que en 2019, con 106 mil- mentres que o 17% corresponde a persoas que estaban paradas. O impacto no volume de parados é menor do previsto pero débese xustamente a iso, a persoas que oficialmente se sitúan como inactivos no sector.

Xa en 2022 cambia a tendencia e ambas variables –activos e ocupados- superan os datos do pasado ano nunha proporción parella, se ben fican por debaixo dos niveis previos á pandemia. Agora en 2023 mantense a tendencia positiva, ambas variables soben de forma importante, sendo que no caso dos ocupados acadan un máximo da serie histórica.

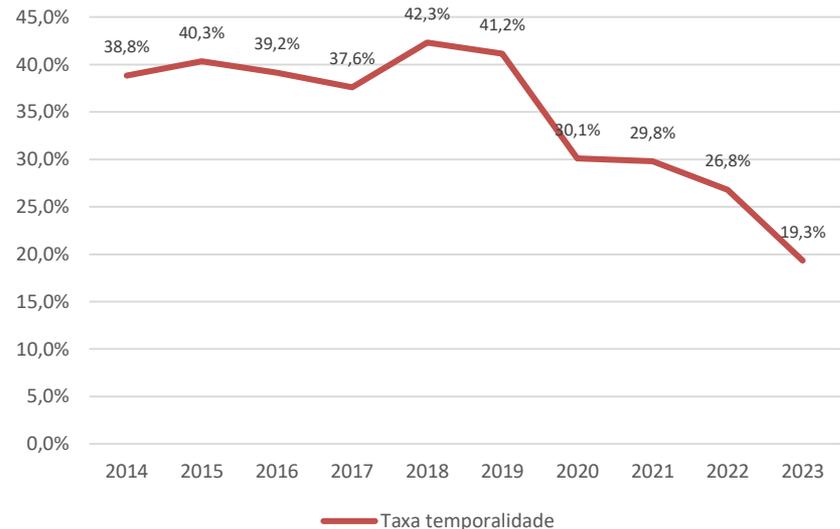
O incremento do volume de ocupados acontece tanto no ámbito dos asalariados –segmento que supera nun 15% a cifra do pasado ano- coma no dos autónomos –que se incrementa un 18% neste caso-. Nunha desagregación maior obsérvase que no ámbito dos asalariados incrementábase a cifra dos indefinidos –nun 27%, representando o 81% do total-. Descende, en cambio, a cifra de asalariados temporais, nun 17%, marcando a cifra máis baixa de cando menos os últimos 12 anos-.

A taxa de temporalidade descende novamente este ano –sitúase no contorno do 19%-, reforzando a distancia respecto dos niveis previos á pandemia –de máis de vinte puntos en comparación co dato de 2019-.

**Evolución activos e ocupados sector turístico.
EPA 2014-23**

**Evolución taxa temporalidade. EPA
2014-23**

EMPREGO TURÍSTICO - AFILIACIÓN

En termos de emprego no sector turístico –en particular nas ramas de Hostalería e Axencias de Viaxe– obsérvase un incremento das afiliacións á Seguridade Social en relación ao pasado ano –do 5%– que permite recuperar e mesmo superar o nivel perdido durante a crise e situarse, por tanto, por encima dos valores anteriores á pandemia. Con algo máis de 83 mil afiliacións o sector turístico de Galicia marca neste ano 2023 a cifra máis elevada da serie histórica – só en 2019 conseguira superar, pero con menor diferenza, a barreira das 80 mil afiliacións–.

No curto prazo o comportamento das afiliacións é homoxéneo. Melloran neste ano as cifras de 2022 en todos os meses –con maior intensidade na temporada media, puntualmente en xuño e setembro– e ao mesmo tempo fican por encima dos niveis previos á pandemia de xaneiro a decembro.

A nivel desagregado obsérvase un comportamento relativamente parello. En relación ao pasado ano sobe o volume de afiliacións nas tres ramas consideradas: nun 7% nos servizos de aloxamentos, nun 4,5% nos servizos de restauración e nun 12% nas actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos e similares. Esta dinámica permite á rama de aloxamento e de axencias de viaxes superar tamén as cifras de 2019. A rama restante –de comidas e bebidas– fica en niveis previos á pandemia.

Son xustamente os servizos de restauración o segmento que rexistra maior volume de afiliacións dentro do sector –absorbe neste ano o 83% do total–.

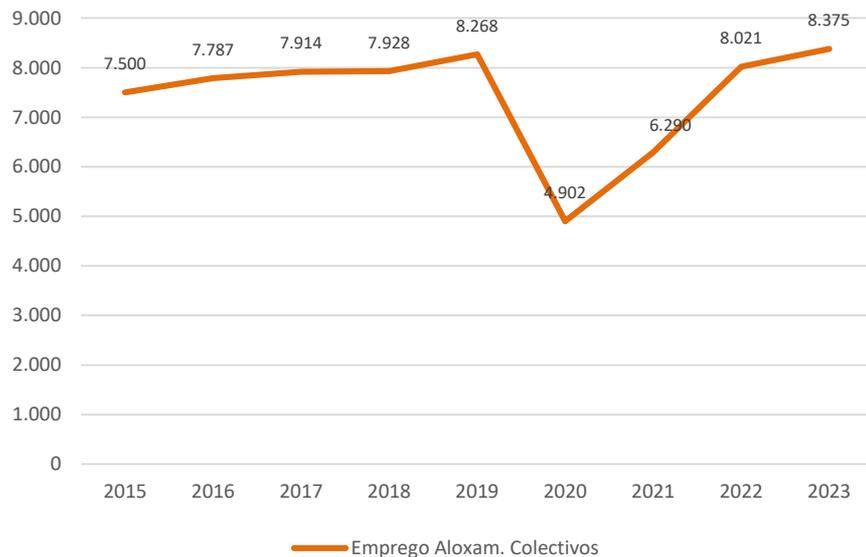
EMPREGO TURÍSTICO – ALOXAMENTOS INE

No ámbito do aloxamento existe un indicador propio medido a partir das enquisas de ocupación do INE que amosa a evolución do número medio de empregados nos establecementos colectivos neste 2023. En síntese, neste ano rexístrase un incremento do 4,4% no número de traballadores do sector, en relación ao pasado ano, quedando a cifra final en preto de 8.400. Esta suba permite superar por vez primeira desde a pandemia o nivel de 2019 –con algo máis de 8.200 empregados naquel momento- e marcar en consecuencia un máximo da serie histórica.

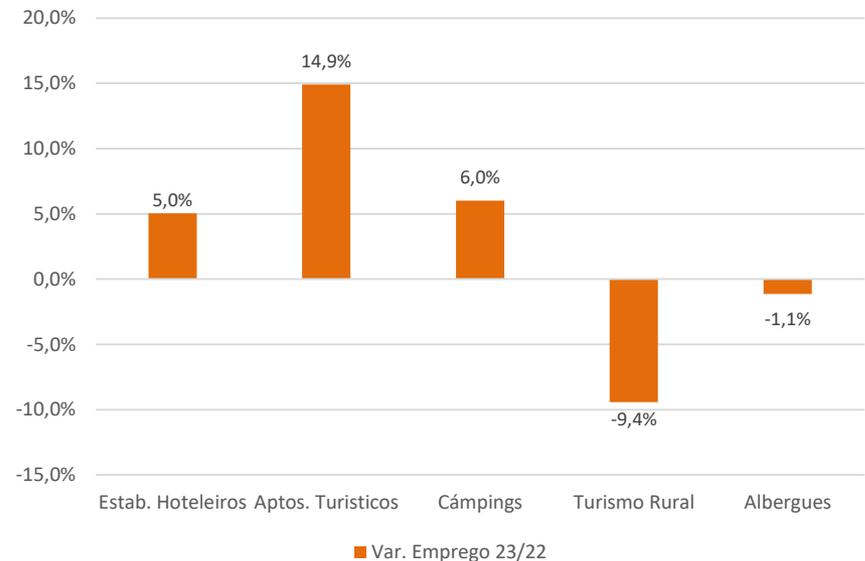
O comportamento desta variable vai parello ao dos restantes indicadores mais apréciase deste lado un descenso menos acusado en 2020 e, en consecuencia, un incremento máis moderado en 2021 e 2022. En termos de emprego as fluctuacións son de menor intensidade que noutros indicadores de demanda ou ocupación, por exemplo.

Por tipoloxías obsérvase que o bo comportamento do emprego localízase no segmento hoteleiro –onde o número de empregados incrementábase un 5%-, nos apartamentos turísticos –coa suba do 15%- e nos cámpings –co 6% neste caso-. Mantense relativamente estable nos albergues e descende unicamente no ámbito do turismo rural –cunha caída global neste caso do 9%-.

Empregados no aloxamento turístico INE. Período 2015-23

Variación do volume de empregados, por tipoloxías. 2023/22

Balance do turismo en Galicia

Ano 2023

TURISMO
DE
GALICIA

galicia